

Gh. DIMITROFF

2. lunare ang

DOCUMENTE, SCRISORI ȘI ÎNSEMĂRI
ÎN LEGĂTURĂ CU

PROCESUL DIN LEIPZIG

Gh. DIMITROFF

Gh. DIMITROFF

**DOCUMENTE, SCRISORI ȘI ÎNSEMNĂRI
ÎN LEGĂTURĂ CU**

**P R O C E S U L
D I N L E I P Z I G**

**EDITURA ÎN LIMBI STRĂINE
MOSCOVA 1944**

Prezenta culegere de documente dă un tablou al luptei pe care a dus-o Dimitroff în legătură cu procesul incendiului Reichstagului intrat în istorie sub denumirea de „Procesul din Leipzig”. Ea cuprinde cuvântările rostite de Gheorghe Dimitroff în fața Curții, scrisorile lui către avocați, către organele de instrucție judecătorească și către Curte, tribunal, scrisori către rude și prieteni, ca și articole și interviewuri publicate după eliberarea lui din închisoarea fascistă.

Dimitroff a adunat documentele cele mai importante pe care le-a primit dela autoritățile germane spre a le folosi în lupta sa în fața justiției și a făcut copii după toate scrisorile și documentele trimise de el. Când Dimitroff a fost eliberat din închisoare, autoritățile fasciste în dorința lor de a-l expedia cât mai repede din Germania au procedat atât de necugetat și cu atâta grabă, încât au scăpat din vedere să-i inspecteze bagajul. Astfel Dimitroff a putut să ia cu sine tot materialul care prezenta importanță.

Aproape toate documentele sunt scrise pe formulare ale închisorii. În colțul stâng de sus este înscris numele și numărul deținutului, formula de începere și de încheiere („cu adânc respect” etc.) erau prescrise cu rigurozitate. Hârtiile care n’au respectat aceste prescripțiuni, n’au fost trimise locurilor în drept.

Toate documentele, în afară de prima declarație, pe care le-a scris Dimitroff până la proces, în timpul procesului și după proces, până la eliberarea lui, sunt scrise în limba germană.

Cu toate că lipsesc multe documente referitoare la proces, documentele existente zugrăvesc totuși în mod destul de complet atitudinea curajoasă a lui Dimitroff, care a rupt masca de pe fața incendiatorilor fasciști ai Reichstagului și care prin lupta sa curajoasă și consecventă a ieșit victorios împotriva clicii lui Hitler.

Editura

I

LUPTA

PÂNĂ LA PROCES

DECLARAȚIA FĂCUTĂ ÎN FAȚA ORGANELOR DE CERCETARE POLIȚIENEASCĂ

În seara zilei de 27 Februarie 1933 a izbucnit un incendiu în clădirea Reichstagului german. Încă în aceeași zi seara târziu posturile germane de radio au comunicat că în clădirea Reichstagului a fost arestat incendiatorul „comunistul olandez“ van der Lubbe, la care s'ar fi găsit, cică, o carte de membru a partidului comunist.

A doua zi s'a publicat o știre inspirată de ministrul de Interne al Prusiei, Göring, în sensul că incendiul Reichstagului este opera Partidului Comunist din Germania, care prin aceasta ar fi vrut, cică, să dea semnalul de începere a insurecției armate. Imediat după aceasta s'a publicat un decret extraordinar pentru reprimarea „actelor de violență săvârșite de comuniști“ împotriva siguranței statului, au fost abrogate o serie de articole ale Constituției din Weimar, iar ziarele comuniste și social-democrate au fost interzise. Fascismul german a folosit incendierea Reichstagului pentru a deslănțui teroarea împotriva partidului comunist, a mișcării muncitorești și a democrației din Germania.

La 9 Martie 1933 Dimitroff și alți doi bulgari au fost arestați la Berlin. A doua zi după incendiul din Reichstag, Torgler, președintele fracțiunii parlamentare comuniste din Reichstag s'a prezentat la poliție singur, fără a fi avut pentru aceasta consimțământul Comitetului Central al Partidului Comunist din Germania. El venise „cu scopul de a se reabilita“ și a fost arestat pe loc. Motivul formal al arestării lui Dimitroff a fost un denunț al chelnerului Hellmer, membru al partidului hitlerist, care a declarat că l-ar fi văzut, chipurile, pe Dimitroff împreună cu van der Lubbe.

Dela 9 până la 28 Martie cercetările au fost făcute de un comisar al prefecturii poliției din Berlin. În tot acest timp Dimitroff s'a aflat în închisoarea prefecturii poliției.

În decursul interogatorului polițienesc Dimitroff a refuzat să subscrie procesul verbal de cercetări, declarând totodată că protestează împotriva acuzației de a fi avut ceva comun cu van der Lubbe, că n'are nici cea mai mică încredere în poliția germană, ca de altfel în orice poliție în general și că tot ce crede necesar a spune, va arăta într'o declarație scrisă de el însuși. Această declarație a fost scrisă la 20 Martie 1933 și predată organelor polițienesti.

Documentul acesta publicat în lucrarea de față este singurul care a fost conceput în limba bulgară. Toate celelalte documente au fost scrise de Dimitroff în limba germană.

În legătură cu arestarea mea declar următoarele:

1. Eu, Gheorghe Dimitroff, fost deputat al parlamentului bulgar, fost secretar al Uniunii Sindicatelor din Bulgaria și membru al Comitetului Central al Partidului Comunist din Bulgaria începând din 1910, sunt emigrant politic din Octombrie 1923 și am fost condamnat în lipsă în Bulgaria în legătură cu răscoala din Septembrie 1923. Fiind în primejdie de a fi ucis de adversarii mei politici și în străinătate, n'am putut să port în Europa numele meu adevărat și am fost nevoit să adopt alte nume. Acestei împrejurări se datorește faptul că am fost arestat sub numele de D-r Rudolf Hediger.

2. Când, în primăvara 1932, în Bulgaria s'a pus din nou chestiunea unei amnistii pentru cei rămași încă condamnați în procesele evenimentelor din 1923 și când în legătură cu aceasta în Bulgaria a izbucnit o mare luptă politică, am hotărât să părăsesc Uniunea Sovietică, unde domiciliam atunci și să mă întorc în Europa, spre a putea să colaborez nemijlocit din străinătate la campania pentru amnistia politică generală. La sfârșitul lui Iunie 1932 am venit la Berlin. De aici am întreprins o călătorie la Viena, Praga, Amsterdam, Paris și Bruxelles, unde am căutat să câștig personalități de seamă, diferite redacții de ziare și reviste, asociații culturale, științifice ș. a. m. d., pentru sprijinirea morală și politică a revendicării de amnistie. În acest scop am redactat material informativ asupra acestei chestiuni, am publicat scrisori adresate unor personalități de seamă, unor redacții și organizații și am scris o serie de articole asupra situației economice și politice din Bulgaria, asupra politicii ei interne și externe, etc., atât pentru presa din străinătate, cât și pentru publicația „Internationale Pressekorrespondenz“, care apare la Paris în franțuzește, la Londra în englezește și la Berlin în nemțește. În acest scop urmăream presa și literatura bulgară, ca și știrile apărute asupra Bulgariei în presa din străinătate, adunam material statistic și de altă natură din Biblioteca Prusiană și din alte instituțiuni, după cum se poate vedea din ziarele, revistele și cărțile, din tăeturile de ziare și din alte tipărituri bulgărești sau în altă limbă, găsite în locuința mea.

3. Cheltuelile de traiu ca și cheltuelile necesitate de călătoriile mele le-am acoperit din onorariile primite pentru articolele mele și pentru traducerile făcute de mine din germană și rusă. Suma de 350 mărci și 10 dolari găsite la mine în momentul arestării reprezintă toată agoniseala mea în cursul celor 10 ani de emigrație.

4. În decursul șederii mele în Germania nu m'am amestecat în treburile interne germane. N'am luat parte nici direct nici indirect la lupta politică din această țară. M'am consacrat în întregime unei probleme de o importanță vitală pentru mine, om politic bulgar, și anume, să contribui pe cât îmi permit forțele la cucerirea cât mai grabnică a amnistiei politice generale în Bulgaria și astfel, după 10 ani de emigrație, să mă pot întoarce liber în țara mea, spre a mă pune în slujba poporului meu, potrivit convingerilor și idealurilor mele. Documentele găsite la mine: manifestul Internaționalei Comuniste asupra frontului unic și manifestul asupra convocării unui congres internațional antifascist mi-au servit ca material informativ. Ele sunt publicate în toată presa comunistă mondială și nu au caracterul unor documente ilegale. În general eu n'am compus și n'am răspândit în Germania niciun document referitor la situația din Germania sau la chestiuni germane.

5. Despre incendiul din Reichstag am aflat din ziare în ziua de 28 Februarie, în trenul München-Berlin, ca și toți ceilalți călători din acest tren. Numele și fotografia „incendiatorului“ le-am văzut pentru prima dată, când au fost publicate în ziarele germane. Nu l-am văzut pe acest „incendiator“ și n'am vorbit cu el niciodată în viața mea. În calitatea mea de comunist, de membru al Partidului Comunist din Bulgaria și al Internaționalei Comuniste, sunt în principiu împotriva teroarei individuale, împotriva oricăror acte absurde de incendiere ca acesta, fiindcă astfel de acte sunt incompatibile cu principiile comuniste, cu metodele comuniste ale muncii de masă și cu lupta economică și politică de masă și fiindcă ele pot fi numai dăunătoare luptei de desrobire a proletariatului și cauzei comunismului. Programele și statutele tuturor partidelor comuniste și ale Internaționalei Comuniste interzic teroarea individuală sub sancțiunea de excludere a oricărui membru, care recurge la metodele teroarei individuale. Toate actele de teroare săvârșite în Bulgaria, între care și aruncarea în aer a catedralei din Sofia în Aprilie 1925 au fost condamnate în mod public și în chipul cel mai sever, atât de mine personal cât și de partidul din care fac parte și de către Internaționala Comunistă. Noi suntem comuniști și nu anarhiști. Convingerea mea adâncă este că incendierea Reichstagului nu poate fi decât opera unor oameni nebuni sau a celor mai răi dușmani ai comunismului, care prin acest act au vrut să creeze o atmosferă propice pentru nimicirea mișcării muncitorești și a Partidului Comunist german. Eu însă nu sunt nici nebun, nici dușman al comunismului.

6. În afară de aceasta, în momentul când s'a produs incendiul Reichstagului nici nu mă aflam la Berlin, ci la München, unde am sosit în dimineața zilei de 26 Februarie și de unde am plecat înapoi spre Berlin în seara zilei de 27 Februarie cu trenul D (rapid) într'un vagon de dormit de clasa a III-a.

7. Resping cu adâncă indignare orice bănuială de participare directă sau indirectă la această faptă anticomunistă, la această fărădelege condamnată din orice punct de vedere și protestez cu toată energia împotriva nemaiauzitei nedreptăți, care mi s'a făcut prin arestarea mea cu prilejul acestei crime și în legătură cu ea.

Singura călcare a legilor din Germania săvârșită de mine este că eu, în calitatea mea de emigrant politic, expus primejdiei de a fi asasinat, am locuit ilegal în Germania.

8. Deasemenea protestez împotriva faptului că sunt tratat ca prizonier de războiu, nelăsându-mi-se absolut nimic din propriii mei bani pentru satisfacerea nevoilor mele celor mai imediate și răpindu-mi-se totodată cel mai elementar drept de asistență juridică.

Berlin, 20 Martie 1933

Gh. Dimitroff

P. S. Cât privește cărțile găsite la mine și în locuința mea, recunosc ca incontestabil ale mele numai pe acelea care au fost înregistrate în prezența mea. Percheziționarea locuinței mele a fost făcută în lipsa mea.

SCRISOARE CĂTRE HENRI BARBUSSE

La 28 Martie 1933 Dimitroff a fost transferat dela închisoarea prefecturii poliției la închisoarea preventivă Moabit din Berlin. La 3 Aprilie judecătorul de instrucție Vogt i-a comunicat oficial în timpul interogatorului lui Dimitroff că este acuzat de incendierea Reichstagului.

Dimitroff a comunicat în scris diferiților săi prieteni acuzațiile provocatoare ce i se aduceau. După cum s'a constatat mai târziu, judecătorul de instrucție Vogt, prin mâinile căruia, după prescripțiile regulamentului, trebuiau să treacă scrisorile, n'a lăsat însă ca acestea să fie expediate, cu excepția următoarei scrisori adresate lui Barbusse.

Berlin, 5 Aprilie 1933.

Henri Barbusse, Paris

Prin redacția ziarului „L'Humanité“

Dragă prietene Barbusse!

Trebue să vă comunic o veste tristă:

Din ziua de 9 Martie sunt arestat. Cu toate că, precum prea bine știți, mă ocup numai cu treburile mele bulgărești (chestiunea amnistiei politice), sunt din nenorocire pus sub acuzare de a fi săvârșit o crimă politică în Germania.

După cum mi s'a comunicat ieri în mod oficial de către organul judiciar în drept, sunt arestat fiind acuzat că:

„la Berlin în timp neprescris prin lege, și anume la 27 Februarie 1933, printr'un act continuu săvârșit împreună cu zidarul Marinus van der Lubbe:

a) a încercat să schimbe prin violență constituția Imperiului german;

b) a incendiat cu precugetare clădirea Reichstagului, care servește ca locuință pentru oameni, săvârșind anume această

incendiere cu scopul de a provoca prin acest mijloc o răscoală“.

Sper că această grozavă eroare va fi clarificată, dar cum se întâmplă de obicei în asemenea cazuri complicate, chestiunea aceasta va dura timp îndelungat.

Mai rău ca orice este că și fără cele petrecute sănătatea mea este și așa tare sdruncinată și că în momentul de față n'am nici un ban pentru alimentație suplimentară și pentru satisfacerea altor nevoi personale.

Vă rog a informa și pe domnul Romain Rolland asupra situației mele, întrucât nu mi-e cunoscută adresa lui actuală.

Cu cele mai bune salutări tovărășești

Gh. Dimitroff

(fost deputat comunist în
parlamentul din Bulgaria)

P. S. Tratatamentul la care sunt supus poate fi văzut din următoarele fapte:

- a) banii personali mi-au fost confiscați, încât sunt aproape fără un ban, iar câteodată n'am cu ce-mi plăti francarea scrisorilor;
- b) nu primesc nici o gazetă;
- c) a trecut de acum o lună și n'am încă avocat;
- d) nimeni nu e lăsat să vină la mine;
- e) mi s'au luat chiar și ochelarii.

Un ziar german hitlerizat a cărui pagină a căzut întâmplător în mâinile lui Dimitroff, publicase fotografiile celor acuzați de incendierea Reichstagului și un comunicat al judecătorului de instrucție, Vogt care afirma că legătura acestora cu van der Lubbe a fost dovedită. Spre a desminți aceste false afirmațiuni și a demasca planurile provocătoare ale fasciștilor germani, Dimitroff a scris câtorva prieteni politici din străinătate, printre care și lui Marcel Cachin. Dar nici aceste scrisori n'au fost expediate.

22 Aprilie 1933.

Domnului M a r c e l C a c h i n, deputat, Paris.

Dragă Marcel Cachin!

Cu toate că este cu desăvârșire de necrezut, e din nenorocire însă fapt că sunt arestat din ziua de 9 Martie 1933 și anume sub acuzația de a fi luat parte la incendierea Reichstagului. Motivarea oficială a mandatului de arestare sună:

„dat fiind că el (Dimitroff) se află sub bănuiala directă că la Berlin, în timp neprescris prin lege, și anume la 27 Aprilie 1933, printr'un act continuu săvârșit împreună cu zidarul Marinus van der Lubbe:

a) a încercat să schimbe prin violență constituția Imperiului german;

b) a incendiat cu precugetare clădirea Reichstagului, care servește ca locuință pentru oameni, săvârșind anume această incendiere cu scopul de a provoca prin acest mijloc o răscoală“.

Deoarece presa germană și cea din străinătate au răspândit afirmațiunea neadevărată că eu ași fi fost în legătură cu incendiatorul Reichstagului — afirmație care atinge adânc cinstea mea politică și personală de scriitor comunist, de membru al Comitetului Central al Partidului Comunist din Bulgaria și al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste,

vă rog să aduceți la cunoștința opiniei publice, și în special prin publicația „Internationale Pressekorrespondenz“, că:

niciodată în viața mea n'am văzut pe incendiatorul Reichstagului Lubbe, niciodată nu m'am întâlnit și nu am vorbit cu el și că, firește, nu am avut nicio legătură directă sau indirectă cu incendierea Reichstagului, acest act smintit, criminal, de dușmănie față de popor și vădit anticomunist.

Pentru mine este deosebit de important ca această declarație categorică a mea să devină cunoscută în Bulgaria și ca compatrioții mei bulgari și prietenii mei din străinătate să ia cunoștință de ea.

Cu cele mai sincere salutări

Gh. Dimitroff

P. S. Dat fiind că banii mei personali mi-au fost confiscați, mă aflu în mari greutăți materiale și aștept dela prietenii mei un ajutor cât se poate de grabnic. Dacă prietenii mei bulgari au posibilitatea să-mi trimită ceva bani, îi rog să-i trimită avocatului Werner Wille (pentru mine) sau direct la închisoarea preventivă Moabit.

SCRISORI ADRESATE JUDECĂTORULUI DE INSTRUCȚIE VOGT

Aruncând pe Dimitroff în închisoare, temnicherii fasciști își puseseră ca țel să frângă spiritul lui revoluționar de luptă. Ei credeau că își vor putea atinge scopul prin șicane rafinate și sistematice pe care le-au aplicat dealtfel în tot timpul deținerii; ei n'au expediat o bună parte din corespondență, nu încuvîntau vizitele apărătorului și ale altor persoane, nu predau lui Dimitroff alimentele trimise de mama lui și i-au luat chiar și ochelarii. Lui Dimitroff i s'au luat toți banii, încât el n'a putut să se aboneze la niciun ziar și nici să-și procure ceva alimente.

Când Dimitroff prin luptă tenace a impus să i se permită procurarea de ziare fasciste pe cont propriu, el n'a putut să se folosească de această permisiune decât abia după ce rudele lui din străinătate au trimis bani la casieria închisorii.

Din ziua de 4 Aprilie Dimitroff a fost ținut neîntrerupt, ziua și noaptea, în lanțuri, ba chiar în primele trei săptămâni cu lanțuri și la picioare. În afară de aceasta el a fost legat printr'un lanț scurt de zid. El a trebuit să facă toată pregătirea procesului, să scrie scrisorile și să scoată citate din cărți, cu mâinile legate, chinuit fiind de dureri mari. Autoritățile fasciste care n'aveau încredere în personalul inferior al închisorii, au ordonat să se facă regulat inspecție pentru a se vedea dacă cătușele sunt bine înșurubate. Punerea în lanțuri, ca și majoritatea măsurilor luate în general de judecătorul de instrucție erau în contradicție cu prescripțiunile în vigoare privitoare la tratamentul deținuților preventivi.

Dar nimic n'a putut să frângă spiritul de luptă al lui Dimitroff.

Întemeindu-se pe prescripțiile în vigoare în Germania cu privire la tratamentul deținuților preventivi, Dimitroff a dus o luptă neîncetată împotriva regimului din închisoare, adresând proteste judecătorului de instrucție și mai târziu președintelui Curții de Justiție.

Scrisorile următoare care au fost adresate judecătorului de instrucție Vogt, arată unele aspecte ale acestei lupte.

26 Aprilie 1933

Domnului judecător de instrucție !

Mult stimată domnule consilier al Curții de justiție al Imperiului!

Permiteți-mi, vă rog, a vă aminti că aștept mereu răspuns cu privire la:

1. întrevăderea cu avocatul meu;
2. remiterea la casieria închisoarei preventive a celor 5 mărci, scoase de sub sechestru din banii mei confiscați;

3. scrisoarea către domnișoara K., scrisoare neexpediată nici până acum;
4. manualul de limbă germană.

Afară de aceasta am constatat că adeseori primesc cu mari întârzieri corespondența ce mi se adresează. Ieri, de pildă, am primit din nou o scrisoare din 19 Aprilie, adică după 6 zile dela trimiterea ei.

Înțeleg foarte bine că pentru control este necesar un timp oarecare, dar o întârziere de aproape o săptămână nu se poate explica și cu atât mai puțin justifica prin acest motiv.

Vă rog să dispuneți, ca pe cât e posibil, corespondența să-mi fie predată regulat.

Însfârșit, vă amintesc că mâinile mele sunt încă încătușate ziua și noaptea. Trebuie să citesc și să scriu, să șed și să dorm cu cătușele la mâini. Nu vă este deajuns faptul că suport aceste chinuri morale și fizice de aproape o lună de zile? N'ar fi oare timpul ca această măsură barbară să fie ridicată?

Cu deosebită stimă

Gh. Dimitroff

4 Mai 1933

Domnului judecător de instrucție!

Mult stimat domnule consilier al Curții de justiție a Imperiului!

Pentru comunicarea D-voastră, cum că respingeți scoaterea de sub sechestru a banilor mei confiscați, n'ar fi chip, de sigur, să vă mulțumesc.

M'ați debarasat însă prin aceasta de o iluzie. Presupusesem un moment că cel puțin în această privință, eu, om politic, arestat fără nicio vină pentru incendierea Reichstagului și suferind numai pentru îndeplinirea datoriei mele de comunist, nu voi fi tratat mai rău decât tâlharii și ucigașii și că puteam să contez pe câteva mărci din banii mei, pentru ziare, pentru mărci poștale și pentru un manual de limba germană.

Acum văd că aceasta a fost o iluzie. Nu mi se permite restituirea nici a unei părți din banii mei. Nu mi se permite a primi nici o vizită și pe deasupra trebuie să stau ziua și noaptea încătușat.

După câte știu, nici ucigașii puși sub inculpare nu sunt într-o astfel de situație.

Și toate acestea vi le datoresc D-voastră!

Da, așa este nimerit și în firea lucrurilor, consecvent. Mă aflu în mâinile dușmanului de clasă, care se silește să întrebuințeze și justiția ca armă pentru stârpirea comunismului, adică, practio vorbind, pentru nimicirea reprezentanților lui convinși, consecvenți și neclintiți.

Cu adâncă stimă

Gh. Dimitroff

Scrisorile adresate de Dimitroff rudelor sale erau aproape singurul mijloc de legătură a lui cu lumea de afară. Lăsându-i acest mijloc de legătură autoritățile fasciste l-au îngrădit cu o mulțime de restricții. Dimitroff a folosit schimbul de scrisori pentru a informa opinia publică asupra situației sale și a indica măsurile necesare în lupta împotriva acuzației provocatoare aruncate împotriva lui.

Mama lui Dimitroff, Parașkeva Dimitroff, o bătrână care pierduse trei fii în luptă pentru cauza revoluției, începu fără zăbavă lupta pentru apărarea celui de-al patrulea fiu al ei, îndată ce primi dela el știrea, că a fost arestat. Ea îi trimise scrisori, colete cu alimente și bani. Ea călători în străinătate, luă cuvântul la mari adunări populare, povesti viața lui Dimitroff, și dovedi absoluta lui nevinovăție. Ea obținu prin luptă o convorbire cu fiul ei, asistă la desbaterile procesului și ajută pe Dimitroff cu tot ce-i stătea în putință în lupta lui eroică. Prin lupta ei activă, întru apărarea fiului ei, ea și-a cucerit simpatiile calde ale oamenilor muncii.

Liuba Ivoșkevici, despre care se vorbește în scrisoarea ce urmează a fost prima soție a lui Dimitroff și credincioasa lui tovarășă de luptă. Ea a participat activ timp de 25 de ani la mișcarea revoluționară din Jugoslavia și Bulgaria și a fost o poetă proletară foarte talentată. După o boală îndelungată ea a murit la 27 Mai 1933 la Moscova. Magdalina Baramoff este sora lui Dimitroff, care a însoțit-o pe mama ei în călătoria din străinătate.

Berlin — Moabit, 10 Mai 1933

Doamnelor Parașkeva Dimitroff
și Magdalina Baramoff, Samokov, Bulgaria.

Iubite mamă și soră!

Abia la 5 Mai am primit scrisorile voastre. Banii, din nefericire, nu i-am primit încă. M'a bucurat foarte mult în special scrisoarea mamei noastre iubite. Pentru mine este o mare ușurare morală și o considerabilă mângâiere faptul că în ciuda tuturor suferințelor ei, ea este atât de vitează, curajoasă și plină de speranțe.

Eu am fost totdeauna și sunt și acum mândru de mama noastră pentru caracterul ei nobil, tăria ei și dragostea ei plină de sacrificii. Ii doresc multă și îndelungată sănătate și o viață plină de prospețime, precum și curajul și

încrederea de până acum. Sunt sigur că ne vom vedea din nou și vom fi fericiți.

Asupra situației mele ați putea să vă informați din când în când prin avocatul meu, domnul Werner Wille. El știe mai bine decât mine ce se petrece în jurul meu. Ar fi necesar să i se trimită imediat o sumă de bani, deocamdată cel puțin 50 de mărci ca avans la onorarul lui. Din păcate eu n'am putut să-i dau până acum niciun ban.

E dela sine înțeles că îmi voi purta crucea cu curajul, răbdarea și fermitatea necesară, „la fel ca apostolul Pavel“, cum scrie mama. Numai dacă sănătatea nu mă va părăsi, restul va merge bine!

Mă străduiesc, în limitele posibilității, să folosesc captivitatea mea. Momentan mă ocup cu studierea temeinică a istoriei germane, atât de pline eu învățăminte. Spre norocul meu se găsesc în biblioteca închisorii unele cărți asupra acestor chestiuni. Aceste studii îmi dau foarte mult și în privința înțelegerii și a cunoașterii însemnătății internaționale a evenimentelor actuale din Germania.

Sunt foarte apăsător de faptul că nu pot să aflu nimic despre situația din patria mea. Ziare bulgărești, bine înțeles, nu văd niciodată. Ziare germane citesc numai câteodată și de obicei ele nu dau nicio informație asupra Bulgariei.

Fiindcă după toate probabilitățile va trebui să mai rămân oarecare timp aici — căci asemenea procese politice durează, din nenorocire, foarte mult timp! — v'ași fi foarte recunoscător, dacă mi-ați trimite unele din cărțile apărute în Bulgaria în ultimii ani asupra istoriei Bulgariei, asupra participării Bulgariei în războiul balcanic și în războiul mondial și asupra situației economice și politice a Bulgariei. Au apărut niște cărți ale domnilor dr. Mihalceff, dr. Sacaroff, prof. Zlatarski, prof. Tankoff și ale altora. Incercați deasemenea să-mi trimiteți și revistele „Asociației Economice“ și „Zvezda“ (Steaua). Poate și alte lucruri care prezintă interes pentru mine. Domnul avocat dr. Diukmedjieff vă va spune cu siguranță ce este bun în această privință pentru mine. Cred că mi se va permite să primesc aceste cărți istorice, științifice și economice în limba bulgară și că îmi vor fi predate.

Dela Lena nu am primit încă răspuns la scrisoarea mea. Nu știu de asemenea nici ce este cu Liuba. După o știre primită înainte de arestarea mea, sărmana de ea era pe patul de moarte. Știți foarte bine ce-ar însemna pentru mine această pierdere. Aceasta ar fi cea mai mare și cea mai grea lovitură, pe care voi fi primit-o în viața mea.

Scrieți-mi, vă rog, mai des!

Salutări cordiale lui Ștefan, Liubo, Boris și copiilor.

Cu salutări și sărutări

al vostru fiu și frate Gheorghe

Berlin-Moabit, 22 Iunie 1933

Doamnei P a r a ș k e v a D i m i t r o f f, Samokov

Scumpa și iubită mea mamă!

Scrisoarea ta din 12 Iunie, așteptată cu atâta dor, mi-a produs o mare bucurie. Eram de acum foarte neliniștit. Avocatul meu nu mi-a dat de știre, dacă a primit banii. Deoarece doamna Kr. a primit banii trimiși de voi, presupun, că între timp și avocatul a primit suma convenită și mă va informa sau mă va vizita în curând.

Știrea dată de gazetele bulgărești cum că Lena și Liza au fost în Germania în legătură cu procesul meu, m'a mirat foarte mult. N'am avut de loc cunoștință despre acest lucru. Ziarele au obiceiul ca în asemenea cazuri să publice știri senzaționale și eronate.

Ultimele două colete (cașcavalul) nu le-am putut primi, fiindcă, după cum v'am scris deacum, în închisoare nu se permite predarea de alimente din străinătate.

La 1 Iunie s'a încheiat oficial instrucția preliminară în chestiunea mea. Aștept acum actul de acuzare. Vom vedea ce fel de acuzare va mai fi și aceasta.

Se înțelege dela sine că situația mea actuală nu este ușoară, dar în definitiv se poate totul suporta.

Este foarte important să am bani suficienți pentru avocatul meu, pentru alimentația mea suplimentară și pentru alte nevoi în închisoare. Deocamdată îmi trebuesc cel puțin 300 de mărci. Contez ferm pe ajutorul vostru în această privință.

Serie-mi, te rog, mai des! Multe salutări tuturor celor de acasă, în special Lenei, lui Ștefan, Liubo și Liubcio. Și ție, draga mea mamă, mii de sărutări.

Fiul tău Gheorghe

Berlin-Moabit, 12 Septembrie 1933

Doamnei P a r a ș k e v a D i m i t r o f f, Samokov

Draga mea mamă!

Călduroasa ta scrisoare din 30 August (împreună cu 200 leva) am primit-o cu o bucurie plină de recunoștință. Eram iar neliniștit, căci mă gândeam că nu-mi serie nimeni din cauză că tu ești bolnavă, sau că s'a întâmplat vreo nenorocire acasă. Acum slavă Domnului, văd că totul e bine și — ceea ce este deosebit de important pentru mine — tu, cu toate efortările și ostenele tale, ești sănătoasă.

Ieri a fost la mine avocatul Deceff, care mi-a comunicat între altele

că Lena trebuie să vină în curând la Berlin. Mă bucur foarte mult că o voi vedea și voi vorbi iar cu ea.

Sărmana de ea, a depus multă stăruință spre a găsi apărători pentru mine. Dar tribunalul este mult mai zelos decât ea în recuzarea tuturor avocaților propuși până acum. E adevărat că tribunalului i s'au înaintat încă trei cereri pentru admiterea în calitate de apărători a avocatului bulgar Petr Grigoroff, a avocatului american Leo Gallagher și a avocatului german Lehmann din Saarbrücken, dar mă tem că nici aceste cereri nu vor avea o soartă mai fericită decât cele precedente.

Lena se plânge în fiecare scrisoare a sa că nu-i răspund. Și în acelaș timp ea uită mereu să-mi dea adresa ei! Cum să-i scriu la Paris dacă n'am adresa ei precisă. Parisul este mare, Lena noastră este într'adevăr o persoană foarte capabilă, dar ea este deocamdată departe de a fi devenit o personalitate cu celebritate mondială pentru ca poștei din Paris să-i fie de ajuns numele ei pe plic, spre a o putea găsi. Așa a fost de altfel întotdeauna buna noastră Lena — o adevărată profesoară distrată!

V'am scris deacum de câteva ori că ziarele bulgărești vin regulat pentru mine, dar, din nefericire, nu ajung în mâinile mele. Nu mi s'a permis să primesc și să citesc ziare bulgărești. Pare-se că „superiorii“ mei sunt foarte îngrijorați de liniștea mea, și nu vor ca eu să mă necăjesc și din cauza evenimentelor din Bulgaria. Ei socotesc, probabil, că-mi ajunge necazul produs de evenimentele din Germania... De aceea n'are nici un sens să-mi mai trimiteți ziare.

Ție, draga mea mamă, și tuturor celor de acasă, vă doresc toate cele bune și, în primul rând, multă sănătate. Cât privește sănătatea mea, ea este mulțumitoare. Conform unei hotărâri a tribunalului, la 31 August mi s'au scos, însfârșit, cătușele dela mâini, care m'au chinuit neînterupt zi și noapte timp de 5 luni de zile și acum mă simt incomparabil mai bine.

Domnul Deceff mi-a spus că Lina a plecat la Varnă în legătură cu condamnarea la închisoare a lui Liubcio.

Multe salutări cordiale ei și curajosului Liubcio. Nu m'a dat de rușine! Dimpotrivă! De asemenea și Lina, ca mamă a lui, poate fi numai mândră.

Ție cele mai bune salutări. Te sărută

fiul tău Gheorghe

P. S. 13 Septembrie

Chiar acum am primit scrisoarea Linei și a ta ou data de 5 Septembrie. Vă mulțumesc foarte mult. Lina are dreptate când scrie: „Mama este cu adevărat o eroină“. O a doua eroină în familia noastră a fost neîndoios și neuitata noastră Liuba. Noi toți avem în tine și în Liuba o pildă frumoasă. Încă odată multe, multe sărutări

Al tău Gheorghe

Domnişoarei Rosy Fleischmann

Dragă domnişoară Fleischmann!

După cinci luni dela arestarea mea (9 Martie) am primit, însfârşit, actul de acuzare şi, după cum mi-a comunicat apărătorul meu din oficiu (dr. Paul Teichert din Leipzig), debaterile vor începe, probabil, în prima jumătate a lunii Septembrie. Aştept cu nerăbdare şi ardoare ca monstruoasa greşeală care s'a produs să fie lichidată, astfel ca eu să-mi recapăt libertatea.

Actul de acuzare vorbeşte de înaltă trădare în legătură cu incendierea Reichstagului. Aceasta, contrariu aşteptărilor mele, că voi fi acuzat numai pentru contravenţie la legea paşapoartelor şi pentru neînregistrarea domiciliului meu ca emigrant politic (ceea ce constituie de fapt vina mea în raport cu legile germane).

Dat fiind însă că n'am avut absolut nimic de a face cu această crimă, actul de acuzare nu putea, fireşte, să aducă împotriva mea nici o dovadă pozitivă, îndiscutabilă. Afară de aceasta, în timpul incendiului Reichstagului nici n'am fost la Berlin, ci la München.

Mă silesc să folosesc, pe cât este posibil, captivitatea şi de câteva luni de zile mă ocup mai ales cu studierea mai de aproape a istoriei germane. Acest studiu, pe lângă faptul că este foarte interesant şi instructiv, arată totodată clar legătura dintre trecutul poporului german şi actualele evenimente din Germania, care frământă lumea întreagă şi ajută mult la explicarea justă a acestor evenimente şi a caracterului lor trecător, ele constituind în multe privinţe o recădere în trecut.

Mie personal nu-mi merge, fireşte, prea bine. Adeseori mă simt ca o pasăre înlănţuită, care are aripi, dar nu le poate folosi.

Imi amintesc des de spiritualele versuri ale lui Byron:

„Sunt atât de neputincios, cum numai diavolul o poate dori:
Osândirea mea aduce tot atâta einste,
Cât tragerea la mal a unui peşte prins în undiţă
Şi ducerea la abator a unui miel sortit pentru măcelărie;
Eu nu sunt însă bun pentru bucate alese
Şi nu mă dau în vânt spre a fi făcut fripturi!“

Și câteodată, când îmi e deosebit de greu, cânt în surdină celebra poezie a lui Goethe:

„Gândurile lașe,
Sovăielile temătoare,
Codirea femeiască,
Plângerile pline de spaimă,
Nu abat nefericirea
Și nu-ți dau libertatea!
Fii tare în ciuda tuturor vrăjmașilor,
Nu te pleca nicicând, arată-ți puterea,
Cheamă ocrotirea brațului Domnului!“

Deosebit de mult mă consolez cu minunatele cuvinte ale lui Goethe:

„De-ai pierdut averea — ceva ai pierdut,
De-ai pierdut onoarea — mult ai pierdut,
De-ai pierdut curajul — totul ai pierdut!“

Da, așa este, *curaj, curaj și iar curaj!* Și înainte, cu toată puterea, în ciuda oricăror piedici!

Foarte des gândurile mă poartă la Viena și împrejurimile ei, începând cu Augarten prin Kahlenberg, Kirling, Hermannskogel, Grinzing (Papagal „Dora“), Prater, Vöslau, Wachau, Krems (uriașa bibliotecă a mănăstirii), Dunărea mare, Diana, Union, Baden, ș. a. m. d. — până la Klosterneuburg (locuri cari pentru mine sunt ca o a doua patrie!).

Intre timp, la 8 Mai, a murit soția mea în urma unei boli incurabile și îndelungate. Sărmana de ea, în ultimii ani a trăit și a murit ca o *adevărată martiră!* Sora mea va aduna acum poeziile ei într'o cărticică și le va publica. Va fi cel mai bun monument pentru ea.

Vă doresc toate cele bune. Cu cele mai cordiale salutări

Gh. D i m i t r o f f

DECLARAȚIE ADRESATĂ ORGANELOR DE ÎNȘTRUCȚIE JUDICIARĂ

Ca și la interogatoriul dela poliție Dimitroff a refuzat să iscălească procesele verbale oficiale ale anchetei judiciare efectuate de judecătorul de instrucție. După terminarea anchetei el a alcătuit din nou o declarație amănunțită în scris.

Încă la începutul instrucției judiciare, judecătorul de instrucție Vogt a publicat o fotografie a lui Dimitroff, cerând tuturor celor care îl cunoșteau să se prezinte autorităților. După aceasta au fost primite declarații dela persoane care îl cunoșteau sub alte nume (Dr. Schaafsma, dr. Hediger). În declarația sa Dimitroff dă, între altele, explicații și asupra acestui lucru.

30 Mai 1933

Către autoritățile de instrucție judiciară

În legătură cu anchetarea mea juduciară din zilele 12, 13, 19 și 20 Mai 1933.

Privitor la șederea mea în Germania. În 1921 am fost pentru prima dată în Germania (la Berlin), împreună cu soția mea sub numele meu propriu și ca deputat al Sobraniei (membru al Parlamentului) din Bulgaria. În 1927 și 1928 m'am oprit în trecere dela Viena pentru un scurt timp la Berlin. Dela sfârșitul anului 1929 am domiciliat fără a mă anunța ca emigrant politic la Berlin cu dese întreruperi, unele scurte, altele de câteva luni de zile. Astfel din Decembrie 1929 până în Mai 1930 și din Noembrie 1931 până la mijlocul lui Iunie 1932 n'am fost în Germania.

Privitor la numele meu. Cum am arătat în declarația mea din 20 Martie 1933, ca om politic condamnat la moarte în Bulgaria și adesea urmărit și amenințat și în străinătate cu moartea de către adversarii mei din Bulgaria, am fost nevoit să trăiesc sub *nume străine* și *neînregistrat*. Până la sfârșitul anului 1930 am trăit sub numele de dr. Schaafsma și apoi sub numele de dr. Hediger. Pentru persoanele care mă cunoșteau însă de mai înainte sub numele de Schaafsma am rămas și mai departe sub acest nume.

Privitor la activitatea mea în Germania. Repet cele declarate de mine la 20 Martie și anume că în Germania m'am ocupat cu chestiunile mele

bulgărești și cu activitatea mea publicistică bulgară (mai ales cu situația emigrației politice, cu campania pentru amnistie politică în Bulgaria, etc.).

Manifestul Internaționalei Comuniste, găsit la mine și manifestul pentru un congres internațional antifascist al muncitorilor, manifeste care au apărut în publicația „Internationale Pressekorrespondenz” și în presa mondială comunistă le-am primit dela redacția „Inprekorr” drept material informativ.

Buletinul de presă al Partidului Comunist din Germania asupra incendiării Reichstagului, buletin, care mi-a fost arătat de domnul judecător de instrucție, l-am văzut pentru prima dată cu această ocazie. N'am avut niciodată în mâinile mele și n'am citit niciodată acest buletin.

Relativ la legăturile politice din Germania. Am fost în legătură cu redacția publicației „Internationale Pressekorrespondenz”, în care am publicat articole asupra Bulgariei, asupra amnistiei politice și asupra altor chestiuni. Am avut deasemenea din când în când legătură cu „Ajutorul Muncitoresc Internațional” pentru diferite chestiuni ale secțiunii bulgare a „Ajutorului muncitoresc Internațional”. În chestiunea emigranților politici bulgari am avut ocazional legături directe impuse de diferite necesități cu Secretariatul Internațional al Ajutorului Roșu. Pentru activitatea mea, nici n'am avut nevoie de alte legături în Germania.

Cunosc personal pe conducătorii comuniști germani, care au participat la diferitele ședințe ale Internaționalei Comuniste ținute la Moscova în timp ce și eu eram de față și au luat cuvântul acolo, cum sunt de pildă, B. Thälmann, Heckert, Pieck.

Pe *Neubauer* nu l'am văzut și n'am vorbit cu el niciodată. Am citit numai câteodată articolele lui asupra Germaniei, publicate în „Internationale Pressekorrespondenz”.

Pe *Torgler* deasemenea nu-l cunosc personal. Știu numai că el a luat adesea cuvântul în Reichstag în numele fracțiunii comuniste.

Trebue să subliniez în mod expres că la terminarea interogatorului polițienesc, un comisar al poliției penale mi-a arătat toate tipăriturile și însemnările găsite la mine, le-a notat și numerotat deosebit în prezența mea. Scrisoarea către Helmut, plicul cu numele Ferdi, recepisa unei telegrame către Inner, buletinul de presă al Partidului Comunist din Germania — toate aceste piese nu erau atunci acolo și nu se găseau printre lucrurile mele.

Deși socotesc că e o mare cinste de a fi funcționar al Rusiei Sovietice, n'am avut însă această calitate.

În mersul trenurilor, găsiț la mine, eu n'am notat prin niciun semn Reichstagul și palatul. De aceasta nici nu aveau nevoie. În 1921, în

calitate de deputat bulgar, am fost la Reichstag și știam exact unde este el situat.

Subliniez declarația mea categorică din 20 Martie, asupra căreia am insistat în mod deosebit ori de câte ori am avut prilej, că eu ca membru disciplinat al partidului, ca comunist bulgar de răspundere și conducător comunist bulgar, nu puteam avea și într'adevăr n'am avut nici direct, nici indirect nicio legătură cu incendiarea Reichstagului. Cât despre incendiator, nu l-am văzut, nu m'am întâlnit și nici n'am vorbit cu el niciodată în viața mea.

Un astfel de act, ca incendiarea Reichstagului, putea fi săvârșit numai de niște oameni nebuni sau de cei mai răi dușmani politici sau provocatori, care vor să dăuneze comunismului.

Firește că n'am avut deasemenea nimic de a face cu vreun plan oarecare privitor la organizarea unei răscoale în Februarie cu scopul de a schimba prin violență constituția Germaniei. Despre aceste pretinse planuri ale comuniștilor am auzit pentru prima dată la interogatoriu. Se știe însă îndeobște, că pe baza hotărârilor Internaționalei Comuniste și ale însuși Partidului Comunist german, toată politica și activitatea comunistă în această perioadă aveau ca obiectiv mobilizarea politică a maselor împotriva fascismului, formarea frontului unic al proletariatului german, lupta economică și politică de masă pentru apărarea intereselor vitale și a drepturilor tuturor oamenilor muncii și pe această cale înfăptuirea sarcinii de a cuceri majoritatea clasei muncitoare pentru comunism. Această linie politică și această orientare concretă a politicii comuniste din Germania, fixate în rezoluții obligatorii pentru toți membrii partidului comunist, exclud complet orice acțiune teroristă și orice planuri aventuriere de răscoală din partea comuniștilor. Internaționala Comunistă și Partidul Comunist german declară aceste acțiuni ca inadmisibile, absurde și vătămătoare pentru comunism și pentru proletariat și le condamnă în mod hotărât și răspicat.

Afirmația că cineva m'ar fi văzut împreună cu incendiatorul Reichstagului, poate să aibă la bază o confuzie, cum a fost cazul cu o martoră. După cum se știe, la interogatorul dela poliție ea a afirmat foarte categoric că la 26 Februarie, ora 3 după amiază, m'ar fi văzut împreună cu van der Lubbe într'un local din Düsseldorfstrasse. După ce s'a stabilit însă că în timpul acela eu nici nu eram la Berlin, această martoră împreună cu afirmația ei, tare ca granitul, a dispărut de pe scena anchetei.

Este lesne de înțeles că nu pot să dau niciun fel de informații mai amănunțite asupra legăturilor mele cu emigranții politici bulgari din străinătate, ca și asupra legăturilor mele cu prietenii mei din Bulgaria, deoarece ei sunt urmăriți pentru activitatea lor politică. Din același motiv nu pot da nici numele prietenului meu bulgar, cu care am avut o convorbire la München,

la 26 și 27 Februarie 1933, convorbire asupra căreia convenisem între noi încă în Decembrie 1932, la Paris. Așa cum stau acum lucrurile în Bulgaria, pentru faptul de a fi avut legătură cu mine el poate fi literalmente ruinat în 24 de ore, împreună cu întreaga sa familie.

Vina mea față de legile germane în decursul întregii mele șederi în Germania constă numai și numai în aceea, că eu, emigrant politic bulgar, am domiciliat sub nume străin, cu pașaport fals și neînregistrat. Eu nu puteam însă să domicilies altfel.

În legătură cu toate interogatoriile polițienești și judiciare, trebuie să accentuez cu tot dinadinsul, că îmi iau toată răspunderea pentru exactitatea informațiilor și depozițiilor cuprinse în declarațiunile mele proprii făcute în scris la 20 Martie și 30 Mai 1933. În ce privește procesele verbale ale acestor interogatorii, îmi declin însă orice răspundere.

Gh. D i m i t r o f f

SCRISORICĂTRE AVOCATUL DR. TEICHERT

La 25 Iulie 1933 secția a IV-a penală a Curții de Justiție a Reichului, a desemnat ca apărător din oficiu al lui Dimitroff și al celorlalți doi acuzați bulgari pe avocatul Teichert, iar pentru van der Lubbe pe avocatul Seuffert.

Voidnd să folosească pentru luptă în cursul procesului toate posibilitățile legale ce-i stăteau la dispoziție, Dimitroff a declarat că primește serviciile acestui avocat. El a pus însă o serie de condițiuni avocatului numit de Curte, pentru ca acesta să nu abuzeze de situația sa în dauna clienților săi și a luptei antifasciste. Evenimentele care au urmat au dovedit cât de justă a fost poziția lui Dimitroff.

În același timp Dimitroff a cerut insistent Curții ca să fie admiși avocați străini, și anume să poată însărcina cu apărarea sa pe Deceff și Grigoroff din Bulgaria, Gallagher din America, Morro Gialferri, Campinchi, Torrès și Willard din Franța și pe alții. Curtea a respins toate aceste cereri.

În atitudinea sa față de avocați, Torgler a luat o pozițiune care se deosebea complet de cea a lui Dimitroff. După cererea făcută de Torgler, a fost numit ca apărător al lui avocatul fascist Sack. Acest avocat se făcuse vestit înainte ca apărător al fasciștilor și monarhiștilor în mai multe procese scandaloase (procesul asasinării lui Rathenau, procesul căpeteniilor fasciste: Helldorf Ernst și alții, care din ordinul lui Hitler organizaseră asasinat). În cursul dezbaterilor din fața Curții, Sack a folosit prin toate mijloacele situația sa de avocat spre a scoate basma curată pe incendiatorii fasciști ai Reichstagului, manifestându-se ca un dușman jurat al poporului muncitor din Germania.

Alegerea avocatului Sack a fost primul pas al lui Torgler în serviciul fățiș al fascismului.

Cinci luni de zile după arestare, Dimitroff a primit actul de acuzare, în care pe baza unor afirmațiuni mincinoase și a tot felul de falsificări el era acuzat de a fi participat la incendierea Reichstagului cu scopul de a doborî ordinea existentă de stat. Pentru această crimă îl amenința pedeapsa cu moartea.

Dimitroff a studiat amănunțit actul de acuzare și a început imediat să demaște conținutul lui.

El a dat instrucții în scris avocatului, a făcut propuneri pentru chemări de martori și a recomandat o serie de alte măsuri, menite a spulbera acuzațiunile fasciste.

Fixând pentru procesul ce avea să se judece linia luptei politice, Dimitroff a avut o serie de ciocniri și cu avocatul său, care se silea deosebit de mult să se mărginească strict la apărarea personală a acuzaților și să nu atingă chestiuni politice. Dimitroff respinse această linie a avocatului și insistă ca acesta să procedeze așa cum cerea clientul său.

În scrisoarea sa din 4 August adresată avocatului, Dimitroff a demascat falsul fabricat de autoritățile fasciste asupra preținsei lui „logodne“, fals care urmărea discreditarea personală a acuzatului și care arăta în mod cras ce metode murdare întrebuițau organele acuzării în decursul pregătirii procesului.

Mult stimate domnule doctor!

Am primit scrisoarea d-voastră din 27 Iulie și am luat cunoștință de comunicarea că ați fost desemnat de Curtea de Justiție ca apărător al meu.

Vă comunic că la 20 Iulie am însărcinat cu apărarea mea pe domnul Stefan Deceff, avocat bulgar, (aflător actualmente la Paris, Palace Hotel) și că sora mea, dând urmare cererii mele a angajat ca apărători ai mei pe domnii: Giafferi, Campinchi și Torrès. Aceștia se vor pune, probabil, în legătură cu d-voastră.

Cât privește cazul meu sunt uimit că am fost trimis în fața Curții de Justiție a Imperiului în legătură cu incendierea Reichstagului. Conform faptelor existente instrucția preliminară ar fi trebuit să ajungă neapărat la concluzia că n'am avut absolut nimic de a face cu această crimă nebunească și provocatoare. Dar se pare că noi, cei trei emigranți politici bulgari, suntem destinați să luăm locul adevăraților făptuitori, care nu pot fi găsiți. În procesele politice se vede în modul cel mai limpede, cum este folosită justiția ca o uneltă a politicii.

În *declarațiile mele scrise* din 20 Martie și 30 Mai, pe care le-am predat domnului judecător de instrucție al Curții de Justiție a Imperiului, Vogt, am spus tot ce este esențial în chestiunea mea. Vă rog să cercetați mai de aproape aceste declarații.

Sunt foarte nerăbdător să văd *cum* va încerca parchetul general al Imperiului să motiveze acuzarea de înaltă trădare în chestiunea incendierii clădirii Reichstagului, împotriva unui om politic, care de fapt n'a avut nicio legătură, dar absolut nicio legătură cu aceasta.

Unele probe pot fi produse abia după ce voi avea în mână textul actului de acuzare, care, dacă se întemeiază într'adevăr pe incendierea Reichstagului, trebuie să fie o capod'operă a justiției germane.

Cu stimă

Gh. D i m i t r o f f

Domnului Dr. P a u l T e i c h e r t , avocat, Leipzig

Mult stimat domnule doctor!

Ieri am primit actul de acuzare.

Pentru producerea probelor necesare, ar fi cel mai bine dacă ați putea să-mi vorbiți personal. *De aceea, vă rog, dacă este posibil, să veniți cât mai curând la mine pentru o convorbire.*

Cu privire la acuzațiile ce mi se aduc, se poate spune cu toată siguranța că cu astfel de presupuneri, combinațiuni și interpretări, ca cele care sunt folosite de pildă împotriva mea, orice comunist poate fi pus sub acuzare ca trădător de patrie și incendiator al Reichstagului.

Actul de acuzare împotriva mea culminează și printr'un neadevăr grosolan la pagina 23, unde se află următoarea nemaiauzită afirmație:

„Cu toate că Dimitroff este căsătorit, el s'a logodit sub numele de dr. Schaafsma-Schmidt cu doamna Anny Krüger, divorțată, și a tipărit înștiințări de logodnă. O astfel de înștiințare se găsește în foliul B II, pagina 132 d a actelor“.

Declar cât se poate de categoric că această așa zisă „înștiințare de logodnă“ trebuie să fie un *fals murdar*, pentru că eu nu m'am logodit sub niciun nume și nici n'am tipărit nicio înștiințare de logodnă.

În zadar s'ar întreba cineva când și cu ce scop a fost comis acest fals, dacă nu ar admite că e vorba de intenția de a se discredita în acest mod nemaiauzit acuzatul.

Vă rog să căutați personal între acte așa zisa „înștiințare de logodnă“ și să stabiliți de unde și dela cine provine acest „document doveditor“.

Cazul acesta nu este fără importanță și în ce privește caracterizarea în general a *metodelor de dovedire*, folosite de actul de acuzare.

Se înțelege dela sine, că dacă această afirmație, care trebuie privită ca o învinovățire a mea, va găsi loc în preșă, D-voastră, ca apărător al meu, trebuie să publicați desmințirea cea mai categorică și calificarea de fals ce o dau acestei „înștiințări de logodnă“.

În așteptarea apropiatei D-voastre vizite sau a sfatului D-voastră în scris rămân

cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

Domnului Dr. Paul Teichert, avocat, Leipzig

Mult stimate domnule doctor!

Ieri am primit scrisoarea D-voastră din 3 August a.c. După cum v'am mai scris (la 4 August), mi s'a pus la dispoziție actul de acuzare.

În privința producerii de probe vă comunic următoarele:

Dela 1921 încoace n'am fost *niciodată* în clădirea Reichstagului. Pe Torgler nu l-am văzut *personal* *niciodată* (nici până astăzi). În decursul întregii instrucții nu am fost nici măcar confruntat cu el. Dar cum ași putea să indic nume de martori, care să confirme că într'adevăr n'am fost în clădirea Reichstagului? Este aproape imposibil a dovedi cu *martori* ceea ce nu s'a întâmplat. Eu pot să dovedesc numai că, aproximativ, cu 10 zile înainte de plecarea mea la München (la 25 Februarie) am fost bolnav, că în fiecare zi până la ora 12 sau 1 ziua am stat acasă (la d-l Mansfeld, Klingsorstrasse 96) iar seara pe la orele 8, 9, 10 mă întorceam acasă. Duminică respectivă am stat aproape toată ziua acasă. După masă eram de obicei la locul meu de lucru (Koch, Zähringerkorso 7), de unde seara plecam acasă. În acest timp am suferit foarte mult de dureri de dinți și, după sfaturile domnului Mansfeld, m'am dus de trei ori la un dentist, prieten al lui, Dr. Sonnenfeld (sau Sonnenbach?), Retinstrasse 20 (sau 21), care mi-a scos 2 dinți.

Cu privire la întâlnirile mele din „Bayernhof“, domnul Jakobus Rosner, scriitor austriac, (care domiciliază la Berlin-Wittenau—adresa exactă n'o știu) poate confirma că înainte de Crăciun el a fost foarte des cu mine la „Bayernhof“ și că *niciodată* n'a fost în cercul nostru *van der Lubbe*, pe care *niciodată* nu l-am văzut *personal* nici până astăzi.

Pe baza fotografiei lui van der Lubbe, pe care am văzut-o abia în ziare, presupun că există o *oarecare* *asemănare de înfățișare* între Rosner și Lubbe, că martorul Hellmer (actul de acuzare pag. 175) a făcut o *confuzie de persoane*.

Propun mai departe să fie citați următorii martori:

Alexander Malinoff, președintele parlamentului bulgar și fost prim-ministru;

- ministrul bulgar Muravieff;
- ministrul bulgar Virgil Dimoff
- ministrul bulgar Dimiter Ghiceff
- fostul ministru bulgar Nedelko Atanasoff

- fostul ministru bulgar, Christo Stoianoff,
- Dr. Nikola Sakaroff, director al Băncii Agricole;
- Anton Straşimiroff, scriitor bulgar;
- toţi domiciliaţi la Sofia.

Ei ar urma să confirme:

a) că la 9 Iunie 1923 printr'un *puci militar* (înfăptuit cu sprijinul organizaţiilor macedonene înarmate), *guvernul ţărănesc constituţional al lui Stamboliiski* a fost doborât împotriva voinţei marei majorităţi a poporului bulgar, instaurându-se o guvernare de teroare;

b) că mii şi mii de muncitori, ţărani şi intelectuali (ca şi primul ministru Stamboliiski şi alţi miniştri) au fost ucişi mişeleşte;

c) că cele mai mari partide politice din ţară — Uniunea Ţărănească şi Partidul Comunist — ca şi membrii lor au fost obiectul unor *persecuţii bestiale*;

d) că drepturile politice ale poporului *au fost răpite* şi că *a fost instalată o dictatură militară fascistă*;

e) că situaţia insuportabilă, creată în modul acesta în ţară, a dus inevitabil la *insurecţia populară din 23 Septembrie 1923*;

f) că în legătură cu această insurecţie eu am fost condamnat *în contumacie*, câteva luni mai târziu, la moarte şi de aceea nu pot să mă întorc în ţară şi să activez acolo pe tărâm politic;

g) că şi în *străinătate* am fost urmărit cu intenţia de a fi ucis de către adversarii mei politici (în special de către fasciştii macedoneni) şi de aceea *n'am putut purta ca emigrant politic numele meu propriu*;

h) că în toamna anului 1932 în parlamentul bulgar a fost depus un nou proiect de lege de amnistie şi că *s'a pus şi chestiunea amnistierii mele*;

i) că în străinătate *m'am ocupat cu chestiunile emigraţiei politice bulgare şi cu campania pentru amnistie şi am lucrat şi pentru amnistierea mea*;

k) că am fost deputat în parlament, consilier comunal la Sofia, secretar general al Comisiunii centrale a sindicatelor şi publicist politic.

Propun deasemenea ca martori pe: *Henri Barbusse* (scriitor francez) — redacţia ziarului „L'Humanité“, Paris, care ar urma să confirme:

a) că *m'am ocupat în străinătate cu chestiunile emigraţiei politice bulgare*;

b) că *m'am sfătuit cu el la Amsterdam (August 1932) şi Paris (Decembrie 1932) asupra desfăşurării în străinătate a campaniei pentru amnistia politică în Bulgaria*;

c) că am fost şi în străinătate ameninţat cu moartea de către adversarii mei politici şi că deaceia am trebuit să trăiesc ilegal, sub nume străin şi strict incognito.

— *Marcel Cachin*, prim redactor al ziarului „L'Humanité”, Paris, care ar urma să confirme că am fost un colaborator permanent al ziarului „L'Humanité” până la arestarea mea (începutul lui Martie 1933).

— *Berlioz*, din redacția publicației „Internationale Pressekorrespondenz” Paris (redacția ziarului „L'Humanité”) care va avea să confirme că până la arestarea mea am fost colaborator permanent al publicației „Internationale Pressekorrespondenz”.

În legătură cu partea politică a actului de acuzare propun pe următorii martori:

— *Manuilski* (Secretar al Internaționalei Comuniste);

— *Kuusinen* (Secretar al Internaționalei Comuniste);

(toți la Moscova — Komintern).

Ei pot să confirme:

a) că Internaționala Comunistă este un *partid mondial unitar* și că hotărârile ei sunt *obligatorii* pentru fiecare membru de partid din diferitele țări;

b) că la sfârșitul anului 1932 și la începutul anului 1933 *n'a fost pusă nici în Germania ca sarcină politică lupta imediată pentru putere pe calea insurecției armate*;

c) că în această perioadă *sarcina principală* a Partidului Comunist din Germania era: formarea frontului unic proletar, lupta pentru cucerirea majorității clasei muncitoare din Germania, pe calea activității zilnice de masă și a luptei concrete pentru apărarea intereselor muncitorilor și ale tuturor oamenilor muncii;

d) că orice fel de *teroare individuală*, precum și acțiunile armate parțiale sunt socotite ca *nepermise și vătămătoare* pentru comunism și proletariat, și deaceia sunt condamnate cu severitate;

e) că membrii de partid care participă la acțiuni de felul acesta nu mai au ce căuta în Internaționala Comunistă și în secțiunile sale.

Ca documente doveditoare propun:

a) *Rezoluțiile adunării plenare a XII-a a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste* (Septembrie 1932);

b) *Manifestul opozițiilor sindicale roșii din Germania, Polonia și Italia pentru convocarea unui congres internațional al muncitorilor împotriva fascismului* (Berlin, 25 Februarie 1933);

c) *Manifestul Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste pentru Unitatea de luptă a proletariatului* (Moscova, 5 Martie 1933);

d) *Programul și Statutul Internaționalei Comuniste*.

Toate aceste documente pot fi procurate dela Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste (Moscova).

Aceste documente arată și confirmă că în timpul incendierii Reichstagului Partidul Comunist din Germania nu era nicidecum orientat spre insurrecția armată, ci își avea concentrate forțele în direcția unei munci sistematice de masă și a luptei economice și politice de masă, precum și a apărării existenței sale deschise și a menținerii legăturilor sale cu masele în orice condițiuni (participarea activă la alegerile din 5 Martie), că incendierea Reichstagului a putut fi plănuită numai ca o faptă anticomunistă și că inițiatorii și autorii ei trebuie căutați în afară de rândurile membrilor Internaționalei Comuniste și ale Partidului Comunist din Germania.

Dacă martorii propuși de mine nu vor fi invitați oficial, ași vrea, ca pe baza articolului 220 al procedurii penale, să fie invitați în mod *particular*, direct din partea mea.

Cu stimă

Gh. D i m i t r o f f

Domnului Dr. Paul Teichert, avocat, Leipzig

Mult stimată domnule doctor!

Drept complectare la scrisoarea mea de ieri vă comunic încă următoarele:

Diferiți martori fac o *confuzie de persoane* în ce mă privește pe mine. Aceasta se vede din următoarele:

a) Se afirmă că am fost văzut încă în vara anului 1932 cu Popoff și Taneff, deși Popoff a venit la Berlin abia la începutul lui Noembrie 1932 și Taneff s'a oprit la Berlin în călătoria sa spre Franța abia la sfârșitul lui Februarie. Amândoi au domiciliat înainte la Moscova ceea ce poate fi confirmat în mod incontestabil de către autoritățile respective din Moscova.

b) Actul de acuzare însuși admite că o asemenea *eroare a existat* la martorul Theel (pag. 179), care m'ar fi văzut, *cică, în ziua incendiului Reichstagului în fața clădirii Reichstagului*. Dacă întâmplător atunci n'ași fi fost la München, spusele acestui martor ar fi jucat desigur în actul de acuzare un rol hotărîtor și n'ar fi fost de loc socotite ca o eroare.

c) Deosebit de caracteristic în această privință este următorul caz:

La începutul interogării martorilor a fost adusă o martoră, care afirma că la 26 Februarie, ora 3 după amiază, m'ar fi văzut într'un restaurant din Düsseldorfstrasse. Intemeindu-se pe această depoziție, funcționarul care făcea cercetările, mi-a spus triumfător: „*Avem acum totul. Numai aceasta ne mai lipsea!*” Aceeași martoră a dat, probabil, prima indicație, că a văzut alături de van der Lubbe un om care semăna cu mine. Pe baza acestei mărturii a urmat arestarea mea și s'a născut bănuiala, pe temeiul căreia a fost construită acuzația împotriva mea ca incendiator al Reichstagului.

După ce s'a stabilit însă că la 26 Februarie n'am fost la Berlin, această martoră a dispărut și actul de acuzare nu mai cuprinde nicio vorbă despre mărturia ei! Vă puteți însă închipui ce mare preț s'ar fi dat depozițiilor acestei martore dacă în timpul acela eu ași fi fost la Berlin.

La interogarea mea în legătură cu această martoră s'a „descoperit” deasemenea în planul orașului Berlin, găsit la mine, un semn, făcut în dreptul

străzii *Düsseldorferstrasse*. Aceasta constituia dovada peremptorie, că eu fusesem în numitul restaurant!

Vă rog să binevoiți a folosi în modul convenit toate aceste informațiuni.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

P.S. Deoarece nu pot avea în Berlin un avocat ales de mine, vă rog să vă puneți în legătură cu rudele mele și să fiți așa de bun să informați pe cât este posibil pe mama mea și pe sora mea asupra situației mele și asupra mersului procesului meu. Adresa mamei și sorei mele este: Magdalina Dimitroff-Baramoff, Samokov (Bulgaria).

12 August 1933

Domnului Dr. P a u l T e i c h e r t, avocat, Leipzig

Mult stimat domnule doctor!

La 8 August și la 10 August a.c., v'am scris și v'am expus o serie de probe și informații în ce privește procesul meu penal. Sper că ați primit scrisorile mele și că veți lua la timp măsurile necesare.

Cred, că e dela sine înțeles, (însă pentru a evita eventuale neînțelegeri nedorite, ași vrea să accentuez în mod deosebit) faptul că îmi pot asuma răspundere numai pentru acele măsuri și propuneri ale d-voastră, pe care în procesul meu penal le întreprindeți ca apărător al meu în urma cererii mele formale sau cu înțelegerea mea prealabilă și în sensul concepțiilor și propunerilor mele. În ceea ce privește celelalte acțiuni privitoare la procesul meu penal, pe care eventual le veți întreprinde totuși, îmi rezerv dreptul de a le accepta sau de a le respinge.

Vă rog să binevoiți a lua notă de această declarație a mea.

Am primit ieri hotărîrea (secțiunii a IV-a penale) a Curții de Justiție a Imperiului cu data de 10 August în privința avocatului Stefan Deceff, hotărîre care vă este desigur cunoscută și d-voastră și m'am pus în legătură cu domnul *Deceff* pentru a avea cât mai grabnic o convorbire cu el.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

17 August 1933

Domnului dr. P a u l T e i c h e r t, avocat, Leipzig

Mult stimate domnule doctor!

Nu sunt încă în posesiunea nici unei confirmări cu privire la faptul dacă ați primit *la timp* scrisorile mele din 8, 10, 12 și 15 August a.c. și dacă le-ați folosit pentru a face în termenul legal (17 August) cererile corespunzătoare în ce privește producerea probelor. Aștept să-mi comunicați ce anume ați întreprins până acum în privința procesului meu penal și în special în privința obținerii unei grabnice convorbiri personale cu d-voastră, conform cu promisiunea făcută chiar de d-voastră în scrisoarea din 3 August.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

Berlin, 18 August 1933

Domnului dr. P a u l T e i c h e r t, avocat, Leipzig

Mult stimate domnule doctor!

Vă rog să binevoiți a transmite mulțumirile mele sincere scriitorului francez *Romain Rolland* pentru hotărîrea cu care a luat apărarea nevinovăției mele, lucru care reiese din scrisoarea domnului procuror general. Vă rog totodată să-i comunicați că tratamentul meu în închisoare este omenesc, afară de *încătușarea mâinilor*, de pe urma căreia sufăr de aproape 5 luni de zile.

Ar fi deasemenea foarte nimerit să aduceți la cunoștința domnului Romain Rolland și motivarea concretă a învinuirilor, pe care actul de acuzare le ridică împotriva mea. De altfel, este foarte regretabil că actul de acuzare nu poate fi încă publicat textual. Publicarea lui ar fi, desigur, cea mai interesantă dovadă a nevinovăției mele.

Cu stimă

Gh. D i m i t r o f f

SCRISORI ADRESATE AVOCATULUI DR. TEICHERT ȘI PREȘEDINTELUI SECȚIUNII PENALE

Cătușa dela mâini, pe care din ordinul închiiziției fasciste, Dimitroff a trebuit s'o poarte începând dela 4 Aprilie zi și noapte, era o unealtă specială de tortură, neîntrebuințată până atunci în închisorile germane. Ea se compunea dintr'un cerc de oțel închis printr'un lacăt. Cercul era pus la încheieturile mâinilor așezate una peste alta. Orice mișcare/făcută noaptea din somn provoca dureri, care pricinuiau treziri dese. În cursul zilei Dimitroff trebuia să facă toată munca cu cătușa pe mâini, care îi era scoasă numai pentru câteva minute în timpul mâncării și în timpul desbrăcării și îmbrăcării seara și dimineața. Rănile provocate la încheieturile mâinilor s'au vindecat târziu abia după eliberarea din închisoare.

18 August 1933

Domnului dr. P a u l T e i c h e r t, avocat, Leipzig

Mult stimat domnule doctor!

Dela 4 Aprilie a anului curent și până astăzi sunt ținut ziua și noaptea cu cătușe la mâini. Protestele mele repetate împotriva acestei măsuri, ca și cererile mele ca ea să fie abrogată au rămas fără rezultat.

La 26 Iulie am făcut din nou cerere domnului judecător de instrucție al Curții de Justiție, în sensul că dacă nu este posibil să mi se scoată cătușile cu totul, să fiu ținut în cătușe cel puțin numai noaptea, *cum se face în cazul celor condamnați la moarte*. La această cerere am primit răspuns cum că în chestiunea ținerii mele în cătușe pentru moment nu poate surveni nicio schimbare.

În legătură cu efectuarea lucrărilor necesare pentru apărarea mea în scris am cerut domnului judecător de instrucție să mi se scoată cătușele timp de câteva zile (zilnic câteva ore). La această cerere am primit următorul răspuns:

„Nu se poate da aprobare ca el să stea neîncătușat fără pază“.

Dat fiind că timpul obișnuit pentru scris este numai de o jumătate de oră până la o oră, am fost nevoit să scriu chiar o bună parte din scrisorile me-

le către d-voastră *cu mâinile încătușate*, și cu dureri la mâini inevitabile în asemenea împrejurări.

Este clar că în modul *acesta* pregătirea apărării mele este considerabil stânjenită, iar drepturile mele legale sunt excepțional de îngădite, ca să nu spun că de fapt îmi sunt cu totul luate.

De altfel, această măsură nu poate fi în nici un chip justificată în cazul meu, dat fiind că n'am făcut nicio încercare de a fugi și n'am dat dovadă că nutresc, precum de altfel nici nu pot nutri, intenție de sinucidere. În urma unor astfel de măsuri grele, în multe privințe foarte chinuitoare ar putea tocmai să ajungă un deținut cu nervi slabi la gânduri de sinucidere.

Vă rog să binevoiți a întreprinde demersurile posibile în această chestiune și a mă informa asupra lor.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

Berlin, 24 August 1933

Domnului Dr. P a u l T e i c h e r t, avocat, Leipzig

Citesc următoarele în § 116 (aliniatul 3) al procedurii penale:

„În închisoare se permite a se pune cătușe unui deținut, numai dacă acest lucru apare necesar în urma pericolului deosebit, reprezentat de persoana lui, și *anume pentru securitatea altora*, sau dacă el *a făcut sau a pregătit o încercare de sinucidere sau de evadare*. La debaterile în fond cătușele îi vor fi scoase“.

Dat fiind că în cazul meu această măsură nu apare ca necesară nici „pentru securitatea“ altora, nici pentru că ași fi „făcut sau pregătit o încercare de sinucidere sau de evadare“, urmează că punerea mea în cătușe a fost și *până acum ilegală*.

Afară de aceasta, purtarea mea în închisoare, cum poate să confirme tot personalul închisorii (dela domnul director până la ultimul gardian), *jace cu totul de prisos o astfel de măsură*.

Sper, că susnumitul paragraf este încă în vigoare, și vă rog să binevoiți a întreprinde *neîntârziat* încă odată demersurile necesare pentru a-mi fi scoase *cât mai repede cătușele*.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

28 August 1933

Domnului președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Reichului, dr. B ü n g e r

•
Mult stimată Domnule Președinte!

Dela 4 Aprilie a.c. sunt ținut ziua și noapte cu cătușe la mâini. Repetatele mele cereri de a se ridica această măsură au rămas fără rezultat.

La 26 Iulie am cerut din nou domnului judecător de instrucție al Curții de Justiție a Reichului, ca în cazul în care nu e posibilă ridicarea pe deplin a măsurii ținerii mele în cătușe, să fiu cel puțin legat cu cătușele numai noaptea, cum e uzul pentru deținuții condamnați la moarte. Am primit la aceasta răspunsul: „în chestiunea punerii în cătușe pentru moment nu poate surveni nicio schimbare“.

La 18 August am adresat apărătorului meu din oficiu, domnul dr. Teichert rugămintea de a binevoi să întreprindă demersurile necesare pentru abrogarea măsurii de a fi ținut în cătușe.

Dat fiind că până acum n'am primit niciun răspuns, iar ținerea mea în cătușe, atât de vătămătoare sănătății și atât de chinuitoare continuă, m'am hotărât să mă adresez Domniei voastre pentru a obține o hotărâre legală.

În procedura penală (§ 116) citesc următorul alineat:

„În închisoare se permite a se pune cătușe unui deținut numai dacă acest lucru apare necesar în urma pericolului deosebit, reprezentat de persoana lui și *anume pentru securitatea altora*, sau dacă el a *făcut sau a pregătit o încercare de sinucidere sau de evadare*. La debaterile în fond cătușele îi vor fi scoase“.

Din aceasta reiese că aplicarea măsurii de punere a cătușelor în cazul meu n'are nici o bază și nici o justificare legală.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

Ziarul „Deutsche allgemeine Zeitung“ a publicat un răspuns dat de procurorul general al Imperiului, Werner, lui Romain Rolland și lui Branting (cunoscutul avocat și antifascist suedez. Astfel Dimitroff a aflat că Romain Rolland și alți antifasciști au luat atitudine împotriva monstruoasei acuzări ce i se aducea de către autoritățile fasciste).

La 24 August, Dimitroff i-a scris lui Romain Rolland. Ca și toate scrisorile de atunci ale lui Dimitroff, scrisoarea aceasta a trecut prin mâinile președintelui secțiunii penale, Büniger, care a declarat că scrisoarea ar putea fi expediată numai dacă ar fi ștearsă caracterizarea aspră a actului de acuzare și dacă s'ar adăuga că pe baza hotărîrii Curții măsura de ținere în cătușe a fost ridicată.

Dat fiind că fără aceste corectări scrisoarea nu ar fi fost trimisă, ele au fost făcute.

Această scrisoare a grăbit în chip vădit hotărîrea Curții de a i se scoate lui Dimitroff cătușele. Scrisoarea a fost trimisă în forma în care ea e retipărită în rândurile următoare.

Berlin-Moabit, 31. 8. 1933

Domnului R o m a i n R o l l a n d, L u c e r n e

Dragă Domnule Rolland!

Mă simt obligat să vă exprim cele mai sincere mulțumiri pentru hotărîrea, cu care v'ați ridicat întru apărarea nevinovăției mele. Eu am cerut de acum și apărătorului meu din oficiu, domnul dr. Paul Teichert (Leipzig Otto-Schill-strasse 2) să vă transmită mulțumirile mele și în acelaș timp să binevoiască să vă comunice și motivările concrete ale învinuirilor ridicate împotriva mea în actul de acuzare.

Apărătorii aleși de mine: domnul Deceff, avocat bulgar și avocații francezi: Giafferi, Campinchi și Torrès au fost recuzați de Curtea de Justiție a Reichului. Motivarea în cazul lui Deceff este: „avocatul nu cunoaște bine limba germană“, iar în ceea ce privește pe avocații francezi: „Făcându-se chiar abstracție de faptul că nu este stabilit, dacă avocații cunosc bine limba germană și dacă apărătorul german și-a dat de acum consimțământul de a lua parte la o apărare colectivă, nu se vede niciun motiv pentru admiterea lor alături de apărătorul din oficiu“.

Desbaterile în fond au fost, însfârșit, fixate pentru ziua de 21.9. Dat fiind, că eu n'am avut nimic de a face cu incendiul din Reichstag, aștept cu toată liniștea și încrederea desbaterile în fond, al căror rezultat — date fiind elementele de fapt existente — trebuie să aducă eliberarea mea.

Tratamentul meu în închisoare, făcând abstracție de stricta izolare celulară și de încătușarea mâinilor, care m'a chinuit ziua și noapte timp de 5 luni (dela 4 Aprilie a.c.) și care acum în urma hotărîrii Curții de Justiție a Reichului a fost ridicată, este omenesc.

Ași fi foarte bucuros să primesc din partea D-voastră câteva rânduri și știri cu privire la sănătatea și prețioasa D-voastră muneă.

Multe salutări prietenului nostru Barbusse!

Cu cele mai calde salutări

al d-voastră

Gh. D i m i t r o f f

SCRISORI ADRESATE AVOCATULUI DR. TEICHERT

Dr. Teichert, avocatul numit de către Curtea de Justiție a Imperiului ca „apărător din oficiu“, nu s'a conformat propunerilor lui Dimitroff relative la chemarea de martori, cereri de documente, etc. El a refuzat să lase pe avocatul bulgar Deceff, ales de Dimitroff ca apărător, să cerceteze actul de acuzare și a împiedicat admiterea acestuia ca apărător.

Data fiind această atitudine a „apărătorului din oficiu“, Dimitroff i-a trimis acestuia următoarea scrisoare.

6 Septembrie 1933

Domnului dr. P a u l T e i c h e r t, avocat, Leipzig

Mult stimată domnule doctor!

Scrisoarea D-voastră din 2 Septembrie am primit-o și vă mulțumesc pentru ea. Mă bucură că și D-voastră aveți o fire combativă.

Numai că nu se pune chestiunea, *cine* poate să judece mai bine, *cum* trebuie făcută apărarea și cu atât mai puțin poate fi vorba de nervi supraexcitați atunci când trebuie avut în vedere doar, că pun mare preț pe faptul ca un compatriot al meu, care mă cunoaște personal și cunoaște și activitatea mea politică, și care deaceea este sută la sută convins de nevinovăția mea, să participe direct sau indirect la această apărare. Este un lucru cu totul firesc. Deoarece D-voastră declarați mereu că vreți să faceți apărarea cu toată seriozitatea, și că în această privință nimic nu vă leagă mâinile, nu puteți să aveți nimic împotriva unei asemenea coparticipări, care din contra, ar trebui să fie salutăată de D-voastră.

Domnului Deceff i s'a permis din partea Curții o oarecare participare *indirectă* (prin D-voastră) la apărarea mea. Este limpede însă că el nu poate să facă nimic pozitiv pentru apărarea mea, dacă nu cunoaște motivările

concrete ale învinuirilor ridicate împotriva mea de actul de acuzare. Ori, tocmai informații asupra motivărilor concrete ale capetelor de acuzare (și nu numele martorilor sau alte „secrete“ din actul de acuzare!) n'a putut el — după cum îmi scrie — să le obțină dela D-voastră.

Imi permiteți să consider această procedare ca foarte regretabilă, ba mai mult, în contradicție cu însăși sensul hotărârii Curții de Justiție a Imperiului.

Deoarece eu nu pot să renunț la participarea unui avocat bulgar la apărarea mea, am adresat din nou Curții de Justiție a Imperiului rugămintea de a admite participarea la apărarea colectivă a avocatului bulgar *Peter Grigoroff*, care în prezent se află în Elveția și cunoaște bine limba germană.

Vă rog să binevoiți a da Curții consimțământul Dumneavoastră cerut de lege, în calitatea Dumneavoastră de apărător german.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

P.S. Deși nu sunt jurist, cred că atâta înțeleg și eu, anume că apărătorul din oficiu se poate dispensa de prescripțiile acuzatului. Și firește, că n'am avut niciodată intenții în acest sens. Apărătorul din oficiu, de altă parte, nu este însă un superior al acuzatului, și în acest caz nu se poate proceda după așa numitul „principiu al Führerului“. Este neapărat necesară o înțelegere reciprocă între apărător și apărat: Altfel, acuzatul poate să renunțe fără nicio pagubă la „binefacerile“ unei apărări arbitrare și să prefere autoapărarea, chiar dacă aceasta ar prezenta multe lipsuri.

La 18 Septembrie, în urma faptului că locul desbaterilor procesului a fost fixat la Leipzig, Dimitroff a fost transferat la închisoarea de acolo. Deoarece autoritățile fasciste ale închisorii din Leipzig i-au răpit lui Dimitroff micile îndulciri de regim, pe care reușise să le obțină la Berlin, el trebui să înceapă din nou lupta împotriva regimului din închisoare. Cu această ocazie Dimitroff a trimis o scrisoare avocatului Teichert. Avocatul însă nu a întreprins absolut nimic, ba a lăsat chiar scrisoarea fără răspuns. În decurs de două săptămâni Dimitroff n'a primit nici ziare, nici tutun, nici cele trebuincioase pentru scris, etc.

18 Septembrie 1933

Domnului dr. P a u l T e i c h e r t, avocat, Leipzig

Mult stimat domnule doctor!

La închisoarea preventivă Moabit am avut încuviințarea judecătorului de instrucție al Curții de Justiție a Reichului de a avea la mine: tocul meu rezervor, cerneală, hârtie, lucrurile și însemnările scrise de mine, o gramatică germană, un ziar, rufe, etc. Toate aceste lucruri mi-au fost luate în prezent și se pare că este necesară o nouă încuviințare specială pentru ele.

Deoarece, în legătură cu desbaterile de fond, *am nevoie urgentă* în special de însemnările mele scrise, vă rog, să *interveniți imediat* ca să le pot avea cât mai de grabă din nou.

În afară de aceasta, cu toate asigurările pe care le-am căpătat la Moabit, că banii vor fi luați și predați închisorii din Leipzig, aflu acum că acești bani vor trebui să fie trimiși prin poștă. Știu din experiență că din nefericire aceste lucruri nu merg repede. Vă rog deaceea, să depuneți pentru mine, dacă vă este posibil, câteva mărci la casa închisorii, spre a putea să-mi cumpăr ceva de fumat, obiecte pentru scris și comanda pe timp de o săptămână un ziar.

Aștept grabnicul D-voastră răspuns.

Gh. D i m i t r o f f

II
LUPTA
DIN TIMPUL PROCESULUI

NOTE PENTRU PRIMA CUVÂNTARE ÎN FAȚA CURȚII

La 21 Septembrie, la Leipzig, în fața „Secției a IV-a penale a Curții de Justiție a Reichului”, a început să se judece procesul incendierii Reichstagului. La debaterile procesului au asistat 82 corespondenți ai ziarelor din străinătate și 12 corespondenți ai celor germane: prezența corespondenților comuniști, social-democrați și chiar burghezi de stânga n'a fost admisă. La început n'au fost lăsați să asiste nici corespondenții presei sovietice. Numai după ce guvernul sovietic a luat contramăsuri față de corespondenții germani din Uniunea Sovietică, corespondenții sovietici au obținut posibilitatea de a asista la debaterile procesului.

Deoarece guvernul fascist spera să poată folosi procesul în scopuri propagandiste, primele două ședințe au fost transmise prin radio. După cuvântarea lui Dimitroff aceste transmisiuni au fost însă brusc oprite la 23 Septembrie.

La deschiderea primei ședințe, împotriva uzanțelor generale, președintele Curții Bünger a ținut o cuvântare introductivă, în care și-a dat multă osteneală să combată afirmațiunile Comitetului Internațional Juridic de Cercetare și ale presei din străinătate, precum că autoritățile fasciste au fabricat o acuzare bazată pe falsuri și că ele au înscenat un proces de provocare. După președintele Curții a luat cuvântul avocatul fascist Sack, apărătorul lui Torgler, care a făcut o foarte lungă declarație împotriva „Cărții brune”. Cauza acestor cuvântări ale lui Bünger și Sack a fost marea campanie antifascistă, care se desfășurase în timpul acesta în străinătate, împotriva provocării puse la cale în jurul incendierii Reichstagului. Pentru clarificarea incendierii Reichstagului a fost organizat un Comitet Internațional de Cercetare. A fost publicată „Cartea brună”, plină de numeroase documente, care demascau fascismul german și aduceau dovezi că Dimitroff și Partidul Comunist din Germania n'au avut niciun amestec în incendierea Reichstagului. Aceste desvăluiri au fost obiectul unei mari atențiuni în multe reviste periodice din multe țări.

Curtea a început procesul cu apelul a patru martori care au fost în mod special citați spre a desminți unele afirmațiuni ale „Cărții brune”.

Autoritățile fasciste își serbau de acum victoria vestind cu multă lăudăroșenie eșecul campaniei desfășurate în străinătate.

La 23 Septembrie însă a survenit o schimbare bruscă. În această zi a început interogatoriul lui Dimitroff, care chiar din primul moment a ridicat vocea sa de acuzator al Curții, al autorităților fasciste și al întregului regim fascist.

Ziarul „Pravda“ din Moscova a scris atunci cu privire la procesul care începuse: „Astfel au trecut două zile, în a treia zi însă procesul sare cu sgomot de pe șine. Stăvilarul înălțat nu mai rezistă. „Lista personagiilor piesei“ și rolurile pregătite timp atât de îndelungat și învățate pe de rost nu mai valorează nimic. Pe tribuna opiniei publice mondiale stau președintele Curții, Bûnger și comunistul bulgar, Dimitroff și fiecare reprezintă clasa sa, lumea sa, partidul său, morala sa... Curajul moral al tovarășului Dimitroff face o impresie adâncă nu numai asupra maselor de milioane de proletari din toate țările, unde pătrunde vocea lui, dar și în Germania însăși, unde presa călăilor nu este în stare să innăbușe această voce.

Acest curaj moral este expresiunea forței politice și a întregii personalități a revoluționarului proletar.

Dimitroff nu se apără împotriva acuzației de incendiere a Reichstagului. El acuză Curtea de Justiție fascistă și pe cărmuitorii fasciști...

Chiar și presa fascistă a fost nevoită să recunoască că atitudinea lui Dimitroff a făcut impresie imensă asupra opiniei publice din lumea întreagă.

Ziarul „Neue Leipziger Zeitung“ declară, că omul, care este mândru de a fi condus o răscoală, care strigă fiecărui burghez în față, că luptă împotriva lui, care s'a debarasat de orice sentimentalitate, eucerește aplauzele corespondenților burghezi din străinătate.

În lucrarea de față redăm notele pe care și le-a făcut Dimitroff pentru prima sa cuvântare ținută în fața Curții.

Născut la 18 Iunie 1882 la Radomir, lângă Sofia.

Am părăsit gimnaziul real în clasa a IV-a, până la 1904 am lucrat ca zețar.

Fiu al clasei muncitoare din Bulgaria.

Crescut și educat în rândurile mișcării revoluționare muncitorești (dela vârsta de 15 ani am activat în această mișcare).

De 30 de ani membru al Partidului Comunist din Bulgaria (fostul partid al așa numiților „Strâmții“ — social. de stânga).

De 21 de ani membru al C.C. al P.C. din Bulgaria.

Dela 1904 până la 1923 secretar al Uniunii Sindicatelor.

Dela 1913 până în 1923 deputat al Sofiei în parlamentul bulgar, din partea partidului, deasemenea reprezentant al partidului în Consiliul Comunal din Sofia, în consiliul județean din Sofia.

În acelaș timp am activat ca orator și scriitor al Partidului.

9 Iunie 1923—*Puci militar—Doborîrea guvernului Stamboliiski—Ofițeri și teroriști macedoneni. Patronaj al regelui însuși; social-dem., ajutor din străinătate.*

Mii și mii de țărani, muncitori, intelectuali uciși; Stamboliiski ucis. Cele mai mari partide — Uniunea Țărănească și P.C. — dizolvate.

Toate drepturile și libertățile maselor poporului desființate.

Introducerea regimului militar fascist.

Nemărginită indignare. Ridicarea maselor poporului inevitabilă.

23 Septembrie. *Insurecția muncitorilor și țăranilor sub conducerea P.C. împotriva chinurilor poporului și uzurpatorilor puterii, pentru un guvern muncitoresc și țăranesc.*

La această insurecție am participat *activ* și la post de *conducere*, *delegat* fiind din partea Partidului meu.

După o săptămână de luptă armată, insurecția a fost înfrântă. Cu aproximativ 1000 de luptători, luptând pas cu pas, am trecut pe teritoriul jugoslav. Acolo am fost la început tratați ca *prizonieri politici* și apoi ca *emigranți politici*.

De atunci s'au împlinit exact 10 ani, trăiesc în străinătate ca emigrant politic și ca publicist politic, neînregistrat și sub nume fals, căci și în străinătate sunt amenințat de adversarii mei politici cu moartea.

La câteva luni după insurecția din Septembrie, după cum a comunicat atunci presa, am fost *condamnat* în contumacie la *moarte*. N'am văzut niciodată sentința condamnării mele. *Sunt mândru de această insurecție eroică!*

Regret numai că atunci, nici eu, nici partidul meu nu eram *adevărați bolșevici*. Din cauza aceasta n'am putut să *organizăm* și să *conducem* cu succes această insurecție *istorică* a poporului în frunte cu *proletariatul*.

Organizarea, politica și tactica noastră nebolșevice, lipsa de experiență revoluționară, și în special, atitudinea noastră oportunistă, așa zisă neutrală, din 9 Iunie, din timpul loviturii de stat militare fasciste au ajutat mult pe ucigașii și călăii poporului bulgar, pe uzurpatorii puterii de stat să înfrângă insurecția maselor.

Partidul a tras însă din aceasta învățăminte plătite cu sânge, pe care știe să le folosească. Lupta de desrobire a muncitorilor și țăranilor bulgari, sub conducerea Partidului Comunist, luminată de marea experiență a insurecției din Septembrie, se desfășoară neîmblânzit tot mai departe spre victoria definitivă.

Spre a extermina comunismul, bandele fasciste guvernamentale au ucis bestial, îndată după insurecție și în decurs de doi ani, peste 20.000 de muncitori, țărani și intelectuali. Și fratele meu a fost ucis într'un arest polițienesc. Dar cu toate acestea comunismul are acum

în Bulgaria rădăcini incomparabil mai adânci și mai puternice decât în anul 1923; acest fapt e desigur un bun avertisment pentru toți zeloșii exterminatori ai comunismului în alte țări, pentru cei mai feliți eroi moderni ai lui Cervantes.

La 1 Octombrie 1923 am plecat la Viena.

Ajutorare a tovarășilor mei de luptă aflați în suferință în Jugoslavia. Campanie pentru apărarea tovarășilor de clasă prizoniți și uciși în mod bestial în Bulgaria.

Totodată am redactat și am editat timp de trei luni organul partidului „Ziarul muncitoresc“.

Am publicat două broșuri în limbele bulgară, germană și engleză împotriva sângeroasei terori albe din Bulgaria.

Din primăvara 1924 la Moscova, ca emigrant politic și publicist politic, până la sfârșitul anului 1926.

În anul 1927 în legătură cu amnistia ce urma să fie dată, din nou la Viena până în toamna 1929. N'am fost amnistiat. Editarea ziarului partidului „Steagul comunist“, legături cu diferite ziare de partid.

Din toamna 1929 m'am mutat la Berlin — mult mai puțini emigranți bulgari și deaceea incognito asigurat.

Două lungi întreruperi: din Noembrie 1929 până în Mai 1930. Din Decembrie 1931 până în Iunie 1932 în Uniunea Sovietică.

În legătură cu ultimul proiect de lege de amnistie, în vara anului 1932 m'am întors special la Berlin pentru a organiza personal campania de amnistie.

Călătorii la Viena, Amsterdam, Paris.

Nu m'am amestecat în politica germană — nicio legătură cu Partidul Comunist german. Acest lucru nu era necesar pentru munca mea.

Spun însă deschis, că dacă ași fi avut nevoie de această legătură pentru munca mea, neîndoios că ași fi avut legături cu Partidul Comunist german.

Legături numai cu „Internationale Pressekorrespondenz“ în privința articolelor mele.

Este adevărat că sunt bolșevic, revoluționar proletar. Trebuie să subliniez revoluționar proletar, fiindcă acum trăim într'un timp, în care toate sunt pe dos, când chiar Kronprinzul german are obiceiul să se proclame revoluționar și sunt și „revoluționari“ nebuni, ca, de pildă, van der Lubbe!

Deasemenea este adevărat că eu, ca membru al C. C. al P. C. din Bulgaria și membru al Comitetului Executiv al I. C. sunt comunist de răspundere, ocupând un post de conducere.

Și sunt gata să-mi iau bucuros întreaga răspundere pentru toate rezoluțiile, documentele și acțiunile partidului meu bulgar și ale I.C.

Dar tocmai de aceea eu nu sunt nici aventurier, nici terorist, nici pucist, nici incendiator.

Este apoi cât se poate de adevărat că mă pronunț pentru revoluția proletară și pentru dictatura proletariatului. Sunt ferm convins că aceasta este singura ieșire și salvare din criza economică și din catastrofa războaielor capitaliste.

Și lupta pentru dictatura proletariatului și victoria comunismului constituie fără îndoială conținutul vieții mele. Ași dori să trăiesc încă 20 de ani pentru comunism și apoi să mor liniștit. Dar tocmai de aceea sunt un dușman hotărât al metodelor teroarei individuale și pucismului. Și aceasta nu din considerații sentimentale și de umanitate. În conformitate cu învățătura noastră leninistă și cu hotărârile și disciplina I.C., care sunt lege supremă pentru mine și pentru orice comunist adevărat, sunt împotriva teroarei individuale și a întreprinderilor puciste din punctul de vedere al utilității revoluționare, în interesul revoluției proletare și al comunismului însuși. Sunt într'adevăr entuziast partizan și admirator al Partidului Comunist din Uniunea Sovietică, fiindcă acest partid conduce cea mai mare țară din lume, o șesime a pământului, și în frunte cu marele nostru conducător Stalin construiește atât de eroic și cu atâta succes socialismul.

Dar n'am fost niciodată emisarul Partidului Comunist din Uniunea Sovietică în Germania, cum vrea să interpreteze actul de acuzare.

Singura mea acțiune ilegală în Germania constă în aceea, că am domiciliat în această țară fără să fiu înregistrat și sub nume fals.

Din păcate nu puteam însă domicilia altfel!

Cu incendiarea Reichstagului n'am avut absolut nimic de a face nici direct, nici indirect. Pe incendiatorul Reichstagului, van der Lubbe, îl văd pentru prima dată, aici în sală. La 28 Februarie, disdediminează, când venind cu trenul dela München la Berlin, am citit în ziare știrea incendiarii Reichstagului, m'am gândit imediat, că săvârșitorii acestei fapte sunt ori niște provocatori mârșavi, ori oameni smintiți sufletește și politicește, în orice caz sunt criminali față de proletariatul și comunismul german.

Acum sunt mai înclinat a admite că incendiarea Reichstagului — această întreprindere anticomunistă — a luat naștere pe baza alianței duble a provocăției și smintelii. Ar fi aproape imposibil să se dea cinei mele de revoluționar, de om politic și celei personale o lovitură mai grea decât bănuiala și acuzația de a fi participat la această crimă dușmană poporului și comunismului. Mângăierea mea a constat și constă și acum în faptul că frații mei de luptă bulgari, că tovarășii mei de clasă din străinătate, că proletarii revoluționari din Germania și toți acei, care mă cunosc întrucâtva, nu s'au putut îndoi nici pentru o clipă de nevino-

văpia mea! Pot spune liniștit, că am avut tot atât de a face cu incendiarea Reichstagului ca, de pildă, oricine dintre corespondenții străini din această sală sau ca *domnii judecători înșiși*.

Totodată ași vrea să subliniez cu toată forța, că n'am avut absolut *niciun fel* de legătură *nici măcar întâmplătoare* și *nici cât de depărtată* cu această crimă.

În cursul cercetărilor preliminare am dat două declarații în scris, la 20 Martie și la 30 Mai, în care am expus tot ce este esențial întru apărarea mea.

Proceseale verbale ale cercetărilor preliminare nu le-am iscălit, fiindcă erau necomplete și tendențioase. Toate cercetările preliminare împotriva mea au fost făcute cu gândul premeditat și intențiunea vădită, ca împotriva faptelor care dovedeau contrariul, să se fabrice din mine *cu orice preț* un incendiator al Reichstagului, pentru a fi adus în fața Curții de Justiție a Reichului, după ce aceste cercetări preliminare, care au durat luni de zile, n'au fost în stare — și acest lucru este acum cât se poate de clar pentru mine — să dea de adevărații făptași.

23 Septembrie 1933

SCRISORI ADRESATE AVOCATULUI DR. TEICHERT ȘI PREȘEDINTELUI SECȚIUNII PENALE

Dimitroff a aflat abia la începutul procesului despre activitatea comitetului dela Londra care organizase un contraproses, despre editarea peste graniță a „Cărții brune”, despre activitatea largă a comitetului din Paris, creat pentru lupta împotriva provocăției fasciste, etc. Cererea în scris a lui Dimitroff de a i se procura toate aceste materiale n'a fost satisfăcută de avocat, iar Curtea a refuzat înmânarea „Cărții Brune”.

5 Septembrie 1933

Domnului dr. P a u l T e i c h e r t, avocat, Leipzig.

Mult stimată domnule doctor!

Am nevoie de la D-voastră de următoarele scrieri sau copii:

1. *Declarațiile făcute de Göring* presei germane și străine după incendierea Reichstagului.
2. *Comunicatele oficiale* asupra incendierii Reichstagului și asupra cercetărilor preliminare.
3. *Cele mai importante articole* din presă asupra procesului incendierii Reichstagului.
4. *Comunicatul de presă* asupra procesului împotriva lui *Drujelovski* (gardist alb rus) pentru falsificarea de documente politice ca și *sentința* în acest proces.
5. *Ultima scrisoare* a lui *Branting* către parchetul Imperiului, care n'a fost *textual* redată de către presa germană.
6. *Comunicatul „Comisiunii de Cercetare din Londra”* asupra incendiului Reichstagului.
7. *Așa numita „Carte brună”*.
8. *Buletinul „Comitetului de Apărare din Paris a acuzaților din procesul incendierii Reichstagului”*.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

Berlin, 8 Octombrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

Incepând din prima zi a desbaterilor în fond s'a întâmplat adesea, ca atât reprezentantul acuzării, cât și apărarea să citeze sau să contrazică așa numita „Carte brună” asupra incendierii Reichstagului.

Este de neînțeles pentru mine cum este posibil, ca acuzații să nu aibă nicio cunoștință despre o *publicațiune notorie*, care a devenit deja într'o anumită măsură obiectul desbaterilor întreprinse de parchetul Curții de Justiție a Reichului și de către apărare. În calitate mea de acuzat și participant ca atare la procesul incendierii Reichstagului, vă rog, Domnule Președinte, să binevoiți a dispune ca această carte să-mi fie procurată pe contul meu, prin apărătorul din oficiu al Bulgarilor, domnul dr. Teichert.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

SCRISORI ADRESATE PREȘEDINTELUI SECȚIUNII PENALE

În zina de 27 Septembrie a fost ascultat în calitate de martor, judecătorul de instrucție Vogt, unul dintre cei mai mari mincinoși și mârșavi funcționari fasciști, care din însărcinarea cărmuitorilor fasciști a îndeplinit funcțiunea de inchiizitor. Între Dimitroff și el s'a produs o ciocnire vehementă. Curtea i-a retras cuvântul lui Dimitroff.

Cu acest prilej Dimitroff a făcut cererea ca să fie admis avocatul Willard, propus de el. Curtea a respins această cerere, ca și cererile anterioare ale lui Dimitroff cu privire la admiterea apărătorilor aleși de el.

Leipzig, 28 Septembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penală
a Curții de Justiție a Imperiului, Dr. B ü n g e r

Mult stimată Domnule Președinte!

Regret, că în cursul desbatărilor de fond prin intervențiile mele s'a ajuns deacum de câteva ori la incidente și ciocniri nedorite. Dar trebuie să resping hotărât versiunea, că am abuzat de dreptul meu de a pune întrebări pentru a face propagandă. De vreme ce procurorul cere capul meu, cred că eu, ca acuzat complet nevinovat, am dreptul firesc și legal de a mă apăra cu toate mijloacele ce-mi stau la dispoziție.

Recunosc că diferite întrebări ale mele n'au fost puse întotdeauna la timpul potrivit și în forma cuvenită. Dar toate acestea se explică numai prin faptul că nu cunosc bine dreptul german. Dealtfel, aceasta e prima dată în viața mea când particip la astfel de desbateri judiciare de fond.

Dacă ași fi avut un *apărător ales de mine*, desigur ași fi putut să evit astfel de incidente dăunătoare apărării mele.

Amintesc însă că toate cererile mele de a mi se admite apărători aleși de mine (avocații Deceff, Giafferi, Campinchi, Torrès, Grigoroff, Leo, Gallagher și Dr. Lehmann-Saarbrücken) au fost respinse una după alta, sub diferite motive, de către Curtea de Justiție a Imperiului, ba mai mult, după ce s'a pare domnului Deceff i s'a refuzat până și bilet de intrare la proces.

Eu nu am față de domnul dr. Teichert, ca persoană și ca avocat, nicio neîncredere personală, dar date fiind împrejurările de astăzi din Germania nu pot să am încrederea cerută în el, în calitatea lui de apărător din oficiu și de aceea încerc să mă apăr singur, din care cauză fac, desigur, uneori pași greșiți din punct de vedere juridic.

În interesul apărării mele în fața Curții de Justiție, ca și — cred — în interesul bunului mers al desbaterilor de fond, adresez încă odată — și pentru ultima dată — Curții de Justiție a Imperiului rugămintea de a permite domnului avocat *Marcel Willard*, împuternicit nu de mult de sora mea, să colaboreze la apărarea mea.

Dacă însă spre regretul meu și această ultimă cerere a mea va fi respinsă, nu-mi rămâne altceva de făcut decât să mă apăr singur, așa cum pot și cum înțeleg.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

După ce Dimitroff a luat cuvântul în primele zile ale procesului, presa fascistă a deslănțuit o campanie furioasă de ațâțare și calomnii împotriva acuzaților.

Dimitroff avea pe atunci posibilitatea de a citi ziare național-socialiste. El a trimis președintelui secțiunii și apărătorului o întâmpinare scrisă, cu cererea de a fi publicată în ziare o desmințire a minciunilor din presa fascistă, desmințire scrisă de el.

Curtea a respins această cerere.

Leipzig, 30 Septembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

În legătură cu reportajele publicate asupra procesului incendierii Reichstagului, în care, din păcate, s'au spus multe inexactități asupra persoanei mele ca și asupra interogatorului meu din 23 Septembrie, Vă rog să permiteți publicarea în ziarul „Leipziger Neueste Nachrichten“ a alăturatei mele declarații, care să fie adusă la cunoștință și celorlalți reporteri, cari asistă la procesul incendierii Reichstagului.

Am și trimis această declarație apărătorului din oficiu, dr. Teichert, cu rugămintea să binevoiască a se îngriji de publicarea ei.

(I A n e x ă)

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

A n e x ă.

Leipzig, 30 Septembrie 1933

Redacției ziarului „Leipziger Neueste Nachrichten“

Leipzig, Petersteinweg 19.

În reportajul asupra procesului incendierii Reichstagului, publicat de ziarul „Leipziger Neueste Nachrichten“, pe care am permisiunea să-l citesc, au fost spuse din păcate multe inexactități asupra persoanei mele și asupra interogatorului meu din 23 Septembrie a. c.

Deoarece ca deținut nu am posibilitatea să dau la *timpul oportun* informațiuni cu privire la toate chestiunile, rog redacția să binevoiască a publica următoarea mea scurtă declarație:

1. Actul de acuzare conține, între altele, afirmația că m'ași fi logodit. El își întemeiază această afirmație pe un bilet de logodnă ce s'ar fi aflând

la dosar, bilet care după cum a comunicat însuși domnul judecător de instrucție Vogt, consilier la Curtea de Justiție a Imperiului, în ședința din 28 Septembrie — *n'a fost verificat* în timpul anchetei preliminare, iar mie *nu mi-a fost nici măcar arătat*. În legătură cu aceasta consilierul Curții de Justiție a Imperiului, Vogt, a făcut aluzie la pretinsul meu „cerc larg de cunoștințe feminine“, ceea ce poate fi tălmăcit într'un mod compromițător pentru mine.

Deși în afară de partidul meu și de Internaționala Comunistă, nu sunt dator să dau *nimănui*, nici măcar Curții de Justiție a Imperiului, socoteală despre viața mea particulară, propun, pentru ca apărarea mea politică să nu fie umbrită de elemente personale, să se însărcineze cu cercetarea acestei chestiuni o comisiune formată de juriști și ziariști germani și străini. Această comisiune să întreprindă pe baza actului de acuzare și a tuturor actelor existente, o cercetare temeinică a vieții mele particulare din Germania (inclusiv și basmul logodnei mele) și să aducă la cunoștința opiniei publice, printr'un comunicat, rezultatele cercetărilor ei.

2. Repet declarația făcută deja de mine în fața Curții de Justiție a Imperiului, cum că toate condamnările mele anterioare din Bulgaria sunt de *natură pur politică*, că sentințele au fost pronunțate în timpul funcționării stării excepționale în Bulgaria și în lipsa mea, și că aceste sentințe au fost pronunțate în legătură directă sau indirectă cu *insurecția maselor poporului din Septembrie 1923*.

În această chestiune declar în fața Tribunalului și în fața guvernului bulgar că *sunt gata*, ca după terminarea procesului incendierii Reichstagului să mă întorc în Bulgaria (sau să fiu transferat acolo), pentru a da seama în fața Justiției bulgare și a poporului bulgar de întreaga mea activitate în Bulgaria, până în Septembrie 1923, ca și asupra activității mele în străinătate, dela 1923 până la 9 Martie 1933 (ziua arestării mele). Pentru aceasta pun numai o singură condițiune, cât se poate de firească: *desbateri libere și publice!*

3. Relativ la afirmația judecătorului de instrucție că n'am cerut nicio rectificare a celor conținute în procesul verbal al interogatorului, declar că am subliniat mereu în fața lui, că fac declarația mea în scris, și că pentru această declarație a mea îmi iau toată răspunderea, pe când pentru proceșele verbale ale sale de interogatoriu declin, dimpotrivă, orice răspundere. Eu nu mă dezic nici acum, nu numai de niciun cuvânt, dar și de nicio virgulă, și de nici un punct din declarațiile mele din 20 și 30 Martie!

Ch. D i m i t r o f f

Ca răspuns la atitudinea lui Dimitroff Curtea a recurs la tot felul de represalii. La 6 Octombrie 1933 el a fost scos din sala de ședințe, fiindcă în timpul debaterilor, arătând metodele inadmisibile cu care a fost făcută ancheta preliminară, a demascât pe funcționarii poliției și organele de cercetare, arătând că acestea au făcut declarații false. La 11 Octombrie Dimitroff a fost pentru a doua oară exclus de la debateri. După această excludere el a trimis scrisoarea ce urmează, în care protestează împotriva măsurilor ilegale ale Curții de Justiție.

Berlin, 12 Octombrie 1933.

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. *B ü n g e r*

Mult stimat Domnule Președinte!

După ce Curtea de Justiție a Imperiului a respins pe toți cei opt apărători aleși de mine, pe care i-am propus, nu mi-a rămas decât să mă apăr singur așa cum pot, și cum înțeleg. De aceea am fost nevoit să apar în fața Tribunalului în calitate dublă: întâi, ca *acuzatul Dimitroff* și în al doilea rând ca *aparător al acuzatului Dimitroff*.

Admit, că atât ca acuzat, cât și ca autoapărător, sunt neplăcut și incomod pentru acuzatorii mei și pentru cei, care le-au dat însărcinări în acest proces. Eu n'am însă nicio vină. Dacă organele acuzării au fost atât de neprevăzătoare încât m'au așezat fără nicio vină pe banca acuzării în fața Curții de Justiție a Imperiului pentru a substitui pe incendiatorul Reichstagului, ele trebuie să se împace acum și cu neplăcerile aduse de neprevăderea lor. Ele au fiert ciorba aceasta, tot ele trebuie s'o și mănânce. Dacă le place sau nu, nu este treaba mea, aceasta nu mă interesează câtuși de puțin.

Eu cred că mă aflu în fața Curții de Justiție a Imperiului ca acuzat politic și nu ca soldat într'o cazarmă sau ca prizonier într'un lagăr de concentrare.

Sunt ferm convins că în acest proces van der Lubbe este, ca să zic așa, numai un *Faust al incendiului Reichstagului*, în dosul lui a stat însă fără îndoială un *Mephisto al incendiului Reichstagului*. Jalnicul „Faust” stă acum la bara justiției, dar „Mephisto” a dispărut.

Ca acuzat întâmplător și nevinovat, și cu atât mai mult, ca comunist și membru al Internaționalei Comuniste, am cel mai mare interes ca procesul

incendiului Reichstagului să fie clarificat până la capăt în toate privințele, și totodată ca „Mephisto“-ul incendierii, cel dispărut, să iasă la lumina zilei.

Intrebările mele din desbaterile generale de fond au numai acest scop și nici decum un altul. N'am nevoie să fac propagandă în fața Curții de Justiție a Imperiului. Cu atât mai mult, cu cât cea mai bună propagandă pentru comunism a și fost făcută nu de către mine, ci prin faptul însuși că comuniști nevinovați sunt acuzați ca incendiatori ai Reichstagului, precum și prin „clasicul“ act de acuzare al domnului dr. Parisius.

Am dreptul firesc de a mă apăra și de a participa activ la desbaterile de fond ca acuzat și autoapărător. Este evident că nicio excludere dela ședințe și dela sesiunile judiciare, ținute în afara reședinței Curții de Justiție a Imperiului nu mă pot intimida în această privință. Aceste excluderi tocmai dela ședințele și termenele cele mai importante, care sunt pur și simplu o răpire deschisă a dreptului meu de apărare, vor dovedi numai lumii că acuzatorii mei înșiși nu sunt deosebit de siguri de pozițiile lor în acest proces! Vor deschide ochii multor oameni lipsiți de simț critic și prin aceasta vor alimenta și mai mult propaganda comunistă.

În cazul când acest tratament, insuportabil pentru mine, va mai dăinui, trebuie să declar fără ocol că mă voi vedea nevoit a mă gândi, dacă în general mai are senz să mă prezint în fața Curții de Justiție a Imperiului, indiferent de urmările ce această atitudine le-ar putea atrage.

Cu multă stimă

Gh. Dimitroff

PROPUNERI PENTRU CHEMĂRI DE MARTORI ȘI PROCURĂRI DE MATERIALE PENTRU PROBE

Așa numitul „complex din Hennigsdorf” era de o importanță extraordinară pentru descoperirea făptașilor incendierii Reichstagului. Hennigsdorf, o suburbie a Berlinului, era cunoscut ca loc de adunare al ucigașilor fasciști. Van der Lubbe a petrecut ultima noapte dinaintea incendierii în societatea fasciștilor la azilul din Hennigsdorf.

Orice anchetă preliminară și orice anchetă judiciară mai mult sau mai puțin obiectivă ar fi trebuit să clarifice de ce și cu ce intențiuni a fost van der Lubbe la Hennigsdorf, cu cine a fost acolo în contact, ce fel de convorbiri a avut acolo, etc. Autoritățile fasciste însă, dimpotrivă, se străduiau cu grijă să treacă sub tăcere și să ascundă faptul că van der Lubbe fusese în acest cuib al fasciștilor. În loc de Hennigsdorf, ele au îndreptat cercetările spre Neuköln (un sector proletar al Berlinului) afirmând că van der Lubbe s’ar fi întâlnit acolo cu comuniști șomeri.

În lupta sa Dimitroff a dat o atențiune deosebită „complexului din Hennigsdorf”. Întrebările lui în timpul desbaterilor în fața Curții, ca și o serie de propuneri făcute în scris aveau ca scop să stabilească în mod concret ce fire duceau dela Hennigsdorf la instigatorii fasciști ai incendierii Reichstagului și la inspiratorii lui van der Lubbe.

(Citită la desbaterile procesului
din 30 Octombrie 1933)

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

Deoarece apariția lui van der Lubbe la poliția din Hennigsdorf și înnoptarea lui la 26 Februarie la azilul de acolo n’a fost cercetată, propun ca funcționarii respectivi ai poliției și ai azilului, cărora li s’a prezentat atunci Lubbe să fie ascultați ca martori.

Cu toate că este deacum târziu, trebuie în tot cazul încercat a se stabili:

1. cu care persoane s’a pus acolo în legătură van der Lubbe, și
2. ce a făcut el în general în seara aceea, în cursul nopții și a doua zi dimineață la Hennigsdorf?

Gh. Dimitroff

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

Propuneri de probe.

Pentru clarificarea mai departe a „complexului din Hennigsdorf“
propun să fie ascultați și următorii martori:

1. *Doamna Korpff*, care a fost numită de martorul Grawe, asupra următoarelor:

- a) dacă van der Lubbe a fost în adevăr la ea;
- b) dacă da, — atunci ce a căutat acolo van der Lubbe, ce a făcut el acolo, ce a spus, etc.;
- c) dacă au mai fost și alte persoane de față și care persoane anume;
- d) cum arăta atunci van der Lubbe (îmbrăcăminte, etc.) și cum vorbea el nemțește.

2. *Soția vagmistrului de poliție*, care a fost numită de martorul Grawe, asupra următoarelor:

- a) Dacă meșterul frizer Grawe i-a comunicat că van der Lubbe a stat de vorbă lângă casa lui cu o comunistă și când i-a comunicat aceasta;
- b) dacă ea a comunicat aceasta soțului ei și când anume;

3. *Vagmistrul de poliție (soțul acestei doamne)* asupra următoarelor:

- a) dacă soția lui i-a comunicat acest lucru și când anume;
- b) dacă a comunicat cele aflate superiorilor săi, și când anume, precum și ce a întreprins el în general în legătură cu această comunicare.

4. *Vagmistrul de poliție*, care a plasat pe van der Lubbe în azil, asupra următoarelor:

- a) ce i-a declarat van der Lubbe ca scop al venirii lui la Hennigsdorf și al înopțării lui la azil;
- b) ce comportare a avut acolo van der Lubbe;
- c) cum arăta van der Lubbe (îmbrăcăminte, etc.);
- d) când a venit celălalt „drumeț“, care a fost în aceeași noapte la azil;
- e) cum arăta acest „drumeț“ și cum s'a purtat el;
- f) au vorbit între ei van der Lubbe și „drumețul“, și despre ce;

g) când au părăsit ambii azilul în dimineața următoare și cum au plecat: câte unul sau împreună;

h) au fost luate măsuri după incendiu și ce anume măsuri, pentru a fi descoperit acest „drumeț” și pentru a se stabili cine este el.

5. *Conducătorul responsabil de atunci al poliției din Hennigsdorf*, asupra următoarelor:

a) dacă s’au întreprins cercetări *după incendiu*, și ce anume cercetări, pentru a se stabili cu cine s’a pus în legătură van der Lubbe la Hennigsdorf, unde a fost el, și ce a făcut acolo;

b) dacă a știut el că van der Lubbe a stat de vorbă cu o comunistă lângă casa meșterului frizer Grawe și dacă da, ce cercetări a făcut el în legătură cu aceasta.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

PROPUNERI PENTRU CHEMĂRI DE MARTORI

Ziaristul Dröscher a publicat în ziarul „Völkischer Beobachter“, sub pseudonimul Job Zimmermann un articol, în care susținea afirmația că Dimitroff ar fi participat la aruncarea în aer a catedralei din Sofia, pentru care fapt ar fi fost condamnat în Bulgaria. În fața Curții Dröscher-Zimmermann a spus că Dimitroff ar fi fost în legătură cu Torgler.

În cursul ascultării lui Dröscher, la 30 Octombrie, Dimitroff l-a întrebat dacă el are ceva comun cu Job Zimmermann, deoarece toate mărturiile lui Dröscher la debaterile procesului și născocirile publicate de Zimmermann în organul central al partidului nazist proveneau vădit din una și aceeași sursă. La debaterile procesului Dröscher a tăgăduit orice legătură cu Zimmermann. Pentru demascarea lui Dröscher, Dimitroff a cerut atunci Curții să fie citat Job Zimmermann. Curtea a respins această cerere. De atunci însă numele reporterului Job Zimmermann n'a mai apărut mult timp în coloanele ziarului „Völkischer Beobachter“.

Aproape cu o lună mai târziu Dimitroff a adresat din nou Curții cererea de a se stabili identitatea de persoane dintre martorul Dröscher și corespondentul „Job Zimmermann“.

Curtea a respins și de data aceasta cererea lui Dimitroff.

1 Noembrie 1933

Prin domnul dr. Teichert, avocat

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

În legătură cu depozitiile martorului dr. Dröscher și a frazei finale din reportajul publicat în ziarul „Völkischer Beobachter“ la 31 Octombrie, prin care se spunea răspicat:

„El, (dr. Dröscher) recunoaște în Dimitroff pe vestitul trăgător de sfori comunist, condamnat în lipsă la moarte la Sofia, pentru a fi pus la cale atentatul dela catedrala de acolo, ca și atentatul împotriva regelui Boris și a ministrului de război. Atunci acest om se numea *Stefan Dimitroff*, astăzi el se numește *Gheprghe Dimitroff*,“

propun să se citească și asculte în calitate de mărtor singurul bărbat
Stefan Dimitroff (actualmente la Moscova).

P e n t r u a p r o b a :

1. Că *Stefan Dimitroff* a fost condamnat în lipsă, în legătură cu atentatul din catedrală;
2. că *Stefan Dimitroff* și *Gheorghe Dimitroff* sunt două persoane diferite;
3. că *Gheorghe Dimitroff* n'a fost nici acuzat, nici condamnat în legătură cu atentatul dela catedrală.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

2 Noembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

P r o p u n e r e d e p r o b e .

Membrul redacției ziarului „Völkischer Beobachter“ și reporterul acestui ziar la procesul incendierii Reichstagului, domnul *Job Zimmermann*, a publicat un articol în ziarul „Völkischer Beobachter“ din 1-2 Octombrie.

În acest articol domnul Zimmermann face unele observații foarte importante, spunând între altele:

„Curând după executarea lui Küster și a celorlalte două creaturi executante, prinse de poliție, am fost primit în Parlament de mulți oameni politici de seamă ai țării, ca de pildă de primul ministru de atunci — Liapceff. Prin mijlocirea reprezentantului Germaniei, Rümelin, am fost și în audiență la regele Boris al Bulgariei... Ambii, atât monarhul cât și primul ministru mi-au exprimat de mai multe ori revolta lor, dureroasa lor indignare că adevărații organizatori ai atentatului, adevărații trăgători de sfori ai răscoalei, s'au sustras la timp din mâinile statului și au lăsat cu modestie pe partizanii lor ademeniți să plătească socoteala. Dintre acești trăgători de sfori mi-a fost numit în primul rând deputatul comunist de atunci

și acuzatul de astăzi Dimitroff. El a fost condamnat în lipsă la moarte prin spânzurare de către curtea marțială din Sofia. Mandatul lui de arestare și portretul lui erau afișate în toate clădirile publice de stat. Acesta este domnul, care atunci n'a fost spânzurat, și care acum la Leipzig pozează nevinovăția jignită în persoană și se dă drept candid adversar al puciului".

Mă așteptam ca parchetul Reichului să propună pe domnul Zimmermann ca martor, pentru ca el să poată comunica în persoană în fața Curții de Justiție a Imperiului observațiile sale atât de importante.

Poate că acest lucru s'a și făcut, întrucât însă eu nu posed nicio informație asupra citării domnului Zimmermann, propun din partea mea ca domnul Job Zimmermann, membru al redacției ziarului „Völkischer Beobachter“ să fie citat ca martor.

Cu multă stimă

Gh. Dimitroff

27 Noembrie 1933

Domnului Președinte al secției a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimată Domnule Președinte!

După părerea mea, pentru aprecierea justă a mărturiei conducătorului presei național-socialiste, dr. Dröschner (asupra pretenției mele convorbiri cu Torgler la Reichstag), este important de stabilit, dacă dr. Dröschner este într'adevăr identic cu Job Zimmermann demascată în prima zi a procesului, ca membru al redacției ziarului „Völkischer Beobachter“.

După cum se știe, în decursul audierii martorilor dr. Dröschner, întrebându-l fiind de către doctorul Teichert, a răspuns, că el nu este identic cu Job Zimmermann, că nu-l cunoaște pe acesta, și că nu i-a procurat niciun fel de material.

Deoarece toate împrejurările arată că dr. Dröschner este identic de fapt cu Job Zimmermann, Vă rog să dispuneți a se stabili prin acte autentice, dacă aceste două persoane sunt sau nu identice.

Cu multă stimă

Gh. Dimitroff

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimată Domnule Președinte!

Dat fiind că mama mea, doamna Parașkeva Dimitroff și sora mea mai mare, doamna Magdalina Dimitroff-Baramoff, se află oricum în Germania, propun ca ambele să fie ascultate în calitate de martore, în cazul în care Curtea ar socoti că pentru hotărîrea ei tema, pentru care vreau să produc probe, are importanță și nu o consideră ca ceva secundar.

Ambele ar urma să fie ascultate asupra următoarelor:

1. Dacă e adevărat că dela sfârșitul lui Septembrie 1923 și până la arestarea mea și în special, în timpul atentatului dela catedrală, din Aprilie 1925, eu n'am fost în Bulgaria?

2) Dacă este exactă afirmația martorului *dr. Drösch* că în legătură cu atentatul dela catedrală portretul meu a fost multiplicat și afișat ca acela al unui „atentator căutat“?

3. Dacă este adevărat, că aflându-mă în așteptarea ultimei amnistii, le-am anunțat la începutul anului 1933 întoarcerea mea în Bulgaria, și că făceam pregătirile necesare în vederea acestui fapt?

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

SCRISORI ADRESATE PREȘEDINTELUI SECȚIUNII PENALE

Imediat după începerea procesului, în cursul căruia Dimitroff a demascat în fața lumii întregi pe incendiatorii fasciști ai Reichstagului, numeroși antifasciști i-au trimis din toate țările scrisori lui Dimitroff, prin care ei își exprimau adâncă lor simpatie. Printre acestea erau și scrisori trimise de reprezentanți de seamă ai științei și ai culturii. Autoritățile fasciste n'au predat aceste sute de scrisori adresantului, înștiințându-l doar din când în când asupra primirii lor. Când sosea însă vreo scrisoare trimisă de un fascist, în care erau amenințări la adresa acuzatului, ea era predată neîntârziat lui Dimitroff.

Aflând că o telegramă a lui Romain Rolland și Henri Barbusse nu i-a fost înmănată, Dimitroff a adresat președintelui Curții cererea de a i se comunica cel puțin verbal conținutul telegramei. Curtea a răspuns negativ.

15 Octombrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

La 14 Octombrie am primit dela cancelaria secțiunii a IV-a penale următoarele rânduri:

„Conform dispoziției primite, vă anunțăm că nu vi s'a înmănat o telegramă iscălită Romain Rolland și Henri Barbusse, deoarece sunt temeri că înmânarea ei ar putea să primejduiască ordinea în închisoare“.

Regret că nu sunt atât de instruit, încât să pot înțelege cum prin înmânarea unei telegrame a lui Romain Rolland și Henri Barbusse, scriitori cu renume mondial, ar putea fi amenințată ordinea în închisoare, dar de vreme ce organul competent este convins de aceasta, Vă rog, ca textul telegramei să-mi fie comunicat *verbal* de către un funcționar al Curții în sala de ședință a Curții de Justiție a Imperiului.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

Ieri, 14 Noembrie, seara, am primit în închisoare alăturata *scrisoare anonimă*. Scrisoarea, după cum se poate vedea, este adresată: „Mr. Dimitroff and complicitii lui, Reichstag, Berlin“.

Cu toate că aceasta nu este adresa *mea*, înmânarea acestei scrisori a fost admisă, și ea mi-a fost de altfel predată.

Intrucât am înțeles scrisul greu de descifrat, e vorbă de o scrisoare de injurii și amenințări, care, eventual *poate să-l intereseze pe reprezentantul acuzării, dar nu pe mine*.

Trimit această scrisoare înapoi exprimându-mi numai regretul, că *nu s'a admis* de obicei a mi se înmâna multe scrisori, venite pe adresa mea *adevărată*, fie pentru că expeditorul nu era arătat, fie pentru că conținutul scrisorii, după părerea Curții ar fi putut să primejduiască ordinea în închisoare; această scrisoare insultătoare însă, care pe deasupra este și anonimă, și nici nu poartă adresa mea exactă, a ajuns totuși *în mod reglementar* în mâinile mele!

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

(La 18 Noembrie această scrisoare mi-a fost trimisă îndărăt fără niciun cuvânt de răspuns a președintelui la rândurile de care ea a fost însoțită.
Gh. D.)

Acuzația ridicată de către autoritățile fasciste împotriva Partidului Comunist din Germania, cum că el ar fi înscenat incendierea Reichstagului, a fost construită mai ales în baza afirmației, că van der Lubbe ar fi fost membru al Partidului Comunist și că la arestarea lui ar fi fost găsită la el o carte de membru a partidului. Immediat după incendiul Reichstagului, autoritățile polițienești au publicat această informație inspirată de Göring. Ea a fost însă desmințită încă în primele zile ale debaterilor procesului. S'a stabilit că van der Lubbe n'avea nimic comun nici cu Partidul Comunist german, nici cu cel olandez. Dimpotrivă, el avea o atitudine extrem de dușmănoasă față de Partidul Comunist. Cu câțiva ani înainte de procesul incendiarii Reichstagului, el intrase în Partidul Comunist din Olanda, dar fusese curând demascată și exclus. Pentru a-și procura „materiale“ autoritățile fasciste au trimis în Olanda un funcționar de poliție. Acesta a servit Curții o nouă minciună, afirmând că și după excluderea lui van der Lubbe ar fi avut legături cu Partidul Comunist olandez și ar fi îndeplinit însărcinările acestuia. Presa antifascistă a demascat atunci această „mărturie“ plină de minciuni a funcționarului fascist, publicând declarațiile persoanelor la care se referise funcționarul fascist în fața Curții.

Dimitroff nu știa că afirmațiunile autorităților fasciste fuseseră de acum complet desmințite prin declarațiile făcute de către înșiși prietenii olandezi ai lui van der Lubbe, declarații ce fuseseră publicate de presă antifascistă, și a adresat următoarea scrisoare președintelui Curții.

3 Noembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimată Domnule Președinte!

În legătură cu afirmația, că și după excluderea lui din Partidul Comunist van der Lubbe ar fi avut legături cu acesta și ar fi îndeplinit chiar diferite însărcinări date de el, propun să fie ascultat în calitate de martor președintele Partidului Comunist olandez, deputatul *Louis de Visser*.

O b i e c t u l p r o b e i :

1. Este adevărat că van der Lubbe a fost exclus din partid cu câțiva ani înainte pentru purtarea sa anarhistă?

2. Este adevărat că van der Lubbe a avut o atitudine ostilă față de partid?

3. Este adevărat că de ani de zile van der Lubbe nu mai are nicio legătură cu partidul și că n'a primit nicio însărcinare din partea lui?

Propun deasemenea să fie ascultați ca martori prietenii lui van der Lubbe: *Albada, Hegefeld și Vink*, ale căror nume au fost indicate de comisiunea polițienească.

O b i e c t u l p r o b e i :

1. Ce vederi politice avea van der Lubbe în Olanda?

2. Ce fel de relațiuni avea el cu așa numitul grup al „Comuniștilor internaționaliști” din Olanda?

3. Ce diferență a existat și există între acest grup și Partidul Comunist olandez?

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

Intreaga acuzare a autorităților fasciste împotriva lui Dimitroff și a Partidului Comunist din Germania se sprijinea pe teza provocatoare, că incendierea Reichstagului trebuia să servească drept semnal al insurecției în întreaga țară, insurecție pe care Partidul Comunist german ar fi pregătit-o pentru doborârea ordinii de stat existente. La proces Göring, Goebbels și Helldorff, ca și funcționari mai puțin de vază ca Lössche și Heller și până la cel mai de rând polițist — s'au străduit cu râvnă să susțină în mărturiile lor această teză.

Prin propunerea sa de a fi citat autorul broșurei „Insurecția armată“, fabricată de fasciști, prin întrebările sale puse martorului Lössche și zecilor de funcționari de poliție, precum și lui Göring și lui Goebbels, Dimitroff a dovedit că nimeni în cercurile guvernamentale ale Germaniei nu a așteptat o insurecție și deaceia nu au fost luate niciun fel de măsuri pentru zădărnicierea acesteia. Astfel s'a dovedit lipsa completă de temei și falsitatea depună a acestei teze a acuzării fasciste.

6 Noembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimat Domnule Președinte!

Rog Curtea să hotărască în privința următoarei propuneri a mele de probe:

Propunere de probe:

În legătură cu cunoscuta teză a actului de acuzare, că incendiul Reichstagului trebuie să fie socotit ca un început de insurecție armată comunistă, precum și în legătură cu declarația domnului Göring, ministru de interne al Prusiei și prim-ministru, că el ar fi așteptat încă dela 1 Februarie acțiuni armate din partea Partidului Comunist german, propun să fie procurate ca mijloace de probare *dela Președinția Consiliului de Miniștri din Prusia, dela Ministerul de Interne al Prusiei și dela Ministerul de Războiu și dela Prefectura Poliției din Berlin documentele autentice privitoare la contramăsurile care au fost luate atunci.*

Prin aceste documente (deciziuni ale Președinției, ordine ale Ministerului de Interne și ale Ministerului de războiu, ordonanțe ale Prefecturii Poliției, etc.) trebuie să se încerce a se clarifica:

1. Dacă între 1 Februarie și 5 Martie (ziua alegerilor generale pentru Reichstag), și în special în ajunul incendiului Reichstagului, în noaptea de după incendiu și în zilele ce au urmat, autoritățile respective și forțele armate ale statului au fost puse realmente în acțiune ca urmare a faptului că se aștepta o insurecție determinată, și dacă da, de unde se aștepta atunci pericolul, precum și dacă într'adevăr au fost constatate în acest timp încercări insurecționale sau alte acțiuni armate.

2. Dacă, dimpotrivă, toate măsurile de atunci nu aveau doar ca obiect înăbușirea campaniei electorale a Partidului Comunist, a social-democrației și chiar a altor partide de opoziție (arestări în masă, interzicerea apariției presei, confiscarea materialului electoral, închiderea localurilor partidelor și a localurilor de alegeri, intimidarea alegătorilor opoziționiști, etc...), și în primul loc exterminarea așa numitei ciume bolșevice și marxiste, în care scop a și fost folosită și incendierea Reichstagului, ca un prilej foarte favorabil.

Cu multă stimă

Gh. Dimitroff

PROPUNERI PENTRU CITĂRI DE MARTORI

Pentru a sdruncina, construcția acuzației și a combate calomniile, Dimitroff a propus, ca președintele Partidului Comunist din Germania, Ernst Thälmann, încarcerat de către fasciști, să fie ascultat ca martor asupra politicii partidului. Această propunere i-a dat prilejul lui Dimitroff să expună într'o ședință publică linia Partidului Comunist german și să combată denaturările fasciste.

Propunerea pentru citarea lui Thälmann, ca și a altor funcționari ai Partidului Comunist a fost respinsă de către Curte.

16 Noembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

În legătură cu complexul politic al procesului incendierii Reichstagului, propun să fie ascultat în calitate de martor președintele Partidului Comunist din Germania, *Ernst Thälmann*.

El urmează să fie ascultat mai ales asupra următoarelor:

1. Nu este oare adevărat că încă din anul 1932 Partidul Comunist german a fost expus persecuțiilor, atacurilor înăsprite și restrângerii sistematice a posibilităților lui de activitate și de luptă?

2. Nu este oare adevărat că acest curs politic înăsprit împotriva Partidului Comunist german a fost însoțit de atacuri împotriva adunărilor și demonstrațiilor comuniste, împotriva localurilor comuniste, cât și împotriva muncitorilor și funcționarilor comuniști în mod individual, atacuri executate de formațiunile înarmate ale partidului național-socialist, că în urma acestor atacuri comunistii au avut numeroase victime și deaceia partidul a fost nevoit să se apere prin mijlocul luptei de masă?

3. Nu este oare adevărat că aceste persecuții și atacuri înfăptuite în comun de către organele de stat și de către formațiunile național-socialiste s'au transformat după 30 Ianuarie 1933 într'o campanie de nimicire, angajată fiind întreaga putere de stat împotriva Partidului Comunist german și a organizațiilor muncitorești?

4. Nu este oare adevărat, că dela începutul anului 1933 precum și în timpul incendierii Reichstagului, toată activitatea partidului, de acord cu hotărârile Internaționalei Comuniste, a fost orientată în direcția mobilizării politice a maselor, făuririi frontului unic al muncitorimii și apărării mișcării muncitorești și a avangardei ei, Partidul Comunist german, și nicidecum în direcția luptei armate nemijlocite pentru luarea puterii?

5. Nu este oare adevărat, că date fiind aceste sarcini principale și această orientare politică, partidul a luat hotărât și cu toată tăria atitudine împotriva oricăror abateri teroriste, împotriva oricăror denaturări teroriste, pentru desfășurarea unei munci de masă tenace și sistematice, precum și a luptei economice și politice de masă?

6. Nu este oare adevărat că încă în 1932 Partidul s'a declarat hotărât împotriva oricărei interpretări teroriste a lozincei „Bateți pe fasciști” și că mai târziu, pentru evitarea oricărei înțelegeri greșite a retras-o cu totul?

7. Nu este oare adevărat că în dezvoltarea lui de ani de zile, Partidul a desfășurat o serie de campanii de curățire a rândurilor sale, că a exclus elementele străine, aventuriere și nedisciplinate (grupul lui Ivan Katz, Ruth Fischer-Maslow, troțkiștii, etc.), și că multe din aceste elemente și-au găsit loc în partidul național-socialist și formațiunile SA și SS?

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

În cursul procesului Dimitroff a făcut dovadă că partidul comunist n'a avut niciun amestec în incendierea Reichstagului, și în acelaș timp a dovedit că numai fasciștii puteau trage foloase de pe urma incendiarii Reichstagului.

Propunerea lui Dimitroff de a fi citați Schleicher, Papen, Brüning și alte personalități, care până la venirea la putere a fascismului, fuseseră oameni de stat cu rol de conducere în Germania, avea ca scop să evidențieze contradicțiile puternice dinlăuntrul „lagărului național”, din cauza cărora fascismul german fusese direct interesat în provocarea incendiarii Reichstagului.

27 Noembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

Pentru clarificarea situației politice *concrete* din Germania la începutul anului 1933 și în timpul incendiarii Reichstagului propun să fie ascultați ca martori:

1. Fostul cancelar al Imperiului, general în retragere *Schleicher*;
2. vice-cancelarul *von Papen*;
3. fostul ministru al Imperiului dr. *Hugenberg* și
4. fostul cancelar al Imperiului dr. *Brüning*.

Aceste persoane urmează să fie ascultate mai ales asupra următoarelor:

1. Nu este oare adevărat, că la sfârșitul anului 1932 și în Ianuarie 1933 conducerea național-socialistă a amenințat cu un marș asupra Berlinului, în caz că Președintele Imperiului von Hindenburg nu va fi predat puterea lui Hitler?

2. Nu este oare adevărat, că în legătură cu aceasta, pentru a se exercita presiune a fost întreprins de conducerea național-socialistă un șir de *acțiuni teroriste*?

3. Nu este oare adevărat că guvernul Schleicher a recurs la măsuri foarte aspre, până la decretarea pedepsei cu moartea împotriva teroriștilor național-socialiști?

4. Nu este oare adevărat, că aflându-se în opoziție față de guvernul Schleicher conducătorul național-socialist, Hitler, a luat deschis sub ocrotirea sa pe teroriștii național-socialiști condamnați la moarte?

5. Nu este oare adevărat că în Ianuarie 1933 și în ajunul formării așa numitului guvern național, în urma certurilor de familie din sânul „lagărului național“, în urma diferențelor și certurilor dintre conducerea național-socialistă și trupele ei de asalt, de o parte, și între partizanii generalului Schleicher, ai lui von Papen, ai lui Hugenberg, de altă parte, a existat pericolul unei ciocniri violente nemijlocite, și nu oare tocmai acest pericol a fost motivul nemijlocit al numirii neașteptate a lui Hitler la postul de cancelar al Reichului și al creării „coalitiei naționale?“

6. Nu este oare adevărat, că și după Ianuarie aceste diferențe și certuri au continuat să existe, că relațiunile dintre trupele de asalt ale național-socialiștilor, de o parte, și dintre Căștile de Oțel, Uniunea ofițerilor de rezervă și alte organizațiuni „patriotice“, de altă parte, au fost foarte încordate și că ele au dat naștere unor numeroase ciocniri?

7. Nu este oare adevărat că în Februarie unele organizațiuni ale Căștilor de Oțel au luat legături cu organizația Reichsbanner în scopul unor acțiuni comune împotriva proiectatei „dominații exclusive“ a național-socialiștilor?

8. Nu este oare adevărat că conducerea național-socialistă a folosit în toate chipurile incendiarea Reichstagului pentru a învinge toate greutatețile de guvernare ivite în fața ei, pentru realizarea „dominației sale exclusive“ și pentru făurirea „statului totalitar“ („Imperiul al III-lea“): disolvarea cu forțe a tuturor partidelor, organizațiilor, formațiilor ajutoare, cu excepția celor național-socialiste, „unificarea“ organizațiilor economice, de stat, culturale, paramilitare, sportive, de tineret, bisericesti și a altor organizații și instituții, a presei, a propagandei, etc.?

9. Nu este oare adevărat că în acest timp (Ianuarie și Februarie 1933) nu se aștepta de loc deslănțuirea unei insurecții armate nemijlocite din inițiativa Partidului Comunist și că numai după incendiarea Reichstagului, pentru justificarea măsurilor de silnicie ale guvernului și a actelor de silnicie ale formațiunilor SA și SS a fost răspândită această legendă?

10. Nu este oare adevărat, că și sinuciderea președintelui fracțiunii național-germane din Reichstag, *Oberfohren*, ca și multe alte sinucideri și tot felul de „accidente“, s'au produs în legătură nemijlocită cu această campanie violentă a național-socialismului, și cu desbinările și luptele lăuntrice din lagărul așa numitei „revoluții naționale“?

Cu multă stimă

Gh. Dimitroff

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

Propun ca fostul copreședinte al Căștilor de Oțel, *Düsterberg* să fie ascultat în calitate de martor asupra următoarelor:

1. Dacă este adevărat, că relațiunile dintre conducerea național-socialistă și aceea a Căștilor de Oțel au fost atât de încordate în Ianuarie și Februarie 1933, încât prezenta un pericol de ciocnire violentă?

2. Dacă nu este adevărat, că în Februarie 1933, înainte de incendiu, au avut loc o serie de ciocniri între detașamentele de asalt național-socialiste și Căștile de Oțel?

3. Dacă nu este adevărat, că un șir de organizațiuni ale Căștilor de Oțel au intrat în legătură cu Reichsbannerul în vederea pregătirii unei acțiuni comune împotriva presiunii național-socialiste și a tendințelor de „dominație exclusivă” ale național-socialiștilor?

4. Dacă și ce fel de diferențe s’au ivit din această cauză în rândurile Căștilor de Oțel?

5. Dacă nu este adevărat că incendierea Reichstagului a fost folosită ca o manevră pentru a se abate atenția dela luptele lăuntrice din așa zisul „lagăr național”?

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

2 Decembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

Propun ca dr. *Adolf Ehrt*, reprezentantul „Uniunii generale a asociațiilor anticomuniste germane” și autorul broșurii de ațâțare anti-comunistă „Insurecția armată” să fie ascultat, ca martor, asupra următoarelor:

1. Dacă are cunoștință de încercări concrete ale comuniștilor și de care încercări anume pentru deslănțuirea unei insurecții armate în legătură cu incendierea Reichstagului?

2. Dacă știe, că, dimpotrivă, incendierea Reichstagului trebuia să fie un mijloc pentru învingerea greutăților din sânul așa zisului „lagăr național”, pentru spargerea frontului unic de luptă în curs de alcătuire al muncitorilor comuniști, social-democrați și creștini și pentru începerea și justificarea campaniei de represalii împotriva mișcării muncitorești și a avangardei sale — Partidul Comunist din Germania?

Cu multă stimă

Gh. Dimitroff

ÎNTREBĂRI DE PUS MARTORILOR ACUZĂRII, LÖSCHE ȘI HELLER, ȘI PROPUNERI DE CITARE DE MARTORI

În sprijinul depozițiilor, în care se făcea afirmația că incendierea Reichstagului trebuia să fie un semnal pentru insurecția armată, martorii acuzării—Heller și Lösche, au invocat rezoluțiile plenarei a XII-a a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste.

Propunerile următoare au fost făcute pentru a se demasca falsitatea acestor depoziții și pentru popularizarea frontului unic al oamenilor muncii.

29 Noembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Rog ca Lösche și Heller să fie audiați asupra următoarelor chestiuni:
Este socotită orice activitate extraparlamentară drept un act de insurecție armată?

Cum ați putut D-voastră, pornind dela teza comunistă, că fascismul nu poate fi învins cu ajutorul buletinului de vot, să ajungeți la concluzia că comuniștii tindeau spre o insurecție armată imediată în Februarie?

Detașamente național-socialiste nu erau echipate cu arme, nu aveau organizare militară?

Aveți D-voastră măcar o singură mărturie demnă de încredere, că comuniștii considerau într'adevăr incendierea Reichstagului drept un semnal al insurecției armate și că au întreprins încercări concrete pentru a realiza această insurecție?

Din faptul că comuniștii sunt pentru revoluția proletară și pentru dictatura proletariatului, se poate oare trage concluzia, că în legătură cu incendierea Reichstagului ei au pregătit o insurecție armată pentru ziua de 27 Februarie?

Gh. D i m i t r o f f

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimate Domnule Președinte!

Având în vedere, că cei doi raportori principali ai acușării — domnul consilier polițienesc Heller și domnul judecător de instrucție dr. Lösche, au indicat, ca bază pentru preținsele planuri de revoluție ale Partidului Comunist din Germania în Februarie 1933, hotărârile plenarei a XII-a a Internaționalei Comuniste, îl propun ca martor pe *O. Kuusinen* (Finlanda, actualmente la Moscova), referent principal la Plenara a XII-a, membru al Prezidiului al Internaționalei Comuniste precum și pe *Marcel Cachin* (Franța, actualmente la Paris), și *Sen Katajama** (Japonia, actualmente la Moscova), membrii ai Prezidiului, spre a fi ascultați, asupra următoarelor:

1. Dacă nu este adevărat că potrivit hotărârilor Internaționalei Comuniste sarcina imediată a Partidului Comunist german la începutul anului 1933 și în timpul incendierii Reichstagului nu era nici decum insurecția armată în vederea luării puterii, ci făurirea frontului unic a maselor muncitoare pentru apărarea intereselor vitale a acestora, a organizațiilor lor, a presei lor, a proprietății lor și a drepturilor lor, ca și mobilizarea politică a maselor pentru lupta împotriva fascismului, a robiei aduse de tratatul dela Versailles și a pericolului războiului imperialist?

2. Dacă nu este adevărat că potrivit acestei sarcini imediate, orice fel de acțiuni și atacuri teroriste au fost respinse hotărât, fiind socotite ca *piedici* în calea mobilizării maselor și a luptei de masă?

3. Dacă este adevărat că Partidul Comunist din Germania a luat parte în mod activ la elaborarea acestor rezoluții ale Internaționalei Comuniste și le-a considerat drept îndreptar pentru politica și activitatea sa?

4. Dacă este adevărat că Internaționala Comunistă este un partid mondial cu milioane de membri, nu o organizație de conspiratori, că Internaționala Comunistă nu ține contabilitate dublă, ci face o politică deschisă, de principii, consecventă.

Cu multă stimă

Gh. D i m i t r o f f

* Dimitroff nu aflase încă pe atunci, că Sen Katajama murise în Noembrie 1933.

ZECE ÎNTREBĂRI ADRESATE FUNCȚIONARILOR DE POLIȚIE

La 1 Decembrie curtea a hotărît să interzică lui Dimitroff de a pune martorilor întrebări prin viu graiu. Toate întrebările lui trebuiau să fie mai înainte prezentate Curții, care după propria ei apreciere hotărăște dacă se poate admite în general punerea acestor întrebări.

În aceeași zi Dimitroff a formulat zece întrebări adresate funcționarilor de poliție, care erau ascultați ca martori.

1 Decembrie 1933

O serie de martori, în special deputați național-socialiști, au afirmat că înainte de incendiu, în zilele de 25, 26 și 27 Februarie situația politică era extrem de încordată.

1. Care era situația în districtele lor în acest timp — tot extraordinar de încordată?

2. Care au fost formele concrete în care s'a manifestat această încordare?

3. Dacă la 26 și 27 Februarie precum și imediat după incendiul Reichstagului au fost observate semne concrete de acțiune revoluționară și care anume?

4. Dacă înainte de incendiu autoritățile centrale au dat dispozițiuni cu privire la faptul că se așteaptă o insurecție comunistă imediată și care anume?

5. Când și la cât timp după incendiu a început arestarea funcționarilor și muncitorilor comuniști, social-democrați și a altor funcționari și muncitori opoziționiști?

6. Au fost făcute aceste arestări de către trupele național-socialiste sau de către autoritățile de Stat?

7. La întrebarea pusă de mine contelui Helldorf, ce temeiu a avut el pentru arestarea a mii și mii de funcționari și muncitori comuniști și social-democrați imediat după incendiu, el a răspuns: „După concepția noastră marxistii sunt în general criminali“. Arestările de masă din districtele lor au fost motivate în acelaș fel (prin această „concepție“), sau s'a dat un alt motiv concret?

8. Dacă în Ianuarie și Februarie 1933 au existat diferențe și certuri între conducerea național-socialistă de o parte și între Căștile de Oțel și celelalte așa numite organizațiuni „patriotice“ pe de altă parte și de ce natură anume?

9. Dacă aceste diferențe și certuri au continuat și după 30 Ianuarie, după crearea „guvernului național“, ducând la numeroase ciocniri?

10. Dacă este adevărat că tocmai în această situație încordată, incendiul Reichstagului a fost *prologul* campaniei de nimicire a mișcării muncitorești și unul din mijloacele aplicate pentru învingerea greutăților din lăuntrul „coalității naționale“ pentru impunerea „dominației exclusive“ național-socialiste și pentru făurirea așa numitului „stat totalitar“, adică disolvarea cu forță a tuturor celorlalte partide și organizațiuni, „unificarea“ instituțiilor economice, de stat, culturale, paramilitare, sportive, de tineret, bisericesti, a altor instituțiuni, a presei, propogandei, etc?

Gh. D i m i t r o f f

ÎNTREBĂRI ADRESATE MUNCITORILOR MARTORI

Pentru a dovedi că Partidul Comunist e vinovat de incendierea Reichstagului, reprezentantul acuzării fasciste puna mare preț pe mărturiile depuse de muncitori. Cei mai mulți dintre acești martori au fost aduși din lagărele de concentrare și prin amenințări și torturi unora dintre ei li s'au smuls în cursul cercetărilor preliminare „mărturiile” dorite de parchet.

Pentru acești martori Dimitroff a conceput o serie specială de întrebări. Curtea a luat toate măsurile pentru a împiedica punerea în ședință publică a acestor întrebări, astfel cum au fost formulate de Dimitroff. Dar prin lupta lui îndârjită Dimitroff a reușit să pună martorilor într-o formă sau alta aceste întrebări. În cursul debaterilor, depozițiile martorilor au desvăluit încă odată toată falsitatea acuzării fasciste. Martorii retraseră depozițiile făcute în timpul instrucției și deși prin aceasta își riscau viața, ei au adus la cunoștința opiniei publice din întreaga lume regimul bestial și torturile, cu ajutorul cărora li s'au smuls mărturiile necesare acuzării.

3-5 Decembrie 1933

În Ianuarie 1933 comuniștii au pus chestiunea astfel:

Dacă Hitler va fi numit cancelar al Imperiului, Partidul Comunist german va chema el drept răspuns masele la insurecția armată nemijlocită?

Era așteptată interzicerea Partidului. Ce măsuri de apărare au fost prevăzute: lupta de masă, greve de protest sau insurecția armată?

Partidul și organizațiile de masă ale muncitorimii au fost ele prigonite și supuse represiunilor de către puterea de stat și de către trupele de asalt ale național-socialiștilor și n'au fost ele silite prin aceasta să ia poziții de apărare și să ducă o luptă de apărare?

Cum a fost înțeleasă această luptă de apărare?

A fost incendiul Reichstagului conceput ca un semnal pentru începerea acțiunilor armate?

Ce atitudine au avut oamenii partidului după comunicatul asupra incendiului Reichstagului?

Care era scopul pentru care trebuiau să fie gata membrii de partid în Duminica alegerilor: pentru apărarea împotriva atacurilor național-socialiste sau pentru acțiuni cu caracter ofensiv?

Au fost așa numitele grupuri de cinci formațiuni ilegale ale partidului sau grupuri teroriste pentru săvârșirea de acte teroriste?

Au fost procurate arme pentru o insurecție în legătură cu incendiul Reichstagului?

Era autoapărarea de masă înjghebată pentru apărarea adunărilor, organizațiilor, oratorilor, coloanelor de lipitori de afișe, proprietății muncitorimii, locuințelor muncitorilor, etc. sau — pentru insurecția nemijlocită în Februarie și Martie 1933?

A observat martorul la 27 Februarie, în legătură cu incendiul Reichstagului, vreo încercare din partea comuniștilor:

- a) de a asalta căzărmiile polițienești;
- b) de a elibera pe deținuții politici;
- c) de a împărți arme;
- d) de a construi baricade;
- e) de a ocupa oficii poștale și telegrafice, căi ferate, uzine electrice și clădiri publice;
- f) de a adresa maselor chemări pentru acțiuni armate?

Când au fost studiate și discutate rezoluțiile plenarei a XII-a a Internaționalei Comuniste și rezoluțiile conferinței Partidului Comunist din Germania?

Au rămas aceste rezoluții în vigoare pentru activitatea și acțiunile partidului și în Februarie 1933 înainte de incendiu, sau au fost ele schimbate?

Care era sarcina imediată a Partidului în Februarie 1933: făurirea frontului unic cu muncitorii social-democrați și cu alți muncitori împotriva jefuirii salariilor, împotriva teroarei fasciste și a pericolului războiului imperialist sau înfăptuirea insurecției armate pentru cucerirea puterii?

Au avut trupele național-socialiste arme, n'au fost ele organizate ca formațiuni militare?

În debaterile dela 31 Octombrie Dimitroff a demască prin întrebările sale pe martorul Lebermann, morfinoman și hoț, care a fost pescuit de undeva de către parchet.

La această ședință Dimitroff a exclamat că ceroul martorilor acuzării s'a închis, el a început cu deputați național-socialiști ai Reichstagului și s'a terminat cu un hoț.

În aceeași zi Dimitroff a exprimat această idee sub forma unui desemn, în care sunt înfățișate rolurile pe care parchetul le încredințase martorilor. Acest desemn a fost denumit de el „cercul diavolesc” al martorilor acuzării. Desemnul acesta a ajuns în mâinile avocatului, ale multor ziariști străini și chiar ale membrilor Curții.

1. Martorii principali:

Deputații național-socialiști:

Karwahne, Frey

Național-socialistul austriac: Kroyer

Ziariștii național-socialiști:

Maier Weberstedt

Dr. Dröschner (alias Job Zimmermann)

Chelnerul național-socialist (agent al poliției secrete): Hellmer.

Național-socialistul: maior în retragere Schröder

Deputatul național-socialist: dr. Ruppin

Ziaristul național-german: Willi Zimmermann

Național-germanii: Lange, Panknin

Lebermann (hoț și morfinoman)

Kunzack (hoț)

Krause (hoț)

Wihle (falsificator de monete)

Kämpfer (hoț)

Weinberger (condamnat pentru luare de mită)

Hintze (hoț)

Grothe (psihopat)

2. Muncitori arestați (22)

3. Funcționari de poliție (8)

4. Funcționari de poliție politică (și Heller) (12)

5. Doi judecători de instrucție: dr. Vogt, dr. Lösche.

6. Zidarul renegat Paul Pucks și alții.

$$(11+8+22+8+12+2+2=65)$$

PROPUNERE ÎN VEDEREA ASCULTĂRII INTERPRETULUI

În urma propunerii lui Dimitroff, reproduse în rândurile următoare, a fost ascultat interpretul bulgar Tarapanoff, care a asistat la interogatoriul în cursul anchetei preliminare. El a confirmat în fond declarațiile lui Dimitroff asupra metodelor nepermise aplicate în cursul cercetărilor.

5 Decembrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. B ü n g e r

Mult stimată Doamnă Președinte!

Propun să fie ascultat interpretul bulgar, domnul Tarapanoff asupra următoarelor:

1. Dacă este adevărat că la interogatoriul ce mi s'a luat la poliție, nu mi-au fost arătate un bilețel cu indicații „Helmut“, un plic cu numele „Ferdi“ scris pe el, și manuserisul „Provocatori național-socialiști demascați“ și că în general n'am fost întrebat despre acestea?

2. Dacă este adevărat, că la încheerea interogatoriului ce mi s'a luat la poliție asistentul de poliție Bauch mi-a arătat toate manuscrisele și însemnările găsite la mine, care au fost notate și numerotate de el și că susnumitele obiecte nu se aflau între acestea?

3. Dacă este adevărat că semnul din dreptul Reichstagului și Palatului din planul Berlinului, care mi-au fost arătate la interogatoriul dela poliție erau făcute izbitor de gros și că nu era nevoie de lupă spre a le căuta și vedea?

4. Dacă este adevărat, că nu m'am repezit niciodată cu pumnii la judecătorul de instrucție, și că atunci când la interogatoriul din 13 Mai judecătorul de instrucție mi-a spus: „dumneata, prin Popoff și Taneff, ai pregătit totul pentru incendiere și apoi ai plecat la München“, am protestat în mod energic împotriva acestei nemaiauzite calomnii?

5. Dacă este adevărat, că la acelaş interogatoriu, judecătorul de instrucţie a spus funcţionarului de poliţie: „Păziţi-l bine pe Dimitroff. El este condamnat la moarté în Bulgaria şi va fi în curând transferat în Bulgaria“?

6. Dacă este adevărat că la 19 Mai, când am declarat, că îmi dau capul că nici Popoff, nici Taneff n'au avut niciun amestec în incendiarea Reichstagului, judecătorul de instrucţie a strigat pe un ton ameninţător: „Capul o să trebue să ţi-l dai oricum!“?

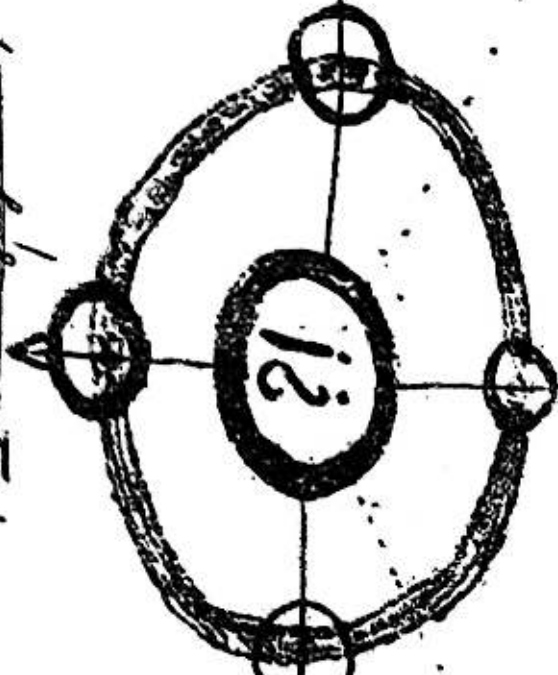
7. Dacă este adevărat, că judecătorul de instrucţie a ordonat punerea mea în cătuşe încă în ziua de 3 Aprilie, deci cu mult înainte de încercarea de sinucidere a lui Taneff, pe care judecătorul de instrucţie a prezentat-o în faţa Curţii ca motiv al punerii mele în cătuşe?

Cu multă stimă

Gh. Dimitroff

"Taufaktoris" der Angeklagten
(Reichstagsbrand "Köln")

1. Zeuge Karawakna } Torgler mit "Lulle"! / Nazi Reichstagsbrand!

2. Zeuge Dr. Brischer
Nazi-Journalist!
(Torgler mit Dimitroff!)

3. Zeuge Tray (Torgler mit Nazi-Küche - Torgler mit Papoff!)

4. Zeuge Major a.D. Weber
Präsidenten der Nazi-Reichstagsparlament
(Torgler mit Dimitroff!)

5. Zeuge Major a.D. Weber
Präsidenten der Nazi-Reichstagsparlament
(Torgler mit Dimitroff!)

6. Zeuge Hellmer
Nazi-Kellner im Reichstags
(Dimitroff mit Papoff mit Lulle!)

7. Zeuge Major a.D. Weber
Präsidenten der Nazi-Reichstagsparlament
(Torgler mit Dimitroff!)

Schild des Dimitroff in dem Prozess, Schild auf dem
el a denunt o „cercul infernal“ al declaratiilor martorilor acuzarii.
Aceasta Schild este o expunere schematică a rolurilor care au fost
atribuite principalilor martori ai acuzării.

În ședința dela 27 Septembrie judecătorul de instrucție Vogt, strâns cu: ușa prin întrebările lui Dimitroff, și dovedit a fi călcat legea prin ordinele: date de el cu privire la punerea în cătușe a acestuia din urmă a invocat pre-: textul că și avocatul Wille ar fi fost de acord cu această măsură.

Pentru a verifica această afirmație, și a clarifica din ce motive și-a depus: avocatul mandatul de apărător, Dimitroff i-a trimes următoarea scrisoare..

8 Decembrie 1933

Domnului avocat **W e r n e r W i l l e**

Mult stimată domnule doctor!

În Ședința din 27 Septembrie, domnul judecător de instrucție Vogt, consilier la Curtea de Justiție a Imperiului, ascultat ca martor a declarat următoarele (procesul verbal 6, pag. 182):

„Am vorbit foarte amănunțit asupra acestui punct (adică de a mi se pune cătușe la mâini — Gh. D.) cu avocatul Wille și i-am spus: domnule avocat, nu pot face altfel, datoria mea mă obligă să dau dispoziția de a i se pune cătușe, dar sunt complet de acord să cereți Curții de Justiție a Reichului să ia o hotărîre în această privință și în modul acesta să mă descărcați într'o măsură oarecare și de această grea răspundere.

Președintele: Știți de ce, după ce i-ați dat acest sfat, nu s'a depus nici o plângere? După cât știu eu nu s'a primit nici o plângere.

Consilierul Curții de Justiție a Imperiului Vogt: N'a fost depusă? Eu nici nu știu. Domnul avocat Wille mi-a declarat că înțelege foarte bine, că această măsură este necesară și că el personal nu s'ar gândi să ceară și o hotărîre a Curții de Justiție a Imperiului în această privință.

Președintele: Eu vreau numai să stabilesc în această chestiune că apoi punerea în cătușe, pe măsură ce se apropia termenul de judecată, din partea noastră din oficiu...

Consilierul Curții de Justiție a Imperiului Vogt: Dacă e necesar — dar probabil că nu este deloc nevoie — pot să mai spun, că Lubbe, după cum s'a arătat, a lovit pe funcționari nu odată, ci de două ori, că Taneff a încercat să se sinucidă și că Dimitroff s'a repezit asupra mea personal, cu pumnii încheștați, și că numai prin atitudinea mea foarte energică l-am reținut dela acte de violență“...

Din toată această depoziție, mă interesează numai dacă d-voastră, apărătorul meu legal de atunci, ați spus într'adevăr judecătorului de instrucție, că punerea în cătușe este necesară și că d-voastră personal nu vă gândiați deloc să cereți o hotărîre a Curții de Justiție a Imperiului.

Dumneavoastră vă veți aminti desigur, că la prima noastră convorbire din 12 Aprilie, v'am rugat să faceți demersurile necesare pentru a se ridica măsura inchiuzitorială de a mi se pune cătușe pe mâini, ceea ce am repetat și la a doua noastră convorbire.

Aveți, desigur, între actele d-voastră și scrisorile mele din 27 Aprilie, 12 Mai, 23 Mai și 7 Iunie, în care am ridicat neconținut această chestiune, ea fiind cea mai importantă în acel moment. Dumneavoastră știți deasemenea, că v'am atras atențiunea asupra textului paragrafului 116 din procedura penală și am subliniat, că în cazul meu această măsură este ilegală.

Dumneavoastră n'ați răspuns niciodată la scrisorile mele în această chestiune, dar nici n'ați scris și n'ați spus niciodată că măsura trebuie socotită fie necesară, fie legală.

A doua chestiune, care mă interesează este următoarea:

La 22 Iulie mi-ați comunicat, că nu mai puteți să vă luați însărcinarea de a mă reprezenta.

Aceasta s'a întâmplat cu o săptămână înainte de a mi se fi pus la dispoziție actul de acuzare.

Ași dori, dacă este posibil, să știu din ce motive d-voastră ați depus mandatul de a mă apăra, cu care înainte v'ați însărcinat de bună voe, și aceasta tocmai în preajma zilei când mi s'a pus la dispoziție actul de acuzare?

Am nevoie de informațiile d-voastră asupra acestor două chestiuni, pentru ca în pledoaria mea să nu trag concluzii false sau să nu dau interpretări inexacte atitudinii d-voastră.

Așteptând răspunsul d-voastră

vă salut cu multă stimă ,

Gh. Dimitroff

Prin luptă îndârjită, Dimitroff a reușit să obțină stenogramele proceselor verbale ale unor ședințe ale Curții de Justiție a Imperiului. El a transcris o parte din aceste stenograme.

La unele ședințe au luat note stenografice și corespondenții prezenți la proces. Aceste stenograme au fost publicate atunci în presa străină.

Cu toate că citatele pe care le reproducem nu sunt complete, ci numai fragmentare, ele dau totuși o imagine concretă a desbaterilor procesului, dau posibilitatea să fie simțită întreaga atmosferă și arată unele momente ale luptei. Citatele din stenograme sunt reproduse în ordine cronologică.

27 Octombrie 1933

Domnului Președinte al secțiunii a IV-a penale
a Curții de Justiție a Imperiului, dr. *B ü n g e r*

Mult stimată Domnule Președinte!

Vă rog să dispuneți a mi se înmâna un exemplar din procesele verbale stenografiate ale desbaterilor de fond.

Ași vrea să am la fel ca și reprezentanții acuzării, și ca și apărătorii, posibilitatea de a cerceta și folosi după trebuință în desbaterile ce vor urma procesele verbale stenografiate ale ședințelor precedente.

Deoarece aceste procese-verbale sunt accesibile tuturor celor ce participă la procesul incendierii Reichstagului, nu văd ce ar putea împiedica o astfel de încuviințare.

De altă parte sunt sigur, că dacă voi avea la dispoziție aceste procese-verbale, voi putea mai ușor să evit a repeta întrebările, la care s'a răspuns deacum, și voi putea formula mai just și pune la timp potrivit întrebările, care după părerea mea sunt necesare.

Cu multă stimă

Gh. *D i m i t r o f f*

DIN INTEROGATORUL ACUZATULUI VAN DER LUBBE

DIMITROFF: Vreau să fac o declarație de protest împotriva falsei rela-
tări a spuselor mele de către presa fascistă.

PREȘEDINTELE: Stați! N'aveți cuvântul! Eu hotărâsc când pot fi făcute
declarații.

DIMITROFF: Ași vrea să declar că Duminică...

PREȘEDINTELE: Nu permit această declarație acum!

DIMITROFF: Constat, că mi se răpește posibilitatea...

PREȘEDINTELE: Liniște! N'aveți nimic de constatat aici. Adresați-vă
apărătorului d-voastră!

DIMITROFF: Eu mă apăr singur!

PREȘEDINTELE (*către van der Lubbe, după ce îi impută conform proceselor-
verbale ale interogatorului, provocarea unor pretinse trei mici incendii,
fără să obțină însă niciun răspuns sau drept răspuns numai unele mono-
silabe*):

De ce ați provocat aceste trei incendii?

VAN DER LUBBE: (*după o lungă tăcere, prin interpret*):

Asta a fost ideea mea proprie.

PREȘEDINTELE: Ce ați vrut să dovediți prin aceasta?

VAN DER LUBBE: Asta nici eu nu știam atunci*.

PREȘEDINTELE: Nu trebuia să fie un protest public împotriva capita-
lismului?

(*Van der Lubbe tace.*)

DIMITROFF: Este de neînțeles, cum de a făcut van der Lubbe înainte
depoziții atât de amănunțite în fața judecătorului de instrucție, iar
aici la debaterile publice tace și nu dă niciun răspuns. Dacă el este într-
adevăr normal, cum afirmă profesorii specialiști, atunci rămâne numai
o ipoteză...

PROCURORUL GENERAL WERNER ȘI PREȘEDINTELE (*întreru-
pându-l*):

Aici n'aveți de prezentat ipoteze, ci pur și simplu să puneți întrebări în
legătură cu incendiarea Reichstagului, ce se discută în momentul de față.

DIMITROFF: Voiu face acest lucru imediat. În tot cazul însă, trebuie în
primul rând să-mi spun părerea. Van der Lubbe a fost un tânăr simplu
și relativ de treabă. El a fost zidar, a umblat prin lume, a făcut călătorii

* În procesele-verbale ale interogatorului se spune: „Van der Lubbe a spus, că el a vrut
prin aceasta să trezească pe muncitori, că revoluția trebuie făcută cât mai o timp și că
se bucură că va putea pronunța o cuvântare înflăcărată în fața Curții, etc...”

și după aceea a săvârșit această crimă. Nu poate exista decât o singură ipoteză. Ori van der Lubbe este nebun, ori este normal. Dacă tace însă, el tace sub apăsarea nemaipomenitei poveri a trădării sale față de muncitorime. Eu pun lui van der Lubbe următoarea întrebare: *A auzit el vreodată în viața lui de numele meu?*

PREȘEDINTELE: Nu permit această întrebare. Nu este locul ei aici.

DIMITROFF (*tare către van der Lubbe*): Să spună care-i adevărul!

PREȘEDINTELE: N'aveți dreptul să întrebați. Eu întreb. (*Van der Lubbe tace*).

DIMITROFF: Pun o altă întrebare lui van der Lubbe.

PREȘEDINTELE: Care anume?

DIMITROFF: Dece se poartă el aici astfel? Dece a spus el odată „da” și odată „nu”, a treia oară „da” și „nu” și a patra oară nimic? Iși dă el seama de aceasta sau nu? E într'adevăr extraordinar! Caraghios!

PREȘEDINTELE: Înțelegeți că nu aveți voie să interveniți în desbateri. D-voastră vă purtați așa, ca și cum ați participa direct la desbateri. Nu admit întrebarea D-voastră.

DIMITROFF: O a treia întrebare. A vorbit van der Lubbe cu cineva despre aceste incendii?

PREȘEDINTELE: Ce înseamnă această întrebare?

DIMITROFF: Dacă el s'a înțeles cu cineva asupra acestui lucru!

PREȘEDINTELE: Întrebarea nu este admisă.

DIMITROFF: O ultimă întrebare: Dece a săvârșit el această crimă monstruoasă împotriva clasei muncitoare din Germania și cu cine a săvârșit-o?

PREȘEDINTELE: Nu mai admit nici o întrebare a d-voastră. Am auzit de acum toate acestea. El a făcut totul singur, iar motivele, parte le-a arătat, parte nu. Am terminat cu aceste nesfârșite întrebări. (*Curtea se retrage în grabă pentru a delibera. După revenirea ei în sală, președintele anunță*):

Nu se admit alte întrebări ale acuzatului Dimitroff, deoarece el abuzează de dreptul de a pune întrebări spre a face propagandă comunistă. (*Dimitroff vrea totuși să vorbească mai departe. Un funcționar de poliție îl așează cu forța pe scaun.*)

PREȘEDINTELE: Dimitroff, acum s'a terminat cu toate acestea!

DIMITROFF: Protestez împotriva acestui lucru!

Câteva zile mai târziu, la 4 Octombrie, în cursul interogatoriului lui Torgler, Dimitroff a pus din nou câteva întrebări lui van der Lubbe.

DIMITROFF: Dece n'ai putut da foc micului oficiu de asistență socială, în timp ce marea clădire de piatră a Reichstagului ai izbutit s'o incendiezi, și anume într'un răstimp scurt de un sfert de oră?

DR. SACK: Ah, Dimitroff ar vrea să interogheze acum pe van der Lubbe ca expert?

PREȘEDINTELE: Se înțelege că o astfel de întrebare trebuie pusă!

Ce aveți de spus la aceasta, van der Lubbe? (*Van der Lubbe tace.*)

DIMITROFF: Internaționala Comunistă dorește lumină completă asupra chestiunii incendierii Reichstagului. Milioane de oameni așteaptă un răspuns!

PREȘEDINTELE: Cine este președintele? Tăceți imediat!

DIMITROFF: Milioane de oameni așteaptă un răspuns limpede.

PREȘEDINTELE: Nu mai pot tolera aceasta. Tăceți, când vă ordon, altfel voi dispune să fiți scos din sala de ședințe.

DIN STENOGRAMA DEȘBĂTERILOR DIN 11 OCTOMBRIE 1933

PREȘEDINTELE: Pentru mâine, ora 8 seara, este proiectată o reconstituire la Reichstag, care însă nu va lua mult timp.

DIMITROFF: În legătură cu acest termen aș vrea să pun o întrebare.

PREȘEDINTELE: Nu, Dimitroff, nu vă va fi de niciun folos. V'am mai spus de mai multe ori: punerea întrebărilor și facerea declarațiilor nu sunt prevăzute în procedura procesului, și tocmai D-voastră, care, spre a mă exprima foarte blând, ați încercat de mai multe ori să abuzați, cel puțin în ce privește punerea unor întrebări, prezentarea unor declarații, exprimarea unor păreri, nu puteți să-mi cereți să vă aprob D-voastră un lucru, ce nici măcar nu se cuvine și la care nu vă dă dreptul procedura procesuală. Deci resemnați-vă.

DIMITROFF: Domnule președinte...

PREȘEDINTELE: Nu, nu vreau să aud nimic! Nicio vorbă mai mult. Nu vă folosește la nimic, stați jos doar.

DIMITROFF: Eu cer voe să remarc...

PREȘEDINTELE: Vă retrag cuvântul.

DIMITROFF: Eu nu sunt numai acuzatul Dimitroff (*Președintele: d-voastră să tăceți din gură!*), ci și apărătorul Dimitroff. (*Președintele se ridică, Curtea se retrage pentru a delibera.*)

PREȘEDINTELE: Aduc la cunoștință următoarea hotărîre:

Acuzatul Dimitroff este îndepărtat până la noi dispozițiuni din sala de ședințe pentru repetate nesupuneri la dispozițiunile președintelui, în special la dispozițiunile prin care i se retrăgea cuvântul. El va fi dus la închisoare.

DIMITROFF: Aceasta înseamnă răpirea dreptului meu de apărare, domnule președinte! (*Dimitroff predă apărătorului său un bilețel cu cuvintele: „aceste întrebări am vrut să le pun eu, puneți-le d-voastră!”*)

(*Dimitroff este scos din sală.*)

DIN AUDIEREA EXPERTULUI JOSSE

PROFESSORUL JOSSE (*Professor de termotehnică de la școala tehnică superioară din Berlin*). Sala cea mare a ședințelor plenare cu un volum de peste 10.000 metri cubi n'ar fi putut niciodată să fie incendiată numai cu cărbuni aprinși. Trebuiau întrebuințați neapărat combustibili lichizi*. Este exclus ca van der Lubbe să fi provocat singur incendiul. Pregătirile trebuie să fi luat un timp îndelungat și trebuie să fi fost făcute de mai multe persoane. Telul principal al micilor focare de incendiu din încăperile restaurantului și din coridoarele sălii de ședințe plenare (care îi sunt imputate lui van der Lubbe) a fost de a atrage asupra lor atențiunea oamenilor, care ar veni să stingă focul și de a-i opri să se ducă în sala de ședințe plenare. Van der Lubbe a dat, poate, singur foc sălii de ședințe plenare, dar nu încape îndoială, că pregătirile pentru incendiere nu le-a făcut singur. Acestea au trebuit să fi fost făcute de cel puțin un al doilea incendiator. Era nevoie de cel puțin 20 de kilograme; ba poate chiar de 40 de kilograme de combustibil lichid (probabil petrol sau benzol)! Probabil că pentru legarea între ele a diferitelor focare de incendii au fost folosite și scamă de lână, pelicule de film sau fitiluri.

PREȘEDINTELE: Van der Lubbe a vorbit despre o bucată de perdea arzândă, cu care el a fugit prin sală. Aceasta n'are nicio importanță?

PROFESSOR JOSSE: Absolut nicio importanță!

(*Procurorul general Werner se îndoește că ar fi avut vreun rost să se atragă atențiunea prin focul din încăperea restaurantului.*)

PROFESSOR JOSSE: Și pentru mine este o enigmă felul cum a judecat făptuitorul. Fiindcă, cine vrea să provoace într'adevăr un incendiu, nu se așează pe balustradă cu o torță aprinsă în mână, nu fuge cu o torță aprinsă prin fața ferestrei și nu se poartă în general atât de ciudat.

TEICHERT: Cât timp era necesar pentru pregătirea incendierii sălii de ședințe plenare?

PROF. JOSSE: Aceasta depinde de numărul făptuitorilor. 10—15 minute puteau să fie deajuns dacă materialul combustibil era pregătit.

PROCURORUL GENERAL: Torgler a plecat pe la orele 8.45 minute. (*Torgler protestează: Eu am părăsit Reichstagul încă la ora 8 și 20 minute!*) La ora 8 și 20 minute electricianul Scholz s'a uitat în sală. Puteau fi făcute pregătirile în acest răstimp?

* Josse amintește aici depoziția directorului general al serviciului de pompieri Gemp, asupra urmelor de combustibil lichid din sala Bismarck.

PROF. JOSSE: Da.

DIMITROFF: Mă bucură faptul că și experții nu cred că van der Lubbe a lucrat singur. Este singurul punct din actul de acuzare, cu care sunt complet de acord. Merg mai departe. După părerea mea, în acest proces van der Lubbe este, ca să zic așa, Faustul incendierii Reichstagului. Acest jalnic Faust stă la bara justiției, dar Mephisto-ul incendierii Reichstagului nu este aici...

PREȘEDINTELE: Acum nu este timpul pledoariilor.

DIMITROFF: Ar fi în general posibil ca van der Lubbe să parcurgă drumul pe care a fost provocat incendiul și să dea foc sălii de ședințe plenare într'un sfert de oră?

PROF. JOSSE: Când a fost arestat, van der Lubbe nu-și putea trage răsuflarea și era scăldat în sudoare. Presupunând că posedă agilitatea, pe care i-o cunoșteau oamenii înainte, el ar fi putut să aprindă singur în acest răstimp focul dacă preparativele erau făcute dinainte.

DIMITROFF: Dacă am înțeles bine, expertul presupune că au fost cel puțin doi incendiatori?

PROF. JOSSE: Da.

(Van der Lubbe pășește în față, unde interpretul îi traduce pe scurt depoziția profesorului Josse.)

PREȘEDINTELE: Ridicați-vă capul, van der Lubbe! Ați înțeles ce s'a spus? Expertul, care este un profesor inteligent, spune că d-voastră nu puteați singur să dați foc Reichstagului. Cine a pregătit incendierea? Răspundeți!

(Van der Lubbe persistă în tăcerea de până atunci.)

DIMITROFF: *(către van der Lubbe, când acesta trece prin fața lui, fiind dus înapoi spre locul său)* - Acest jalnic Faust trebuie să spună numele celui care i-a fost Mephisto! Domnule președinte!.....

PREȘEDINTELE: Dimitroff, d-voastră nu aveți mereu cuvântul! Pot să admit numai o întrebare.

DIMITROFF: Rog încă odată și pentru ultima oară să pun o întrebare lui van der Lubbe. S'a spus că el n'a fost singur. Purtarea lui, tăcerea lui face posibilă punerea la zid odată cu el a unor oameni nevinovați. Eu nu l'ași întreba pe van der Lubbe de complicității lui, dacă fapta lui ar fi fost revoluționară; dar ea este contrarevoluționară.

PREȘEDINTELE: Oprite-vă! Puneți numai o întrebare.

DIMITROFF: Este oare adevărat sau nu, că van der Lubbe a executat itinerariul incendierii, care a fost arătat?

PREȘEDINTELE: El a spus acest lucru de o sută de ori.

DIMITROFF: A dat el singur foc sălii de ședințe plenare sau nu?

PREȘEDINTELE: El a spus deacum aceasta. Mai admit o ultimă întrebare.

*Stalin, Kalinin, Vorosilov, Dimitroff, Henri Barbusse și Kaganovici
la tribuna mausoleului lui Lenin (7 Noembrie 1934).*

*„Vă este, desigur, frică de întrebările mele, domnule
prim-ministru?”*

(Foto-montaj de John Heartfield).

Audierea lui Göring în 4 Noembrie 1933.

DIMITROFF: El a spus aici că a fugit prin sală cu o cârpă aprinsă, este exact aceasta?

(Președintele dispune ca translatorul să-i traducă lui van der Lubbe această întrebare.)

VAN DER LUBBE: Nu pot să spun precis dacă a fost așa.

DIN STENOGRAMA DEBATERILOR DIN 25 OCTOMBRIE 1933

DIN AUDIEREA MARTORULUI KARWAHNE *

DIMITROFF: Martorul este deputat național-socialist în Reichstag, și este de presupus că este o persoană politică foarte marcantă a partidului. A avut d-lui de la prima știre asupra incendiarii Reichstagului convingerea că focul putea fi pus numai de către Partidul Comunist? A avut d-lui oarecari puncte de sprijin pentru a-și fi format această convingere?

KARWAHNE: Eu am avut această convingere fermă încă din momentul când am aflat din știrile date de ziare că Reichstagul arde.

DIMITROFF: Martorul a plecat dela Reichstag la „Bayernhof“, apoi la cafeneaua „Vaterland“, apoi la Ministerul de Interne și apoi la Prefectura Poliției. A observat el în aceste locuri și pe străzi vreun semn că se pregătește o insurecție armată?

KARWAHNE: Nu. Când comuniștii pregătesc o insurecție armată nu se poate vedea acest lucru pe stradă. Eu n'ași fi dat în general crezare faptului că Reichstagul arde, dacă n'ași fi observat cordonul polițienesc din fața clădirii Reichstagului.

DIMITROFF: În cursul convorbirilor avute cu diferiți funcționari, a auzit martorul sau a observat ceva relativ la luarea unor măsuri împotriva unei insurecțiuni în legătură cu incendiarea Reichstagului?

KARWAHNE: N'am văzut absolut nicio contramăsură de acest fel.

DIMITROFF: Pe baza hotărîrii Internaționalei Comuniste a fost oare exclus din Partidul Comunist în anul 1925 grupul lui Ivan Katz, ca neinspirând încredere, suspect și anarhic, fiindcă în el erau elemente criminale? N'a fost exclus acest grup din cauză că el cuprindea provo-

* Intre martorii dela procesul din Leipzig s'au găsit pe lângă agenții de poliție și provocatori recrutați din lumea criminalilor precum și agenți troțkiști ai fascismului. Un astfel de agent a fost Karwahne, căruia autoritățile fasciste i-au atribuit un rol deosebit în fabricarea acuzării provocatoare împotriva comuniștilor.

Troțkistul Karwahne demască cu câțiva ani înainte de proces împreună cu grupul troțkist al lui Katz, a fost exclus din Partidul Comunist german.

Dimitroff a demască prin întrebările sale purtarea acestui provocator fascist troțkist în fața justiției și a scos la lumina zilei mârșavele servicii pe care haita troțkistă le făcea stăpânilor ei fasciști.

catori și agenți ai poliției politice, strecurați pentru a acționa împotriva Partidului Comunist german?

PREȘEDINTELE: Dimitroff, vă previn că aici nu sunt admise discuțiuni politice între d-voastră și martori, ci numai simple întrebări.

DIN STENOGRAMA DESBATERILOR DIN 27 OCTOMBRIE 1933

DIN AUDIEREA MARTORULUI KROYER *

DIMITROFF: Domnul martor domiciliază în Austria. Cu toți știm că partidul național-socialist este interzis în Austria și că membrii lui trăesc și activează ilegal.

PREȘEDINTELE: Aceste observații sunt de prisos.

DIMITROFF: Întreb: Știe martorul că acum în Austria național-socialiștii domiciliază sub nume false și neînregistrați?

PREȘEDINTELE: Resping această întrebare.

DIMITROFF: Știe martorul că refugiații național-socialiști trec în Germania cu pașapoarte false?

PREȘEDINTELE: Este respinsă această întrebare.

DIMITROFF: Știe oare martorul că sunt tipărite în Germania manifeste și broșuri de agitație destinate Austriei?

KROYER: Aceasta n'are nimic de a face cu acest proces.

PREȘEDINTELE: Acuzat Dimitroff, ce înseamnă aceste întrebări?

DIMITROFF: Pun aceste întrebări, pentru că domnul Parrisius ** în actul de acuzare îmi impută că în calitatea mea de comunist bulgar, am trăit ilegal și cu pașaport fals în Germania, și că am lucrat ilegal pentru Partidul Comunist din Bulgaria.

PARRISIUS: Rog ca acuzatul să fie instruit, că nu-i este îngăduit să-mi spună mereu pe nume.

KROYER: Este o mare diferență între național-socialiști și comuniști!

DIMITROFF: Că există diferență între național-socialiști și comuniști, știu perfect de bine (*Râsete în sală*). Vroiam numai să arăt că ilegalitatea și pașapoartele false nu sunt o specialitate a comuniștilor.

PREȘEDINTELE: Tăceți din gură!

DIN STENOGRAMA DESBATERILOR DIN 31 OCTOMBRIE 1933

DIN AUDIEREA MARTORULUI LEBERMANN.

DIMITROFF: Am de pus o întrebare.

PREȘEDINTELE: Aveți dreptul acum să puneți o întrebare.

* Național-socialist austriac.

** Procurorul, care a alcătuit actul de acuzare.

DIMITROFF: Ași dori să știu, dat fiind că aceasta are importanță pentru proces, cine a citat pe martor? Este el martorul reprezentantului acuzării?

PREȘEDINTELE: Am mai spus că într'o bună zi, la 13 Octombrie, acest martor a înaintat o petiție direcțiunii închisorii, și că după aceea a fost anchetat de către parchet. Dar aceasta am mai spus.

DIMITROFF: Am auzit¹ acest lucru.

PREȘEDINTELE: Apoi s'a propus citarea lui ca martor.

DIMITROFF: De către cine?

PREȘEDINTELE: De către parchet. Vă spun însă în acelaș timp: nu vă lansați în critici complet lipsite de rost. D-voastră nu puteți doar să împiedecați nici parchetul, nici Curtea să citeze un martor, dacă el are ceva de spus.

DIMITROFF: Nici nu vreau să fac aceasta.

PREȘEDINTELE: Este deci cu totul zadarnic să vă lansați în considerații de acest sens.

DIMITROFF: N'am de gând să fac aceasta. Dar ași vrea numai, domnule președinte și domnilor judecători, să constat că cercul martorilor principali ai reprezentantului acuzării împotriva noastră, a comuniștilor acuzați, se închide astăzi cu acest martor. Cercul a început cu deputați nașiști din Reichstag și ziariști nașiști și s'a terminat cu un hoț.

PROCURORUL GENERAL DR. WERNER: Este aceasta o întrebare?

PREȘEDINTELE: Toate acestea vor fi notate.

DIMITROFF: Cercul....

PREȘEDINTELE (*întrerupându-l*): Dimitroff! V'am spus de mai multe ori, că după interogatorul martorilor puteți să puneți întrebări și nu să ne oferiți fragmentar pledoarii. Pentru aceasta s'a fixat alt timp. Acum nu permit nimic altceva decât să puneți întrebări. Ce întrebări vreți să puneți? Dar martorilor, nu parchetului.

DIMITROFF: O întrebare către martorul dr-lui Parrisius*.

PREȘEDINTELE: Nu! Ce întrebare vreți să puneți d-voastră martorului?

DIMITROFF: Întreb următoarele, domnule președinte!

PREȘEDINTELE: N'aveți deci nici o întrebare?

DIMITROFF: Am de pus următoarea întrebare.

PREȘEDINTELE: Atunci puneți, însfârșit, întrebarea.

DIMITROFF: Martorul a făcut un denunț la 13 Octombrie, fapt pe deplin stabilit, adică după ce a citit în ziare despre procesul incendiului Reichstagului. Acest lucru el l-a și spus. El este întemnițat, nu este om liber. El a ajuns în categoria a treia, și speră să fie acum eliberat în urma min-

* Martorul Lebermann a fost chemat după cererea lui Parrisius.

ciunii spuse aici. Il întreb: cine l-a influențat pentru a se deda la aceste infamii înjurioase...

PREȘEDINTELE (*întrerupându-l*): Tăcere! Nu aveți voie să vă dedați la insultarea martorilor....

(*Către Lebermann*): V'a influențat cineva?

LEBERMANN: Nu m'a influențat nimeni.

PREȘEDINTELE: Ați primit deci răspuns la întrebarea pusă.

DIMITROFF: Vă felicit, domnule procuror, pentru acest martor!

DIN STENOGRAMA DEȘBATERILOR DIN 4 NOEMBRIE 1933

DIN AUDIEREA LUI GÖRING.

DIMITROFF: Conte Helldorf a spus ieri, că la 27 Februarie, pe la orele 11 seara, el a dat din proprie inițiativă ordin de arestare a conducătorilor și funcționarilor comuniști și social-democrați. Întreb acum pe domnul prim-ministru: a vorbit atunci domnul Helldorf cu domnul Göring asupra acestor măsuri sau nu?

GÖRING: La întrebarea aceasta de fapt s'a și dat răspuns. Când contele Helldorf a auzit despre incendiu, pentru el, ca și pentru noi toți, era clar, că cele întâmplate trebuiau să fie opera Partidului Comunist. El a dat atunci ordine în anturajul lui cel mai apropiat. Dar subliniez încă odată: eu l-am chemat atunci, precum era și firesc, în camera mea, și i-am spus, că trebuie să-l rog să-mi pună la dispoziție și detașamentele sale SA, după care el mi-a spus că a dat deacum ordin în parte în acest sens. Mi-am asumat astfel dispozițiune, pe care el o dăduse deacum, dar care nu fusese încă pusă în aplicare, întărind-o din nou cu autoritatea statului.

DIMITROFF: Ași vrea numai să știu, dacă între orele 11 și 12 a avut loc o convorbire personală între contele Helldorf și primul ministru Göring.

GÖRING: Acest lucru l'ați auzit chiar acum D-voastră: da, el a fost la mine*.

DIMITROFF: Deputații național-socialiști din Reichstag, domnul Karwähne și domnul Frey, au depus aici că pe la ora 11 au fost la Ministerul de interne al Prusiei și au comunicat, că ei amândoi și național-socialistul austriac Kroyer au văzut în ziua incendiului pe Torgler împreună cu van der Lubbe. Au vorbit atunci acești deputați cu primul-ministru Göring?

GÖRING: Nu.

* În depoziția sa făcută sub jurământ în fața Curții, Helldorf a tăgăduit că a avut această întrevvedere cu Göring.

DIMITROFF: A știut domnul prim-ministru, că domnul Karwahne și domnul Frey au dat o asemenea informație?

GÖRING: Am aflat a doua zi după incendiu, că ei au dat această informație.

DIMITROFF: Dimineața sau încă noaptea?

GÖRING: Înainte de amiază, sau, poate după amiază.

DIMITROFF: Deci — înainte sau după amiază?

GÖRING: Când anume mi s'a comunicat pentru prima dată această mărturie, se poate stabili precis prin interogarea consilierului ministerial Diehls *.

DIMITROFF: Ași vrea să se constate că la întrebarea mea Karwahne a declarat precis, că el a dat această informație după ora douăsprezece noaptea, imediat după ce a fost provocat incendiul.

GÖRING: Acești trei oameni au făcut depozițiunile lor la minister în fața funcționarilor, nu în fața mea. Acest lucru nu pot eu deci să-l știu. El a putut să se fi petrecut în cursul nopții sau înainte de amiază. Când anume mi s'a comunicat aceasta, nu-mi amintesc.

DIMITROFF: La 28 Februarie primul-ministru Göring a dat un interview asupra incendiului Reichstagului, în care a spus: la arestarea sa, „comunistul olandez“ van der Lubbe avea la el în afară de pașaportul său și o carte de membru de partid. De unde a știut atunci domnul prim ministru Göring, că van der Lubbe avea la el o carte de membru de partid?

GÖRING: Trebuie să spun că până acum nu m'am prea interesat de acest proces, adică n'am citit toate reportagiile. Am auzit numai de mai multe ori că D-voastră (*către Dimitroff*) sunteți deosebit de șiret. Presupun deaceia că întrebarea pe care ați pus-o vă este de mult clarificată, anume faptul că eu nu m'am ocupat în general cu anchetarea acestei afaceri. Eu nu scotocesc personal buzunarele oamenilor. Dacă d-voastră (*către Dimitroff*) n'ați știut încă acest lucru, v'o spun acum: poliția, ea cercetează pe toți criminalii periculoși și mă informează asupra celor ce descoperă.

DIMITROFF: Cei trei funcționari ai poliției, care au arestat pe van der Lubbe și care l-au interogat primii, au depus toți că la van der Lubbe nu s'a găsit nici-o carte de membru de partid. Ași vrea pentru acest motiv să știu, de unde a venit informația asupra acestei cărți de membru.

GÖRING: Vă pot spune acest lucru cu toată exactitudinea. Această comunicare mi s'a făcut oficial. Dacă în această primă noapte au fost comunicate și lucruri, care poate, nu puteau fi atât de repede verificate, dacă un funcționar, poate pe baza unei declarațiuni, a spus, că Lubbe ar fi avut o carte de membru, și aceasta n'a putut fi verificat, spusele lui au fost luate ca fapt și, bineînțeles, mi s'a comunicat și mie așa. Eu am dat acest comunicat presei încă a doua zi înainte de masă, atunci când

* Conducătorul de atunci al Gestapo-ului.

interogatorul final nu 'era gata. Totul este însă un lucru fără importanță în sine, deoarece aici, la proces, se pare că s'a stabilit, că van der Lubbe n'a avut nici-o carte de membru de partid.

DIMITROFF: Martorul este prim-ministru, ministru de interne și președinte al Reichstagului. Ministrul este răspunzător pentru poliția sa?

GÖRING: Se înțelege!

DIMITROFF: Întreb: Ce a făcut domnul ministru de interne la 28 și 29 Februarie, sau în zilele următoare, pentru ca prin cercetarea de către poliție a drumului lui van der Lubbe dela Berlin la Hennigsdorf, a șederii lui în azilul din Hennigsdorf, să se stabilească, cine au fost ceilalți doi oameni, pe care el i-a cunoscut acolo și astfel să se găsească adevărații lui complici? Ce a făcut poliția d-voastră?

GÖRING: Ca ministru, eu nu m'am luat după urme ca un detectiv, căci eu am poliția mea.

DIMITROFF: După ce d-voastră, ca prim-ministru și ministru de interne ați declarat că incendiatorii sunt comuniști, că Partidul Comunist german cu ajutorul comunistului străin van der Lubbe a săvârșit cele întâmplate, nu putea această poziție a d-voastră să dea atât cercetărilor poliției, cât și mai departe cercetărilor judiciare, o direcție anumită, și să excludă posibilitatea de a *se merge pe alte drumuri* spre a se găsi adevărații incendiatori ai Reichstagului?

GÖRING: După lege, poliția are instrucțiuni dinainte stabilite potrivit cărora în toate cazurile de crime trebuie să facă cercetări în toate direcțiunile, pretutindeni unde se văd urme, indiferent unde ar duce ele. Eu personal nu sunt însă funcționar al poliției, ci ministru responsabil și de aceea pentru mine nu era atât de important să știu cine sunt diferiții mici derbedei, ci partidul, concepția care este vinovată de cele întâmplate. Poliția va urmări *toute* urmele, fiți liniștiți. Eu aveam numai de stabilit: dacă crima a fost făcută în afară de sfera politică sau dacă este o crimă politică. Pentru mine aceasta era o crimă politică și convingerea mea era deasemenea că criminalii trebuie căutați (*către Dimitroff*) în partidul vostru. (*Ridică pumnii împotriva lui Dimitroff și strigă*) Partidul vostru este un partid de criminali, care trebuie exterminați! Și dacă cercetările judiciare s'au lăsat influențate în această direcție, atunci au mers în direcția cea bună.

DIMITROFF: Știe domnul prim-ministru, că acest partid, „care trebuie exterminat“, conduce a șasea parte a pământului, anume Uniunea Sovietică, că această Uniune Sovietică întreține relațiuni diplomatice, politice și economice cu Germania și că comenzile ei sunt binevenite pentru muncitorii germani?

PREȘEDINTELE (*către Dimitroff*): Vă interzic să faceți aici propagandă comunistă.

DIMITROFF: Domnul Göring face aici propagandă național-socialistă! (*Se întoarce apoi către Göring*). Această concepție bolșevică domnește în Uniunea Sovietică, în cea mai mare și cea mai admirabilă țară din lume și are aici, în Germania, milioane de partizani în persoana celor mai buni fii ai poporului german. Știe aceasta...

GÖRING (răcnind): O să-ți spun eu ce știe poporul german: Poporul german știe că te porți aici în mod nerușinat, că ai venit aici să dai foc Reichstagului. Și eu nu sunt aici ca să-mi iei interogatorul ca un judecător, și ca să-ți permit să-mi faci reproșuri! În ochii mei ești o secătură bună de spânzurătoare.

PREȘEDINTELE: Dimitroff, v'am mai apus, că aici nu vă este îngăduit să faceți propagandă comunistă. De aceea nu trebuie să vă mirați că domnul martor a avut o astfel de izbucnire. Vă interzic, în modul cel mai sever să faceți propagandă. Trebuie să puneți numai întrebări obiective.

DIMITROFF: Eu sunt foarte mulțumit de răspunsul domnului prim-ministru.

PREȘEDINTELE: Dacă sunteți mulțumit sau nu, mie îmi este indiferent. Acum vă retrag cuvântul.

DIMITROFF: Am de pus încă o întrebare obiectivă.

PREȘEDINTELE (*mai aspru*): Vă retrag acum cuvântul.

GÖRING (*răcnind*): Afară cu d-ta, ticălosule!

PREȘEDINTELE (*către polițiști*): Scoateți-l afară!

DIMITROFF (*pe care polițiștii l-au înșfăcat deacum*): Vă este, desigur, frică de întrebările mele, domnule prim-ministru?

GÖRING (*strigând după Dimitroff*): Așteaptă numai, până nu vei mai fi în puterea legală a acestei Curți de Justiție și te vom avea noi în mână! Ticălosule!

DIN STENOGRAMA DESBATERILOR DIN 8 NOEMBRIE 1933

DIN AUDIEREA LUI GOEBBELS.

DIMITROFF: Martorul a declarat, că după convingerea întregului cabinet incendiarea Reichstagului trebuia să fie semnalul insurecției armate a Partidului Comunist german. Ași dori să știu, la 26 Februarie, la 27 Februarie sau în zilele care au urmat incendiului Reichstagului cabinetul a luat el vreo hotărîre de a se pune în acțiune toate autoritățile și toate forțele armate împotriva insurecției proletariatului german și a Partidului Comunist german? *Există sau nu o astfel de hotărîre*, un document autentic în această privință?

GOEBBELS: Aceasta era treaba ministrului poliției.

DIMITROFF: Știe martorul, atunci la ministerul poliției și la ministerul de război s'a dat ordin pentru *punerea în acțiune a forțelor armate împotriva așteptatei insurecții comuniste*?

GOEBBELS: Domnul Dimitroff mă confundă, pare-se, cu ministrul de războiu sau cu ministrul poliției. Eu sunt însă ministru al propagandei și n'am nimic de a face cu ducerea războiului. Presupun că ministrul poliției a luat măsurile respective, dar ministrul de războiu probabil că nu. Se pare că domnul Dimitroff consideră primejdia comunistă la noi prea mare și periculoasă, dacă el crede că împotriva ei ar trebui chemată armata. Este absolut suficient să punem în acțiune detașamentele SA și SS pentru a înfrânge la noi comuniștii într'o singură clipă.

PREȘEDINTELE: Putem confirma martorului, că el nu 'este obligat să dea informații, care privesc alte departamente.

DIMITROFF: Voiu face pe urmă o propunere de probe în această privință. În calitate de ministru al propagandei în Imperiu și conducător al propagandei partidului muncitoresc național-socialist din Germania, martorul știe foarte bine că incendierea Reichstagului a fost imediat folosită de guvern și în special de ministerul propagandei ca semnal pentru deslănțuirea *represiunilor împotriva campaniei electorale a Partidului Comunist*, a partidului social-democrat și a altor partide de opoziție?

GOEBBELS: (*tăgăduiește că după incendiu ar fi fost luate măsuri propagandiste speciale*).

DIMITROFF: N'a prezentat martorul însuși, în cuvântarea sa ținută la radio, nu numai Partidul Comunist, dar și partidul social-democrat ca inspiratoare ale incendiului? Potrivit acestor cuvântări și declarațiilor ministrului Göring și ale altor oameni din guvernul imperial, inspiratorii incendiului au fost nu numai comuniști, ci și partidul social-democrat.

PREȘEDINTELE: Ce legătură este între aceasta și chestiunea cine a incendiat Reichstagul?

GOEBBELS: Vreau bucuros să răspund la această întrebare. Am impresia că în incinta acestei Curți Dimitroff vrea să facă propagandă pentru Partidul Comunist, respectiv pentru partidul social-democrat, luându-le apărarea. Eu știu ce este propaganda, și el încearcă în zadar prin astfel de întrebări să mă facă să-mi pierd calmul. Nu-i va reuși acest lucru. Dacă noi acuzăm pe comuniști că sunt inspiratorii incendiului, prin aceasta noi facem și legătura neîntreruptă dintre ei și social-democrație. Pentru noi între ambele partide este diferență numai în ce privește tactica și ritmul, dar nu în fond. Dacă noi considerăm comunismul ca forma cea mai accentuată a marxismului, ca inspirator al incendiului Reichstagului, se înțelege de la sine că acest fapt pune în fața noastră și pro-

blema ca odată cu Partidul Comunist să nimicim și partidul social-democrat.

DIMITROFF: În toamna anului 1932, sub guvernul lui Papen și Schleicher, au fost întreprinse în Germania un șir de atentate cu bombe. Aceste atentate au fost urmate de procese, și câțiva național-socialiști au fost condamnați la moarte. Întreb, aceste atentate din 1932 n'au fost ele oare opera național-socialiștilor?

GOEBBELS: E posibil să fi fost trimiși din afară provocatori în partidul muncitoresc național-socialist german. Pentru a asigura păstrarea liniei sale legale, partidul național-socialist a trebuit chiar să treacă printr'o criză grea excluzând aripa radicală a lui Stennes.

DIMITROFF: Niște național-socialiști, care uciseseră un adversar și care de aceea fuseseră *condamnați la moarte*, au fost *felicitați* în mod public și demonstrativ de către cancelarul Imperiului, Hitler. Are cunoștință martorul de acest fapt?

GOEBBELS: Führerul socotea că acești oameni care în mod subiectiv credeau că procedează just în numele intereselor patriei, nu trebuiesc lăsați în părăsire în fața eșafodului și de aceea le-a trimis o telegramă de felicitare.

DIMITROFF: Este adevărat că partidul național-socialist a făcut să se voteze o lege pentru amnistierea tuturor actelor teroriste săvârșite în conformitate cu țelurile mișcării național-socialiste?

GOEBBELS: Dat fiind că oamenii s'au apărat împotriva teroarei roșii, noi nu puteam să lăsăm ca acești oameni, care au săvârșit faptele lor pentru salvarea națiunii germane, să fie trimiși la pușcărie.

DIMITROFF: Știe martorul că în Germania au fost săvârșite multe asasinat politice? Au fost uciși conducătorii comuniști Karl Liebknecht și Rosa Luxemburg....

PREȘEDINTELE: Stați! Stați! Noi trebuie să clarificăm aici cine a incendiat Reichstagul. Pentru aceasta nu trebuie să ne întoarcem atât de departe în trecut.

GOEBBELS: Ar fi fost mai potrivit, dacă am fi început dela Adam și Eva. Când s'au întâmplat aceste asasinat, mișcarea noastră nu exista încă.

DIMITROFF: Știe martorul, că oameni de stat germani, ca Erzberger și Rathenau au fost uciși de către cercurile de dreapta...

PREȘEDINTELE (*întrerupe*): Voiu interzice imediat această întrebare, afară de cazul când ministrul dorește să răspundă la ea.....

GOEBBELS: Nu vreau să mă eschivez de a răspunde la această întrebare. Omorîrea lui Erzberger și Rathenau n'a fost opera cercurilor național-socialiste. Atunci această mișcare era numai un mic grupuleț.....

PREȘEDINTELE: Dimitroff, aceasta este a doua întrebare pe care eu trebuie s'o resping. Vă amintiți, probabil, de cele întâmplate înainte*.

DIMITROFF: Cercurile care au făcut astfel de lucruri în Germania, nu sunt acum *aliat* ale național-socialiștilor?

GOEBBELS: Eu nu știu cine anume au fost făptuitorii. Ei au fugit în parte peste graniță, în parte au fost împușcați de poliția prusiană, ori s'au împușcat singuri. În bună parte acești oameni nu mai există și nu mă interesez de ei.

PROCURORUL GENERAL AL REICHULUI, DR. WERNER: Socotesc că ministrul e foarte prevenitor, răspunzând la această întrebare, dar cred că ar fi fost mai just, dacă nu s'ar fi admis să se răspundă la aceste întrebări, deoarece ele sunt puse pentru a se face propagandă într-o direcțiune precisă!

GOEBBELS: Răspund la întrebările lui Dimitroff numai pentru a nu-i da posibilitate lui și presei mondiale să afirme că m'ași fi eschivat sau ași fi evitat să răspund la vre-o întrebare. Eu am știut să răspund cum se cuvine unor oameni de alt format, decât acest mărunț agitator comunist.

DIMITROFF: Toate aceste întrebări sunt legate de acuzația politică ridicată împotriva mea. Acuzatorii mei afirmă, că prin incendiul Reichstagului trebuia să se ajungă la o schimbare cu forța a constituției germane. Întreb, care constituție era în vigoare în Germania la 30 Ianuarie și la 27 Februarie?

GOEBBELS: Era în vigoare constituția dela Weimar. Dacă ea a fost bună sau rea, nu importă. Dar ea era legală și noi am recunoscut-o. Noi n'am vrut să lăsăm în seama comuniștilor să facă schimbări, ci ne-am rezervat nouă acest drept. Schimbările deja făcute în constituție, le socotesc insuficiente.

DIMITROFF: Aceasta este o dovadă, că d-voastră nu respectați constituția germană.

PREȘEDINTELE (strigă): Lăsați la o parte chestiunea constituției!

DIMITROFF: Domnule ministru, știți că în Austria și în Cehoslovacia tovarășii d-voastră de idei, național-socialiștii, trebuie și ei să lucreze și să facă propagandă ilegal și că se folosesc de adrese și corespondențe false și cifrate?

GOEBBELS: Se pare că vreți să insultați mișcarea național-socialistă. Vă răspund prin cuvintele lui Schopenhauer: „Fiecare om merită să te uiți la el, dar nu să stai de vorbă cu el“.

* Președintele are în vedere îndepărtarea lui Dimitroff din sala de ședințe, pentru că el pusese întrebări prin care au fost demascați incendiatorii fasciști ai Reichstagului.

DIMITROFF: Fac o propunere de probe. Teza incendierii Reichstagului ca semnal al insurecției armate să fie referită la depozițiile lui Göring și Goebbels....

PREȘEDINTELE: Faceți propunerea în scris.

DIMITROFF: După procedura penală aceasta se poate face și verbal.

PREȘEDINTELE: Nu. Trebuie să se termine întâi audierea ministrului Goebbels.

DIMITROFF: Ași dori cu propunerea de probe...

PREȘEDINTELE: Vă interzic să expuneți conținutul propunerii de probe. Curtea va hotărî asupra propunerii d-voastră în scris.

DIN STENOGRAMA DESBATERILOR DIN 13 NOEMBRIE 1933

DIN AUDIEREA MARTORULUI GRAWE *.

DIMITROFF: A doua zi dimineață, van der Lubbe a plecat singur la Berlin sau cu altcineva?

VAN DER LUBBE: Singur!

DIMITROFF: Slavă Domnului, acum el vorbește ceva mai mult. Poate că putem pune alte întrebări?

PREȘEDINTELE: Da, relativ la ce?

DIMITROFF: În primul rând voi pune o întrebare martorului, și apoi și lui Lubbe: Dacă am înțeles bine, în acest faimos Hennigsdorf s'a știut după incendiere, că van der Lubbe a fost acolo la 26 Februarie. Este adevărat? Bine am înțeles oare?

PREȘEDINTELE: V'am mai spus că trebuie să mă întrebați pe mine. — Da, așa a spus martorul.

DIMITROFF: Dacă înțeleg bine rezultă, că în legătură cu acest fapt și la Hennigsdorf, ca și în toată Germania, s'a știut că vinovați de această incendiere a Reichstagului sunt comuniștii?

PREȘEDINTELE. Da, s'a știut....

GRAWE: Așa spuneau toți: cine altul putea să fie?

DIMITROFF: Se știa că van der Lubbe a fost lângă casa d-voastră.. Aceasta se știa doară, ai spus aceasta? (*Van der Lubbe: Da.*) Când a comunicat martorul întâia oară acolo, la Hennigsdorf, că van der Lubbe a fost în fața prăvăliei sau casei lui?

* În timpul interogatorului lui Grawe (fascist, maistru frizer din Hennigsdorf, unde Van der Lubbe a petrecut noaptea în ajunul incendierii Reichstagului), Dimitroff a pus o serie de întrebări lui van der Lubbe.

PREȘEDINTELE: Această întrebare am pus-o și eu înainte. N'ați comunicat nimic în această privință?

GRAWE: La poliție n'am comunicat îndată.

PREȘEDINTELE: Nu, mai târziu.

DIMITROFF: Când mai târziu?

GRAWE: Poliția avea cunoștință de aceasta.

PREȘEDINTELE: De aceea n'ați comunicat nimica.

DIMITROFF: După răspunsul lui van der Lubbe se poate admite că van der Lubbe a fost în adevăr lângă această casă. Dacă este așa, atunci trebuie pusă întrebarea, dacă poliția din Hennigsdorf s'a dus la acest martor și a întrebat: a fost van der Lubbe aici sau nu? Dacă acesta a fost acolo, ce a făcut el, cu cine a vorbit, în general, ce a făcut el? A fost oare la 28 sau în zilele următoare poliția din Hennigsdorf la martor pentru a-l întreba?

PREȘEDINTELE: A știut poliția de acolo în general că van der Lubbe a fost în casa d-voastră?

GRAWE: Presupun că da, fiindcă eu am povestit aceasta soției vagmistului de poliție, și ea a povestit-o bărbatului ei.

DIMITROFF: Poliția a știut aceasta, dar n'a venit... Știe martorul, în cursul celor 8 sau 9 luni, care au trecut de la incendierea Reichstagului, a venit oare cineva din partea Comisiei incendiului, poliției politice sau unei alte autorități la Hennigsdorf, pentru a face cercetări asupra acestor chestiuni? S'a făcut vreo percheziție în vreo casă în legătură cu timpul petrecut de van der Lubbe și cu noaptea, în care a dormit el acolo?... Era martorul Grawe și atunci național-socialist?

GRAWE: Eu am fost totdeauna de dreapta.

DIMITROFF: Pun o întrebare lui van der Lubbe, și ași ruga pe domnul Președinte să ordone ca această întrebare să fie tradusă și în limba olandeză. După convingerea mea podul dintre van der Lubbe și incendierea sălii plenare a Reichstagului...

PREȘEDINTELE: Nu vă este permis să spuneți asemenea lucruri, căci prin aceasta ați putea să influențați depozitia obiectivă a acuzatului. Deci, puneți imediat întrebarea ce voiți s'o puneți!

DIMITROFF: Podul trece prin Hennigsdorf...

PREȘEDINTELE: Puneți numai întrebarea!!

DIMITROFF: De aceea îl întreb pe van der Lubbe: nu este oare adevărat că el a petrecut noaptea de 26 Februarie la Hennigsdorf, și aceasta nu din întâmplare?

PREȘEDINTELE: Nu puneți întrebări sugestive, precum ați pus-o pe aceasta din urmă. Acuzat Van der Lubbe, din ce motive ați petrecut noaptea la Hennigsdorf, de ce v'ați dus acolo și ați rămas noaptea acolo?

VAN DER LUBBE: Fiindcă acolo puteam să dorm bine. (*Răsete*). {

DIMITROFF: El a fost acolo, fiindcă acolo se putea dormi bine, a răspuns el. Dar este adevărat, că el a plecat de acolo la Berlin și la 27 Februarie seara a fost aici în Reichstag, la incendiu, și că la această punere de foc sau incendiere el a luat parte personal?

PREȘEDINTELE: El însuși a provocat doară incendiul.

DIMITROFF: A luat parte! Întreb dacă este adevărat că el a plecat dela Hennigsdorf la Berlin, că toată ziua a fost în Berlin, iar în seara lui 27 Februarie a fost la Reichstag și a luat parte la provocarea incendiului în Reichstag? Este aceasta adevărat sau nu?

PREȘEDINTELE: Voiu mai întreba odată: ați provocat incendiul?

VAN DER LUBBE: Da.

DIMITROFF: Este adevărat că nu el singur a făcut aceasta? (*Van der Lubbe tace.*)

DIMITROFF: Domnule Președinte, nu este adevărat că din cauza purtării lui van der Lubbe în timpul desbaterilor de fond, anume din cauza tăcerii lui, a răspunsurilor lui cu da și nu, a refuzului lui de a descrie situația adevărată, nu este oare adevărat că din cauza acestei purtări a lui van der Lubbe * există posibilitatea, ca oameni nevinovați, care stau aici, să fie acuzați prin substituie ca incendiatori ai Reichstagului și nu se înlesnește oare sau se întărește prin această purtare posibilitatea de a se desfășura o monstruoasă ațâțare împotriva comuniștilor...

PREȘEDINTELE: Acum tăceți!

INTREBĂRI CĂTRE VAN DER LUBBE **.

DIMITROFF: Domnule Președinte, n'a înțeles oare Lubbe că această acuzație de incendiere a Reichstagului are de fapt ca țel învinovățirea comunismului german, a comunismului mondial, cum scrie presa germană? A înțeles el acest lucru sau nu?

PREȘEDINTELE: Dar ce concluzii urmează a se trage de aici? Să presupunem că el ar fi înțeles: ce legătură are aceasta cu stabilirea vinovăției?

* În cursul desbaterilor van der Lubbe a făcut impresia unui om anormal. El nu răspundea la întrebări, privea buimăcit în jurul său sau stătea cu capul în jos, din nas îi curgeau muci. Numeroase ziare și experți medicali au explicat această stare a lui van der Lubbe prin faptul că autoritățile fasciste ale închisorii ordonau să i se pună în mâncare otrăvuri narcotice.

** În aceeași zi, la 13 Noembrie 1933 au fost ascultați ca martori doi vagabonzi: Müller și Organistka, cu care van der Lubbe s'ar fi întâlnit cu un an înainte și ar fi avut, după cum afirmă procurorul general al Imperiului, „convorbiri revoluționare“. După ascultarea acestor doi vagabonzi, Dimitroff i-a pus lui Van der Lubbe o serie de întrebări pentru a demasca manevrele reprezentantului acuzării și pe martorii puși de către acesta.

DIMITROFF: Dacă el a înțeles acest lucru, ași vrea să-l întreb pe van der Lubbe, de ce el ca om, ca muncitor, care, după cum spune el, a lucrat cu intențiuni cinstitute, de ce anume prin tăcerea sa, prin purtarea sa ciudată a tolerat el timp de două luni de zile, de când durează desbaterile de fond, monstruoasa ațâțare care se desfășoară împotriva comunismului.

PREȘEDINTELE: Incetați!

DIMITROFF: Actul de acuzare este folosit pentru o astfel de ațâțare împotriva comunismului din Germania.

Ași vrea să mai pun câteva întrebări. Prima întrebare: A fost cândva van der Lubbe în Germania sub alt nume? Sub numele de van Bergen?

VAN DER LUBBE: Nu!

DIMITROFF: Van der Lubbe a spus cu prilejul arestării și al primului său interogatoriu dela poliție, că este membru al Partidului Comunist olandez. A spus el așa ceva?

VAN DER LUBBE: Aceasta n'am spus-o niciodată.

AVOCATUL SEUFFERT: Acest lucru nici nu s'a afirmat niciodată.

DIMITROFF: El a scris însă procesul-verbal al acestui interogatoriu.

PREȘEDINTELE: Trebuie să stabilim dacă procesul-verbal cuprinde într'adevăr această mărturisire.

DIMITROFF: A mărturisit van der Lubbe că este comunist?

PREȘEDINTELE: Pentru aceasta trebuie să vedem înainte de toate procesele-verbale, altfel batem apa în piuă...

DIMITROFF: Am mai declarat odată răspicat că eu personal, în calitatea mea de comunist și revoluționar, n'ași întreba niciodată pe van der Lubbe, cine sunt complicii lui, dacă fapta lui ar fi fost o faptă revoluționară. Deoarece aceasta este însă o faptă contrarevoluționară, am cerut mereu și am stăruit, ca el să facă mărturisiri clare asupra complicilor săi, sau asupra celor ce stau în dosul lui. Până acum el n'a făcut aceasta. El neagă că a mai fost cineva cu el. Aici sunt însă alți 4 acuzați, învinuiți de participare la incendierea Reichstagului. Van der Lubbe a auzit și ce a spus primul-ministru Göring la adresa mea. El a auzit, că domnul Göring m'a designat ca incendiator al Reichstagului, incendiator care trebuie trimis la spânzurătoare... Întreb, de ce van der Lubbe, care de două luni de zile stă cu noi pe aceeași bancă a acuzării și care a asistat la toate desbaterile, de ce n'a mărturisit el încă clar și precis tot ce este necesar pentru clarificarea faptelor, pentru a se putea pune odată capăt acestui proces. El singur s'a plâns, domnule Președinte, că procesul durează deacum de 8 luni.

PREȘEDINTELE: Da, da, toate acestea le știm noi.

DIMITROFF: Atunci, mă rog, de ce?

VAN DER LUBBE: Fiindcă eu mă așteptam la un proces obișnuit, mă gândeam la un astfel de proces, și-l doream.

PREȘEDINTELE: Cele spuse n'au prea fost clare. Și acestea sunt fapte de ordin subiectiv, intern.

DIMITROFF: Și în nici un caz un răspuns!

PREȘEDINTELE: Nu, nu!

DIMITROFF: Așa dar și până acum încă niciun răspuns!... Am o ultimă întrebare: Nu este oare posibil, ca în legătură cu punerea focului van der Lubbe să fi vorbit cu cineva despre o acțiune de protest împotriva sistemului, a ordinii sociale sau ceva asemănător? Această acțiune de protest urma să fie tocmai incendierea Reichstagului. Van der Lubbe a intrat apoi în Reichstag, dându-i foc. În același timp însă acest cineva a ajuns pe o altă cale în sala de ședințe plenare și prin alte mijloace a pregătit incendierea sălii de ședințe plenare, sau poate i-a dat foc singur. Dacă așa este, se poate că van der Lubbe nici nu cunoaște personal pe ceilalți oameni.

PREȘEDINTELE: Toate acestea le știm noi.

DIMITROFF: Poate că el nu cunoaște personal nici pe acela, cu care el s'a înțeles. Ași dori să-l întreb prin Domnia voastră, domnule Președinte, dacă nu s'a întâmplat așa ceva, dacă van der Lubbe nu a fost o unealtă de care au abuzat alții.

DIN AUDIEREA MARTORULUI GÄRTNER*

DIMITROFF: Domnule președinte, permiteți-mi! Fac propunerea de a fi ascultați în calitate de martor redactorul șef al ziarului „Völkischer Beobachter” și reporterul lui la procesul incendierii Reichstagului. Tema probei: „Când, în ce senz și în ce formă a fost informată opinia publică germană de către ziarul „Völkischer Beobachter”?

PREȘEDINTELE: Stați! Când și în ce senz a fost informată opinia publică de ziarul „Völkischer Beobachter” asupra incendierii Reichstagului? Așa sună propunerea d-voastră de probe?

DIMITROFF: Al doilea: Când a primit redacția ziarului „Völkischer Beobachter” comunicatul, sau interviewul, sau declarația domnului prim-ministru Göring, la ce oră, dacă este posibil în ce minut?

PREȘEDINTELE: V'am spus deacum, că este mai practic să faceți această propunere de probe în scris, altfel ne ia prea mult timp.

DIMITROFF: O fac și în scris.

PREȘEDINTELE: Să vedem dacă va putea fi admisă și verbal. Mai departe, într'al treilea rând?

* Redactor al ziarului „Völkischer Beobachter”.

DIMITROFF: Când și la ce oră a luat ziarul „Völkischer Beobachter“ un interview ministrului Göring? Și anume, acel interview, acea declarație a primului ministru, în care s'a spus cu totul fals, greșit, tendențios, că la van der Lubbe s'ar fi găsit o carte de membru de partid și această declarație, în care cu totul fals...

PREȘEDINTELE: Am înțeles deacum!

DIMITROFF: Această declarație, în care s'a vorbit cu totul greșit despre o legătură a lui Torgler cu incendierea Reichstagului. Când și la ce oră?

PREȘEDINTELE: Nu aveți temei de a-l întreba pe martor. Nu s'a hotărât încă, dacă acestei propuneri de probe i se va da curs.

DIMITROFF: A treia...

PREȘEDINTELE: Nu, a treia a fost deacum.

DIMITROFF: O altă întrebare este dacă reporterul ziarului „Völkischer Beobachter“, Job Zimmermann, care a publicat un articol în acest ziar, care a vorbit personal cu regele Boris al Bulgariei și cu primul-ministru bulgar după atentatul dela catedrală, și căruia regele Boris și primul-ministru i-au spus, că Gheorghe Dimitroff, trăgătorul de sfori, inspiratorul atentatului dela catedrala din Sofia, a fost condamnat la moarte pentru atentatul dela catedrala din Sofia, dacă acest Job Zimmermann, a cărui citare ca martor am propus-o, ceea ce de altfel Înalta Curte n'a admis, nu este însuși domnul dr. Dröschner. O altă întrebare voi mai pune când va veni martorul.

PREȘEDINTELE: Curtea va delibera asupra acestei propuneri de probe.

DIMITROFF: Rog ca propunerea mea să fie primită. În legătură cu aceasta ași dori să întreb pe domnul procuror general al Imperiului, dacă după citirea comunicării oficiale a guvernului bulgar asupra condamnărilor mele anterioare, pentru domnii acuzatori ai mei, pentru parchet este clar că eu, Gheorghe Dimitroff, n'am fost nici acuzat, nici condamnat pentru atentatul dela catedrala din Sofia?

PROCURORUL GENERAL DR. WERNER: N'am nimic de constatat. Pot însă spune că astăzi am primit o comunicare oficială a guvernului bulgar, în care se arată că Gheorghe Dimitroff nu este identic cu Stefan Dimitroff, care a fost condamnat pentru atentatul dela catedrală.

DIMITROFF: Aveți nevoie de dovezi, că eu n'am fost nici acuzat, nici condamnat pentru această faptă?

PROCURORUL GENERAL DR. WERNER: N'am afirmat niciodată că ați fost judecat și condamnat pentru aceasta.

DIMITROFF: Spuneți acest lucru ziarului „Völkischer Beobachter“ și întregii prese germane, domnule procuror general al Imperiului.

PREȘEDINTELE: Tăceți acum!

DIMITROFF: N'a mai fost interogat martorul înainte?

PREȘEDINTELE: Ba da. La 24 Martie de către judecătorul de instrucție.
(Către Albrecht) Dar și mai înainte, la poliție?

ALBRECHT: Nu.

DIMITROFF: Este deci lucru stabilit că n'a avut loc niciun interogatoriu la poliție. Și că deși în timpul incendiului d-lui a fost la Reichstag, n'a făcut totuși din proprie inițiativă nici o depoziție în fața comisiei de incendiu, pe când sute și sute de persoane...

ALBRECHT: Faptul era doară cunoscut. Eu însă n'am văzut nimic. Numele meu fusese notat. Locotenentul de poliție dresase deacum procesul-verbal asupra faptelor.

DIMITROFF (cu vocea ridicată): Dar poliția și comisiunea de incendiu n'au socotit necesar să-l interogheze. Cât de departe de Reichstag locuiește d-lui?

ALBRECHT: 50—60 de metri.

DIMITROFF: Ce oră a fost atunci?

PREȘEDINTELE: A mai spus doară acest lucru.

ALBRECHT: Lucrul acesta poate fi stabilit numai indirect. 5 minute înainte ca flăcările să fi răzbit prin cupolă.

DIMITROFF: Ați întâlnit pe cineva la Reichstag?

ALBRECHT: Pe doamna Galle. ** Am întâlnit-o în culoarul mare, în partea portalului al V-lea, purta o haină de blană și o pălărie mică. N'am vorbit cu ea.

DIMITROFF: Cât timp a zăbovit martorul în Reichstag?

ALBRECHT: 4 minute.

DIMITROFF: Cine era de serviciu la intrare?

PREȘEDINTELE: Wendt. Lucrul acesta e cunoscut din acte.

DIMITROFF: S'a dus martorul și în alte părți ale Reichstagului? Precis, unde anume a fost?

PREȘEDINTELE: El a mai răspuns la acest lucru. (Către Albrecht) Ați intrat în sala de ședințe plenare?

ALBRECHT: Da.

DIMITROFF: Înăuntru în Reichstag, ori cum ar fi ați observat deja incendiul? A doua zi toate ziarele au scris despre aceasta. Intreaga Germania era alarmată, dar d-lui n'a socotit necesar să comunice observațiile sale nemijlocite asupra incendiului, cu toate că știa, că fusese numită o comisiune de incendiu și că se întreprinseseră cercetări colosale...

* Deputat al Reichstagului și membru al partidului național-socialist.

** Soția directorului clădirii Reichstagului.

PREȘEDINTELE (*către Dimitroff*): Acestea iar nu sunt întrebări, ci păreri de-ale D-voastră, Dimitroff. Totul se află acum în mâinile organelor oficiale, în afară de mărturia lui Wendt.

ALBRECHT: N'ași fi putut dealtfel spune nimic în plus.

DIMITROFF (*repetă*): Intr'un caz atât de important poliția n'a făcut nicio cercetare!

PROCURORUL PARRISIUS: Servitoarea a fost interogată la 27 sau 28 Februarie. Spun aceasta pentru liniștirea lui Dimitroff. Poliția a făcut deci o cercetare.

DIMITROFF: La întrebarea mea martorul a răspuns că nu s'a făcut nicio cercetare de către poliție. Acum, domnul Parrisius este de părere că totuși s'a făcut o cercetare?

PROCURORUL PARRISIUS: Nu în ce privește pe martor, întrucât el și-a spus numele pe loc. Dar încă în cursul nopții au avut loc alte cercetări în pensiunea Sauken.

DIN STENOGRAMA DESBATERILOR DIN 15 NOEMBRIE 1933

DIMITROFF: În acest caz am o rugămintă către domnul președinte. Am repetat de mai multe ori că mă apăr singur. Ași ruga ca aici, în fața Curții, să fiu eliberat de orice tutelă. Am nevoie de stenogramele proceselor-verbale, ca și ceilalți apărători și ca și acuzatorii mei. La 27 Octombrie am înaintat în această chestiune o cerere în scris domnului Președinte. Până acum n'am primit un răspuns direct. Intre timp, domnul dr. Teichert mi-a arătat o scrisoare ce i-a fost adresată, și care glăsuște că voi avea permisiunea să cercetez stenogramele proceselor-verbale, după cum va crede el de cuviință. Socotesc că acest fapt constituie o împiedicare a autoapărării mele, venită din partea Curții de Justiție a Imperiului. Rog, să se pună capăt...

PREȘEDINTELE (*îl cheamă la ordine*).

DIMITROFF: Vreau numai, domnule președinte, dreptul meu natural și legal de a mă apăra așa cum înțeleg eu, cum vreau eu, cum intenționez eu, cum este dorința mea, cum este interesul meu. Ași dori să am această posibilitate; cum mă apără oficial dr. Teichert, nu mă interesează prea mult. Nu-i fac niciun reproș. Ași vrea să răspund cu un proverb bulgăresc.....

PREȘEDINTELE: Lăsați la o parte proverbele și spuneți ce anume voiți. Vom statornici apoi încă odată asupra acestei chestiuni.

DIMITROFF: Am nevoie, domnule președinte, de stenogramele proceselor-verbale, care nu sunt lucruri secrete.

PREȘEDINTELE: Deci, întâi: voiți să aveți stenogramele proceselor-verbale? În întregime?

DIMITROFF: În întregime.

PREȘEDINTELE: Și în al doilea rând, ce încă?

DIMITROFF: Înțeleg că nu mi se dă în mână „Cartea brună”. Nu pot însă înțelege de ce stenogramele proceselor verbale...

PREȘEDINTELE: Așa dar, în al doilea rând!

DIMITROFF: Am nevoie de un șir de extrase din acte. Dacă acest lucru se va face prin dr. Teichert, sau extrasele mi se vor da nemijlocit printr'un funcționar al Curții de Justiție a Imperiului, este indiferent.

PREȘEDINTELE: Deci, extrase din ce? Extrase din documente?

DIMITROFF: Extrase din documente.

PREȘEDINTELE: Mai departe. Așa dar, nimic altceva.

DIMITROFF: Aceste lucruri sunt pentru mine de cea mai mare importanță; am nevoie de ele pentru apărarea mea.

PREȘEDINTELE: Curtea va delibera asupra acestei chestiuni. Să mergem acum mai departe...

DIMITROFF: Ași vrea să remarc, că stenograma cea mai importantă din procesul-verbal al ședinței din 7 Noembrie, care cuprinde depoziția martorului Hellmer și confruntarea* ce a avut loc am primit-o abia la 13 sau 14 Noembrie dela domnul dr. Teichert. Dacă îmi amintesc bine, mi s'a spus că în calitatea mea de acuzat voi fi tratat corect. Mă miră deci că domnul dr. Teichert nu mi-a dat acest proces-verbal a doua zi sau a treia zi. De aceea ași vrea să fiu scutit de această tutelă...

PROCURORUL: Rog ca acuzatul Dimitroff să fie întrebat, dacă costumul pe care-l poartă acum, provine dintr'un timp când el era mai corpolent.* După părerea mea costumul e ca turnat pe el, deci de fapt, dacă a purtat acest costum înainte, nu putea să fie mult mai corpolent de cât este astăzi.**

PREȘEDINTELE: Ați purtat costumul acesta și înainte?

DIMITROFF: Am purtat acest costum acum 5-6 ani, într'un răstimp scurt, când eram într'adevăr mai slab și acum e foarte mare și foarte larg pe mine. Domnule procuror general, puteți stabili, la închisoare, prin doctorul nostru, câte kilograme am pierdut. Am slăbit cu peste 10 kgr. în acest timp. Cred că aceasta înseamnă ceva.

PREȘEDINTELE: Bine, bine.

DIMITROFF: Dacă vreți să căpătați o siluetă sveltă veniți la Moabit! (Râsete în sală).

* Este vorba de depoziția din ziua în care Dimitroff a fost exclus din ședință.

** Un martor, special „dresat” de către parchet afirmase că l-a văzut pe Dimitroff la Reichstag cu puțin înainte de incendiu și că l-a recunoscut în sala de ședințe a Curții. Dimitroff a pus atunci întrebarea: cum îl poate recunoaște martorul, de vreme ce acum el este foarte slăbit și în timpul șederii la închisoare s'a schimbat foarte mult la înfățișare.

1) Pentru a salva situația, procurorul i-a pus lui Dimitroff mai multe întrebări, între care și cea relativă la costum și a primit răspunsul cuvenit.

DIN INTEROGATORUL ACUZATULUI VAN DER LUBBE.

DIMITROFF: Domnule Președinte!..

PREȘEDINTELE: Vă atrag în prealabil atenția asupra următoarelor: faceți numai cereri scurte asupra întrebărilor pe care vreți să le puneți, fără introduceri! Aceasta în primul rând. Într'al doilea rând, să nu țineți, precum ați și început înainte de amiază, pledoarii și nici ceva asemănător. Într'al treilea rând, să nu procedați, ca și cum d-voastră ați interoga pe acuzați. Înțelegeți foarte bine ce vreau să spun, Dimitroff. Trebuie să evitați aceste trei lucruri, altfel s'ar putea să nu vă mai dau cuvântul.

DIMITROFF: Din nefericire astăzi nu prea am ajuns la mare lucru, dar ași vrea totuși să pun unele întrebări.

PREȘEDINTELE: Cererile de întrebări adresați-mi-le mie.

DIMITROFF: În primul rând, ași vrea să știu, dacă van der Lubbe a studiat, a citit și a înțeles actul de acuzare înainte de începerea debaterilor de fond. A avut el o traducere în limba olandeză sau numai textul german al actului de acuzare la fel ca și toți ceilalți acuzați?

PREȘEDINTELE: Nu e de fapt o întrebare la chestie. Întrebările, pe care le are în vedere procedura, privesc, cum am mai spus, chestiunea vinovăției și nimic altceva; cu toate acestea voi pune această întrebare. Ați înțeles actul de acuzare, care v'a fost pus la dispoziție? Ați putut să-l înțelegeți singur, sau v'a fost tradus, sau vis'a comunicat esențialul din ceea ce el conține?

INTERPRETUL: „Actul de acuzare“, a spus el mai întâi. Apoi: „Când am fost arestat am avut o idee clară despre aceasta“. Pe urmă diferite fraze răzlețe, pe care nu le termină și după aceea spune: „în închisoare a fost ceva în legătură cu dispozițiile sau vocile oamenilor. După aceasta n'am mai putut să citesc singur deoarece acolo erau gardieni. Dar le-am citit până la capăt“.

PREȘEDINTELE: A înțeles ceea ce-l privește pe el?

VAN DER LUBBE: Nu totul. N'am înțeles tot ceea ce am citit în el.

PREȘEDINTELE: Cum, el a fost doar interogat foarte des în cursul anchetei preliminare și i s'au precizat atunci toate învinuirile.

DIMITROFF: N'a primit interpretul olandez însărcinarea de a-i traduce lui van der Lubbe actul de acuzare în limba olandeză?

PREȘEDINTELE: Ne va spune poate domnul avocat Seuffert cum s'a procedat. D-voastră ați vorbit doar des cu acuzatul.

AVOCATUL SEUFFERT: Am încercat odată, dar el a refuzat categoric

să asculte. În general nu prea a vorbit cu mine și de fiecare dată a respins serviciile mele.

PREȘEDINTELE: Ah, da, el a spus doar că nu vrea să aibă niciun apărător.

DIMITROFF: Deci el n'a înțeles actul de acuzare.

PREȘEDINTELE: El n'a spus acest lucru. Domnule interpret, repetați ceea ce a spus van der Lubbe! A înțeles el lucrurile care-l privesc?

INTERPRETUL: El a spus: „Nu totul“. — Acum el spune: „Nu le-am înțeles pe deplin“.

PREȘEDINTELE: El a spus doar că a citit singur jumătate din actul de acuzare. Dar asta n'are prea mare importanță, deoarece nu i-a rămas ascuns nimic din ceea ce i se pune în sarcină. El a înțeles perfect de bine lucrurile care îl privesc.

DIMITROFF: A înțeles van der Lubbe din actul de acuzare, că teza prin care se susține că incendierea Reichstagului ar fi prologul sau semnalul insurecției armate, este construită sau bazată pe pretinsele mărturisiri făcute de el în timpul cercetărilor? A înțeles el aceasta?

PREȘEDINTELE: Ați văzut că în actul de acuzare, este scris cam așa: incendiul trebuia să fie un semnal sau un semn de începere a răscoalei? V'am întrebat și eu astăzi asupra acestei chestiuni.

VAN DER LUBBE: Nu, n'am înțeles aceasta.

DIMITROFF: N'a înțeles el în timpul desbaterilor noastre de fond și în cursul propriului său interogatoriu că în baza mărturisirilor lui a fost construită tocmai o astfel de teză, o astfel de acuzație împotriva a 5 acuzați, și dacă a înțeles aceasta, de ce n'a desmințit-o, de ce n'a spus dela început ceea ce spune astăzi?

INTERPRETUL: Van der Lubbe spune în legătură cu cele întrebate: „Aceasta depășește puterile omenești. Înainte putem să vă“ (*apoi*) „acum eu pot să vă“ (*către Președinte*) „răspund“. — Nu știu dacă a mai vrut să spună ceva.

PREȘEDINTELE: Spuneți-i că el trebuie să-mi răspundă numai mie, eu îi pun întrebări. — Van der Lubbe, vă întreb încă odată: ați înțeles că în actul de acuzare se spune că punerea focului trebuia să fie semnul începerii unei răscoale?

VAN DER LUBBE: Nu.

PREȘEDINTELE: Se pare că sensul întrebării lui Dimitroff este următorul: acuzatul nu și-a spus el oare, că prin cele declarate de el sau prin ceea ce se afirmă în actul de acuzare, că el ar fi mărturisit, el aruncă povara acuzării asupra celorlalți inculpați. Aceasta ați avut desigur în vedere prin întrebarea d-voastră. (*Dimitroff*: Da, chiar aceasta!) Ați înțeles van der Lubbe? Nu v'ați spus singur, după ce ați văzut textul acuzării sau după ce vi s'a comunicat ce conține ea, că prin aceasta se

aruncă asupra celorlalți patru înculpați povara unei acuzații—după părerea mea, nu numai prin aceasta — dar că aceasta contribuie la acuzarea lor.

VAN DER LUBBE: Eu n'am spus aceasta. Niciodată n'am vorbit despre ei.

DIMITROFF: A vorbit van der Lubbe tot așa de „clar“ nemțește și la interogatorul dela poliție cum vorbește astăzi, sau a vorbit altfel?

PREȘEDINTELE: In chestiunea aceasta am ascultat doar spusele a o mulțime de funcționari de poliție. Și chiar dacă el ar spune ceva în această privință, tot nu s'ar dovedi nimic. Faptul că el ar răspunde „da“ sau „nu“, n'ar constitui încă nicio dovadă.

VAN DER LUBBE: Eu am declarat, ceea ce am spus chiar acum. Am spus tot ceea ce putea fi auzit aici din nou.

PREȘEDINTELE: Socotesc că chestiunea e lămurită.

DIMITROFF: In orice caz nimeni dintre noi, judecători, acuzați și apărători, n'am înțeles această limbă germană a lui van der Lubbe.

PREȘEDINTELE: Nu vă permit să ne socotiți pe noi laolaltă cu acuzații. Asta e prea mult.

DIMITROFF: Desigur, domnule Președinte, desigur că nu.

DIN STENOGRAMA DESBATERILOR DIN 24 NOEMBRIE 1933

DIN AUDIEREA MARTORULUI WEINBERGER*

DIMITROFF: Domnule Președinte, nu doresc să viu din nou în conflict cu D-voastră....

PREȘEDINTELE (*întrerupând*): Această observație este cu totul de prisos.

Numai dacă vă purtați necuviincios sunt inevitabile conflictele, altfel nu.

DIMITROFF: Permiteți-mi, domnule Președinte, să comunic ceva în legătură cu această audiere. Referendarul respectiv, al cărui nume** îl aud astăzi pentru prima dată, a fost și în celula mea. El a vorbit cu mine asupra diferitelor lucruri, pentru a le folosi din punct de vedere științific. El a vorbit cu mine și despre psihologia deținuților, m'a întrebat cum mă simt ca deținut acum, și cum m'am simțit mai înainte, la ce mă gândesc, ce scriu sau ași vrea să scriu. El vroia să afle probabil și altceva dela mine. Nu i-am dat însă niciun fel de material privitor la mine. Socotesc însă că e cu totul nefiresc ca printr'un astfel de „om de știință“ să se procure material împotriva unor acuzați, după două luni dela începerea procesului.

* Criminal de drept comun, adus dela închisoare pe baza cererii procurorului general al Reichului.

** Wolff.

PREȘEDINTELE: Ceea ce spuneți nu este exact, domnul procuror general a desmințit acest fapt.

DIMITROFF: Domnule Președinte, după cât am înțeles, martorul Weinberger a fost interogat la 27 Noembrie, adică abia acum câteva zile.

PREȘEDINTELE: Este adevărat, martor Weinberger? (*Weinberger: Da!*)

DIMITROFF: Și iată că s'a și înfățișat acest martor. Procesul durează de două luni. Reprezentanții acuzării socotesc că oricât material aduc contra noastră tot nu le e de ajuns. Dar este admisibil, ca la două luni după începerea procesului ei să procure material pe această cale? Permiteți-mi, domnule președinte, să-mi exprim mirarea, regretul și protestul împotriva acestui procedeu întrebuintat față de coacuzatii mei!

PREȘEDINTELE: Opriti-vă! S'a luat notă. Stați jos.

PROCURORUL GENERAL DR. WERNER: Dat fiind că este atacat procedul, vă rog să-mi dați posibilitatea de a spune și eu o vorbă în această privință. Martorul a declarat aici că la 4 Noembrie a. c. a fost transferat pentru executarea pedepsei. În timpul scurs după aceea referendumul Wolff a venit în celulă, în care se află martorul Weinberger și a aflat dela el ceea ce a declarat martorul astăzi aici. Referendarul Wolff nu putea așa dar să-mi comunice absolut nimic în această chestiune, pentru că nici el nu știa nimic înainte. Prin urmare nici eu nu puteam să citez pe martorul Weinberger, pentru că înainte nici eu nu puteam avea nicio cunoștință despre toate acestea. Prin urmare toate cele întreprinse de către domnul Dimitroff împotriva procedurii parchetului sunt absolut neîntemeiate. Este dela sine înțeles că dacă mâine voi afla ceva împotriva d-voastră, (*către Dimitroff*), atunci și mâine voi aduce în fața judecății cele aflate.

DIMITROFF: Mă rog!

PROCURORUL GENERAL: Nu mă voi lăsa oprit de atacurile D-voastre.

DIMITROFF: Faceți-o, n'am nimic împotriva.

PREȘEDINTELE: Ajunge!

DIN STENOGRAMA DEȘBATERILOR DIN 25 NOEMBRIE 1933

DIN AUDIEREA MARTORULUI MEYER*

DIMITROFF: (*către Meyer*): În acel timp sau puțin mai înainte existau des sau rar primejdii de atacuri ale național-socialiștilor împotriva întrunirilor comuniste?

PREȘEDINTELE: Ați auzit despre așa ceva?

MEYER: Da, astfel de lucru se întâmplase de multe ori.

* Un muncitor deținut.

DIMITROFF: Când se produceau aceste atacuri ale național-socialiștilor, muncitorii comuniști se apărau, făceau ceva împotriva?

PREȘEDINTELE: Vă gândiți la cazurile în care au avut loc atacuri? Desigur că despre asta e vorba. Ce făceau comuniștii când erau atacați?

MEYER: Desigur că noi nu stăteam cu brațele încrucișate.

PREȘEDINTELE: Firește.

DIMITROFF: N'am înțeles.

PREȘEDINTELE: Nu stăteau cu brațele încrucișate. Și desigur, nimeni nu ar face altfel.

DIMITROFF: Firește. Voiam ca acest lucru să fie stabilit, în special împotriva domnului procuror general. Acest lucru este foarte important. Voiu mai reveni asupra acestei chestiuni. Dămnule Președinte, permiteți-mi să pun încă o întrebare martorului. Știe martorul, în timpul în care a fost el membru al Partidului Comunist german, s'a dat oare vre-o dispoziție, vre-o directivă de sus, din partea centralei partidului, prin care să se fi îndemnat la atacuri împotriva național-socialiștilor?

PREȘEDINTELE: Știți, a dat oare partidul d-voastră directive în vederea executării unor astfel de atacuri?

MEYER: Nu.

DIMITROFF: Partidul n'a dat astfel de directive?

PREȘEDINTELE: Tocmai aceasta a spus el acum.

DIN STENOGRAMA DEBATERILOR DIN 28 NOEMBRIE 1933

DIN AUDIEREA MARTORULUI HELLER*

DIMITROFF: Domnul procuror general a propus în legătură cu aspectul politic al procesului 37 de martori. Printre aceștia 37 se găsesc 10 funcționari de poliție — comisari, secretari, etc., iar aproximativ 25 sunt deținuți politici aflați în stare de prevenție. Unul din acești 10 funcționari este martorul de ieri și de astăzi, domnul Heller. Dumnealui a primit importanta sarcină de a face un mare referat. Presupun că în persoana dumnealui avem de aface nu numai cu un martor, dar și cu un specialist în chestiuni politice. Presupun mai departe că în persoana acestui martor avem de a face cu un raportor din partea guvernului național-socialist

* Funcționar de poliție care a îndeplinit rolul unuia dintre martorii principali al parchetului.

asupra așa numitei primejdii comuniste din Germania. Deci o persoană foarte competentă, un martor foarte competent. De aceea v'ași ruga, domnule președinte, să-mi permiteți să clarific prin câteva cuvinte diferite lucruri, nu eu însumi, ci mai mult prin diferite întrebări puse martorilor.

Am ascultat cu foarte mare băgare de seamă acest referat. Trebuie să recunosc, domnule Președinte și domnilor judecători, că deși e foarte lung referatul acesta, prin marele număr de documente pe care-l cuprinde, a fost foarte interesant și pentru mine foarte folositor. Din acest raport am aflat pentru prima dată în mod amănunțit multe lucruri importante, și de aceea spre deosebire de domnul dr. Sack exprim mulțumirile mele. Sunt de părere, că de vreme ce acest proces a fost pornit ca proces politic, trebuiesc clarificate până la capăt dedesubturile politice și caracterul politic al chestiunii. Am intrat în horă, trebuie să jucăm! A la guerre comme à la guerre, spun Francezii.

PREȘEDINTELE: Aceasta a fost introducerea, Dimitroff. Să trecem acum la chestiune.

DIMITROFF: Cu toate că va fi răpit oarecare timp, sunt de părere că această chestiune trebuie să fie temeinic clarificată. Ași vrea să-l întreb pe domnul martor, dacă am înțeles bine cele expuse de d-lui, și anume că a avut în vedere mai întâi rezoluțiile Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, așa numita plenară a XII-a; într'al doilea rând, rezoluțiile Partidului Comunist german, ale conferinței partidului pe întreaga țară, ale conferințelor județene ale partidului și ale altor instanțe.

PREȘEDINTELE: Dacă ce? N'am înțeles.

DIMITROFF: Dacă în expunerea sa d-lui a avut în vedere aceste rezoluții.

PREȘEDINTELE: Știm deacum acest lucru. Am auzit-o de la el. N'avem nevoie s'o repetăm. Ce mai doriți să știți?

DIMITROFF: Ași vrea să știu cât se poate de precis, dacă am înțeles bine. E vorba de aceste hotărâri?

PREȘEDINTELE: Da. E vorba de rezoluțiile plenarei Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste și de diferitele rezoluții ale Comitetului Central și ale conferințelor județene. Cred că este destul de clar.

DIMITROFF: Este vorba, în al doilea rând, de o mulțime de documente, manifeste, circulări, articole de ziare, broșuri dinainte de incendiu și de o mulțime de astfel de documente de după incendiu. Este exact?

HELLER: Da!

DIMITROFF: În al treilea rând, este vorba de diferite informații asupra activității Partidului Comunist german după incendiu, după interzicerea partidului, care fac dovadă, că partidul lucrează, trăește, luptă

ilegal, etc. În sfârșit diferite rapoarte ale poliției asupra confiscărilor și ele posteriore incendiului, a unor substanțe explosive, a diferite arme, a desenuri și planuri de explozii și incendieri, etc... În sfârșit, „poezia comunistă“ din 1925, articole stupide, fără noimă, foarte rău formulate în formă de poezie... Deci, acesta este tot materialul doveditor.

PREȘEDINTELE: Ați înțeles foarte bine. Nu înțeleg de ce repetați încă odată toate acestea.

DIMITROFF: Pentru că, dacă am înțeles bine, trei sferturi, dacă nu patru cincimi din aceste documente vorbesc în folosul tezei mele, anume al tezei că în Ianuarie, Februarie și Martie Partidul Comunist german nu și-a pus ca sarcină imediată insurecția armată și că incendierea Reichstagului n'are nimic de a face cu un asemenea fapt. Așa dar, acest material, această interesantă expunere a confirmat prin trei sferturi din documentele conținute în ea teza despre care vorbesc.

Ași vrea numai să fac unele constatări referitoare la acest material, referitoare la cele expuse aici. Nu este oare adevărat, domnule raportor, că d-voastră în mulțimea de documente, adunate din tot imperiul, n'ați putut găsi niciunul din care să se poată vedea, că între 20 Februarie și sfârșitul lui Februarie guvernul așteptase o insurecție armată din partea partidului comunist, și că în vederea acesteia el pregătise forțele înarmate ale statului? Astfel de documente n'ați adus nici unul.

PREȘEDINTELE: Ați auzit doar cele declarate de martor?

HELLER: Iertați-mă, domnule președinte, n'am înțeles bine întrebarea.

PREȘEDINTELE: Aveți documente din care să se vadă, că trupe înarmate sau ceva asemănător erau ținute gata, că guvernul ținea gata oameni înarmați?

DIMITROFF: În așteptarea unui pericol de acest fel. Aveți un astfel de document?

HELLER: Un astfel de document n'am citat, nici nu posed, și nici n'ar fi necesar.

DIMITROFF: Aveți în general astfel de documente?

HELLER: La acest lucru nu pot răspunde aici, nu-l știu...

DIMITROFF. Prin urmare întreb, domnule Președinte, dacă martorul, în calitate de raportor al organului competent în această chestiune, cunoaște un document, un ordin, o circulară, o dispozițiune a guvernului Prusiei sau a guvernului Imperiului sau poliției în această chestiune?

PREȘEDINTELE: Aceasta este repetarea întrebării d-voastră precedente, la care martorul a răspuns deacum.

DIN AUDIEREA MARTORULUI MALLACH.*

DIMITROFF: Fac martorului următoarea întămpinare: Domnul prim-ministru Göring ne-a declarat în cursul audierii d-sale, că după luarea puterii, la 30 Ianuarie, el a concentrat în mâinile sale toate forțele polițienești și că, ministru de interne al Prusiei fiind, a trimis imediat în toate județele ordine privitoare la începerea unei campanii de nimicire a mișcării comuniste, a partidului comunist, a agitației comuniste. Intreb acum pe martor: N'ați observat nimic în practică în circumscripția d-voastră, relativ la aplicarea acestui ordin?

MALLACH: După cât pot să-mi amintesc astăzi, înainte de incendierea Reichstagului Partidul Comunist german, cum a afirmat cu puțin înainte acuzatul Dimitroff, n'a fost prigonit. După incendierea Reichstagului însă, a început o prigoană foarte puternică prin arestarea conducătorilor Partidului Comunist din Germania ș. a. m. d.

DIMITROFF: Dacă înțeleg bine, trebuie să presupun că n'ați executat ordinele domnului Göring (*Răsete în rândurile auditorilor*).

PREȘEDINTELE: Ah, tăceți, vă rog! Iată vorbărie cu totul de prisos. Vă interzic să vorbiți mai departe în felul acesta; și în afară de aceasta chestiunile politice le vom discuta abia după interogatoriu, încât nu ne vom mai opri asupra unor lucruri de acelaș fel ca și aceste dispoziții.

DIMITROFF: Ași vrea...

PREȘEDINTELE: Nu, nu, așa vrea și iar așa vrea. Această întrebare este respinsă.

DIMITROFF: Scuzați-mă...

PREȘEDINTELE: Întrebarea este respinsă! Stați jos. Cum se vede nu mai aveți întrebări.

DIMITROFF: Am încă un șir întreg de întrebări. Pentru mine are foarte mare importanță să clarific situația politică din Germania în timpul incendiarii Reichstagului. Pentru aceasta au venit doară acești martori aici. Apoi a întrebat doară și domnul procuror general...

(*Președintele nu-i mai permite să mai vorbească*).

* Comisar de poliție.

După debateri de aproape trei luni, la 13 Decembrie 1933 au început cuvântările: rechizitoriul procurorului general, pledoariile avocaților și apoi ultimul cuvânt al acuzaților.

Ca urmare a luptei neobosite duse timp de trei luni de către Dimitroff, acuzația provocatoare care a format tema procesului a fost sfâșiată în bucăți în fața lumii întregi, construcția de minciuni fu năruită complet. Fabricanții acuzării trebuiră să recunoască acest lucru în fața întregii lumi. Reprezentantul autorităților fasciste — procurorul general — care se chinase luni dearândul pentru a fabrica mincinoasa acuzare fu nevoit să ceară în cuvântarea sa „achitarea acuzaților bulgari din lipsă de probe“.

Recurgând la cuvântările avocaților din oficiu, mai ales la cea a lui Sack, apărătorul lui Torgler, fasciștii au încercat să salveze într-o câțva situația. Cuvântarea de cinci ore a lui Sack, extrem de rușinoasă pentru Torgler, care îl imputernicise s'o țină, n'a fost cuvântarea unui avocat într-o apărarea acuzatului față de care este îndatorat, ci cea a unui apărător al național-socialiștilor.

În ziua de 16 Decembrie i-a fost acordat lui Dimitroff „ultimul cuvânt“. Această din urmă cuvântare a încheiat bilanțul și a constituit punctul culminant al luptei, pe care a dus-o Dimitroff împotriva fascismului în timpul procesului. Argumentând și biziindu-se pe fapte, Dimitroff a demască provocatoarea acuzare fascistă și a făcut totodată o exemplară apărare și expunere a politicii Internaționalei Comuniste, a politicii de unire a tuturor forțelor oamenilor muncii în vederea luptei împotriva fascismului.

„Ziarul „Pravda“ a scris cu acest prilej:

„Cuvântarea tovarășului Dimitroff ocupă fără îndoială loc de frunte în istoria luptei, pe care proletariatul mondial o duce împotriva ticăloșiilor și crimelor claselor dominante. Ea nu este numai o cuvântare de acuzare împotriva unor provocatori deveniți „faimoși“ în lumea întreagă, dar și un apel pasionat la luptă... Din sala de judecată unde se afla Dimitroff a ridicat sus deasupra Germaniei, deasupra Europei întregi, deasupra lumii întregi, steagul Internaționalei Comuniste“...

Dimitroff și-a ținut cuvântarea (după un concept pregătit înainte), cu toate că președintele l-a întrerupt de mai multe ori și l-a amenințat că îi va retrage cuvântul. Înainte de a-și fi putut termina cuvântarea, curtea fascistă i-a retras lui Dimitroff cuvântul.

DIMITROFF: Conform paragrafului 258 din procedura penală am dreptul să vorbesc și ca apărător și ca acuzat.

PREȘEDINTELE: Aveți drept la ultimul cuvânt și puteți să faceți acum uz de el.

DIMITROFF: Conform procedurii penale am dreptul să polemizez cu acuzarea și mai am și dreptul la ultimul cuvânt.

Domnilor judecători, domnilor acuzatori, domnilor apărători! Chiar la începutul acestui proces, acum trei luni, am adresat ca acuzat o scrisoare domnului Președinte. Imi exprimam în această scrisoare părerea de rău că intervențiile mele duc la conflicte. Dar am respins cu hotărâre afirmația că abuzez intenționat, în scopuri propagandistice, de dreptul meu de a pune întrebări și de dreptul meu de a face declarațiuni. Deoarece am fost acuzat fără să fiu vinovat, am încercat să mă apăr prin toate mijloacele, care-mi stăteau la dispoziție.

„Recunosc, am scris atunci, că unele întrebări ale mele n’au fost puse întotdeauna la timpul potrivit și în forma convenită. Dar toate acestea se explică numai prin faptul că nu cunosc bine dreptul german. Prima dată, de altfel, în viața mea particip la asemenea debateri de fond în fața justiției. Dacă ași fi avut un *apărător ales de mine*, ași fi putut desigur evita astfel de incidente dăunătoare apărării mele proprii. Amintesc însă, că toate cererile mele de a mi se admite apărării aleși de mine (avocații Deceff, Moro Giafferi, Campinchi, Torrès, Grigoroff, Leo Gallagher și dr. Lehmann-Saarbrücken) au fost respinse una după alta sub diferite motive, de către Curtea de justiție a Imperiului, ba mai mult, domnului Deceff—după cât se pare—i s’a refuzat până și bilet de intrare la proces.

Eu n’am împotriva domnului *dr. Paul Teichert* ca persoană și ca avocat, niciun fel de neîncredere personală, dar date fiind împrejurările de azi din Germania, nu pot nutri încredere într’un apărător din oficiu, și de aceea încerc să mă apăr singur, din care cauză fac, desigur, uneori pași greșiți, din punct de vedere juridic.

În interesul apărării mele în fața Curții de Justiție precum și în interesele bunului mers al debaterilor de fond, mă adresez încă odată—și pentru ultima dată—Curții de Justiție a Imperiului, cu rugămintea de a i se permite domnului avocat *Marcel Willard*, împuternicit nu de mult de sora mea, să colaboreze la apărarea mea.

Dacă însă—spre regretul meu—și această ultimă cerere a mea va fi respinsă, nu-mi va rămâne altceva de făcut decât să mă apăr singur, așa cum pot și precum înțeleg“.

După ce și această propunere a fost respinsă m'am hotărât să mă apăr singur. N'am dorit nici mierea, și nici veninul unui apărător impus, și deaceea m'am apărat singur tot timpul.

Este clar că și acum pledoaria d-rului Teichert nu mă angajează cu nimic. Hotărîtor întru apărarea mea este numai ceea ce am spus până acum în fața Curții și ceea ce voi mai spune acum. Nu vreau să-l jignesc pe Torgler, care după părerea mea, a fost suficient jignit de apărătorul său, dar ași prefera să fiu condamnat fără vină la moarte de către Curtea de Justiție a Imperiului, decât să obțin achitarea în urma unei apărări ca aceea, de pildă, pe care domnul dr. Sack i-a făcut-o lui Torgler.

PREȘEDINTELE (*întrerupe pe Dimitroff*): Nu sunteți chemat să faceți aici critică.

DIMITROFF: Recunosc că limbajul îmi e tăios și aspru. Lupta și viața mi-au fost și ele totdeauna tăioase și aspre. Limbajul meu este însă un limbaj franc și sincer. Obişnuiesc să spun lucrurilor pe nume. Nu am calitate de avocat, sortit să apere din datorie pe cei care l-au împuternicit să facă acest lucru.

Imi apăr propria persoană în calitate de comunist acuzat.

Apăr cinstea mea proprie de comunist, de revoluționar.

Apăr ideile mele, convingerile mele comuniste.

Apăr sensul și conținutul vieții mele.

Din acest motiv fiecare frază pronunțată de mine în fața Curții de Justiție a Imperiului este, ca să zic așa, *sânge din sângele și carne din carnea mea*. Fiecare cuvânt este expresiunea adâncii mele indignări împotriva acuzării nedrepte, împotriva faptului, că o crimă anticomunistă a fost pusă în socoteala comuniștilor.

Mi s'a reproșat adesea, că nu iau în serios cea mai înaltă instanță de judecată germană. Acest lucru este cât se poate de fals.

Este adevărat că pentru mine, comunist, suprema lege este programul Internaționalei Comuniste și suprema instanță de judecată este Comisia de Control a Internaționalei Comuniste.

Dar pentru mine, în situația mea de acuzat, Curtea de Justiție a Imperiului reprezintă o instanță, care cere seriozitate. Și nu numai pentru că membrii Curții de Justiție a Reichului sunt persoane de înaltă calificare, ci și pentru faptul că această curte constituie un organ foarte important al puterii de stat a Imperiului, al orânduirii sociale dominante, o instanță care poate pronunța definitiv pedeapsa capitală. Pot să spun cu conștiința curată, că în fața Curții de Justiție a Imperiului și deci și în fața opiniei publice, am spus numai adevărul în toate chestiunile. Asupra partidului meu ilegal am refuzat să dau orice declarație. Totdeauna am vorbit serios și cu cea mai adâncă convingere.

PREȘEDINTELE: Nu pot să tolerez ca aici, în această sală, să faceți propagandă comunistă. Tot timpul ați făcut acest lucru. Dacă veți continua ca până acum, vă voi retrage cuvântul.

DIMITROFF: Trebuie să protestez hotărât împotriva afirmației, că am urmărit scopuri propagandiste. Că apărarea mea în fața Curții de Justiție a Imperiului a avut și un efect propagandistic, este posibil. Că atitudinea mea în fața Curții de Justiție a Imperiului poate servi ca model pentru comuniștii acuzați, se poate deasemenea presupune. Dar nu aceasta a fost țelul apărării mele. Țelul meu a fost: să combat acuzația, cum că Dimitroff, Torgler, Popov și Taneff, că Partidul Comunist german și Internaționala Comunistă au ceva de aface cu incendiul.

Știu că în Bulgaria nimeni nu crede în pretinsa noastră participare la incendiere. Știu că în străinătate, în general, aproape nimeni nu crede acest lucru, dar în Germania există alte condițiuni, aici afirmațiile acestea ciudate ar putea fi crezute. De aceea am vrut să dovedesc că Partidul Comunist n'a avut și nu are nimic de a face cu participarea la o astfel de crimă. Dacă vorbim despre propagandă, e drept că multe din cele spuse aici au avut un astfel de caracter. Chiar și cuvântările lui Goebbels și Göring au avut indirect un efect propagandistic favorabil comuniștilor, dar nimeni nu-i poate face răspunzători de faptul că cuvântările lor au avut un astfel de efect propagandistic. (*Rumoare și râsete în sală*).

Nu am fost numai cu prisosință insultat prin presă — aceasta mă lasă rece — dar prin mine, și poporul meu bulgar a fost numit „turbat“ și „barbar“, iar eu am fost numit „o suspectă figură balcanică“, „bulgar sălbatic“, și eu nu pot trece sub tăcere aceste fapte.

Este drept că *fascismul* bulgar este foarte turbat și barbar. Muncitorimea, țărănimea, intelectualii din popor, nu sunt însă nici turbați, nici barbari. Civilizația materială din Balcani nu este desigur atât de înaltă ca în alte țări europene, dar spiritualicește și politicește masele poporului nostru nu sunt mai prejos decât masele din alte țări din Europa. Lupta noastră politică, năzuințele noastre politice nu sunt mai prejos în țara noastră decât în alte țări. Un popor care a trăit 500 de ani sub jug străin, fără să-și piardă limba și naționalitatea, clasa noastră muncitoare și țărănimea noastră, care au luptat și luptă împotriva fascismului bulgar și pentru comunism — un asemenea popor nu este barbar și sălbatic. Barbar și sălbatic este în Bulgaria numai fascismul. Dar, vă întreb, domnule Președinte: în care țară nu este fascismul barbar și sălbatic?

PREȘEDINTELE (*întrerupe pe Dimitroff*): Nu vreți, cred, să faceți aluzie la situația din Germania?

DIMITROFF (cu un surâs ironic): Firește că nu, domnule Președinte.

În același timp în care regele, „german“ Carol al V-lea obișnuia să spună că vorbește nemțește numai cu calul său, iar nobilimea germană și intelectualii germani scriau numai latinește și se rușinau cu limba germană, în Bulgaria „barbară“ apostolii Kiril și Metodiu au creat și răspândit scrisul vechiu bulgar.

Poporul bulgar a luptat din toate forțele și cu îndârjire împotriva jugului străin. De aceea protestez împotriva acestor atacuri împotriva poporului bulgar. N'am nici un motiv să mă rușinez de faptul că sunt bulgar și sunt mândru că sunt fiul clasei muncitoare din Bulgaria.

Înainte de a aborda chestiunea principală trebuie să dau și următoarea explicație: mi s'a reproșat de către d-rul Teichert, că singuri ne-am pus în situația această de acuzați în legătură cu incendierea Reichstagului. La aceasta trebuie să răspund că dela 9 Martie, de când am fost arestat și până la începerea procesului a trecut foarte multă vreme. În acest timp ar fi putut fi cercetate toate elementele, care trezeau vre-o bănuială. În cursul anchetei preliminare am vorbit asupra incendiului Reichstagului cu funcționari ai așa numitei comisiuni a incendiului. Acești funcționari mi-au spus că bulgarii nu sunt vinovați de incendiere. Ni se imputau numai pașapoartele noastre, numele străine însușite de noi, adresele noastre inexacte.

PREȘEDINTELE: Ceea ce spuneți acum, nu și-a găsit expresiune în proces.

De aceea n'aveți nici un drept să vorbiți aici despre aceste lucruri.

DIMITROFF: Domnule Președinte! În acest timp ar fi trebuit să fi fost cercetate toate datele, pentru a fi despovărați la timp de această acuzație. În actul de acuzare se arată că Dimitroff, Popoff și Taneff declară a fi emigranți bulgari, și totuși contrar acestora, urmează a se socoti ca dovedit că ei au locuit în Germania pentru a desfășura activitate ilegală. Ei, spune actul de acuzare, sunt trimișii Partidului Comunist din Moscova în vederea pregătirii insurecției armate. La pag. 83 a actului de acuzare se afirmă, că deși Dimitroff a declarat, că dela 25 Februarie și până la 28 Februarie el n'a fost la Berlin, acest fapt nu schimbă întru nimic lucrurile și nu-l scutește pe Dimitroff de acuzația de a fi participat la incendierea Reichstagului. Acest lucru, susține mai departe actul de acuzare, rezultă nu numai din depoziția lui Hellmer; și alte fapte vădesc că...

PREȘEDINTELE (întrerupând): Nu puteți citi aici întregul act de acuzare, pe care de altfel îl cunoaștem foarte bine.

DIMITROFF: S'ar putea spune că trei sferturi din cele ce au spus acuzatorii și apărătorii în fața Curții de Justiție sunt demult cunoscute și ei le-au repetat totuși din nou (*Răsete și rumoare în sală*). Hellmer a declarat, că Dimitroff și van der Lubbe au fost în restaurantul Bayern-

hof. Mai departe citesc în actul de acuzare: „Dacă Dimitroff n'a fost prins la locul crimei, el a luat însă parte la pregătirea incendiului Reichstagului. El a plecat la München spre a-și făuri un alibi. Broșurile găsite la Dimitroff, arată că el milita în mișcarea comunistă din Germania“. Iată ce a constituit baza acestei acuzări pripite, acestei acuzări avortate. *(Președintele îl întrerupe pe Dimitroff și-i atrage atenția că nu-i e permis să întrebuițeze această expresiune cu privire la acuzare).*

DIMITROFF: Voiu căuta o altă expresiune.

PREȘEDINTELE: Dar, nu un astfel de cuvânt inadmisibil.

DIMITROFF: Revin în altă legătură de idei la metodele acuzării și la actul de acuzare.

Caracterul acestui proces a fost determinat de teza că incendiarea Reichstagului este opera Partidului Comunist german, ba chiar a comunismului mondial. Incendierea Reichstagului, acest act anticomunist, a fost aruncat în spinarea comuniștilor și a fost proclamat drept semnal al insurecției comuniste, drept foc vestitor al schimbării constituției din Germania. Cu ajutorul acestei teze s'a dat întregului proces un caracter anticomunist. În actul de acuzare se afirmă — „...Acuzarea împărtășește deaceea punctul de vedere că această lovitură criminală trebuia să fie focul vestitor, semnalul dat dușmanilor statului, care voiau acum să înceapă atacul lor general împotriva Imperiului German, pentru a distruge Imperiul German și pentru a pune în locul lui dictatura proletariatului, un stat sovietic din grația Internaționalei 'a III-a...“

Domnilor judecători! Nu pentru prima dată se atribue un astfel de atentat comuniștilor. Nu pot să citez aici toate cazurile de acest fel. Amintesc de atentatul de cale ferată săvârșit aici, în Germania, la Jüterbog — atentat săvârșit de un psihopat, de un aventurier, de un provocator. Timp de săptămâni întregi s'a afirmat atunci nu numai în Germania, ci și în toate țările că acest atentat a fost săvârșit de Partidul Comunist german, că el constituie un act terorist al comuniștilor. S'a stabilit apoi că făptașul era psihopatul și aventurierul Matușka. El a fost arestat și condamnat.

Amintesc de un alt caz — asasinarea președintelui Republicii Franceze de către Gorgulov. Și atunci s'a afirmat timp de săptămâni de zile în toate țările, că acest fapt a fost opera unei mâini comuniste. S'a spus că Gorgulov e comunist, agent sovietic. Și ce s'a dovedit pe urmă? Atentatul a fost organizat de gardiști albi, iar Gorgulov era un provocator, care voise să provoace ruperea relațiilor dintre Uniunea Sovietică și Franța.

Amintesc și de atentatul dela catedrala din Sofia. Acest atentat n'a fost organizat de către Partidul Comunist din Bulgaria. A fost însă prigonit Partidul Comunist. Două mii de muncitori, țărani și intelect-

tuali au fost omorâți în mod bestial de bandele fasciste sub pretextul că comuniștii ar fi aruncat în aer catedrala. Această provocare, săvârșită prin aruncarea în aer a catedralei din Sofia, a fost pusă la cale de către poliția bulgară. Încă în 1920, prefectul de poliție din Sofia, Prutkin, a organizat el însuși un atentat cu bombe în timpul grevei muncitorilor de cale ferată, ca o măsură de provocare împotriva muncitorilor bulgari.

PREȘEDINTELE (*întrerupându-l pe Dimitroff*): Acestea n'au legătură cu procesul.

DIMITROFF: Funcționarul de poliție Heller a vorbit aici despre propaganda comunistă, despre incendieri, etc. L-am întrebat dacă nu cunoaște cumva cazuri, în care incendieri, săvârșite de înșiși patronii au fost aruncate în sarcina comuniștilor. Ziarul „Völkischer Beobachter“ din 5 Octombrie anunță că poliția din Stettin...

PREȘEDINTELE: Acest articol n'a fost prezentat în cursul dezbaterilor Curții.

(*Dimitroff încearcă să continue.*)

PREȘEDINTELE: Nu vă încumetați să vorbiți despre ceea ce nu și-a găsit expresia în proces.

DIMITROFF: un șir întreg de incendieri...

(*Președintele îl întrerupe din nou.*)

DIMITROFF: Aceasta a făcut obiectul anchetei, pentru că aici a fost pusă în sarcina comuniștilor o serie întreagă de incendii. Apoi s'a stabilit, că focul a fost pus de patroni cu „scopul de a se procura de lucru“! Amintesc încă de un moment: falsificările de documente. Există un număr mare de falsificări, care au fost folosite împotriva clasei muncitoare. Numărul lor este legiune. Amintesc numai de cazul așa zisei „scrisori a lui Zinoviev“. Ea a fost un fals. Falsul a fost făcut de conservatorii englezi și folosit împotriva clasei muncitoare. Amintesc de o serie de documente false, care au jucat un anumit rol aici în Germania...

PREȘEDINTELE: Aceasta este în afară de domeniul celor dezbătute aici.

DIMITROFF: S'a afirmat aici că incendierea Reichstagului trebuia să servească drept semnal al insurecției armate. S'a încercat să se motiveze aceasta în modul următor: Göring a declarat în fața Curții, că în momentul când Hitler a venit la putere Partidul Comunist german a fost nevoit să-și înflăcăreze masele, să întreprindă ceva. El a spus: „Comuniștii erau nevoiți să întreprindă ceva: acum ori niciodată“. El a afirmat că Partidul Comunist a chemat ani de zile masele la luptă împotriva național-socialismului și că în momentul preluării puterii de către național-socialiști nu-i rămânea altă ieșire decât să pornească la acțiune acum sau niciodată. Procurorul general al Imperiului a încercat să formuleze această teză mai exact, cu și mai multă „deșteptăciune“.

PREȘEDINTELE: Nu permit să ofensați în acest loc Curtea de Justiție a Imperiului.

DIMITROFF (continuă): Cele afirmate de Göring în calitate de acuzator suprem, au fost reluate de către procurorul general al Imperiului. Procurorul general, dr. Werner, a spus: „... De aceea Partidul Comunist se găsea atunci într-o situație, în care trebuia ori să renunțe la luptă, ori să înceapă lupta, fără ca pregătirile necesare să fi fost complet făcute. Era singura șansă, pe care o mai putea avea el în acele împrejurări. Sau să renunțe la țelurile lui fără a da lupta, sau un act disperat, *un joc va banque*. Iată ce mai putea salva situația în acele împrejurări. Lucrurile ar fi putut să se termine rău; dar și acest caz n'ar fi fost mai rău pentru el, decât cazul în care ar fi renunțat la luptă, fără a fi început bătălia“. Teza expusă aici și atribuită Partidului Comunist nu este o teză comunistă. Ipotezele făcute arată, că dușmanii Partidului Comunist german cunosc foarte rău acest partid. Cine vrea să lupte bine contra adversarului, trebuie însă să-și cunoască bine adversarul. Interzicerea partidului, dizolvarea organizațiilor de masă, pierderea legalității sunt, desigur, lovituri grele pentru mișcarea revoluționară. *Nu înseamnă de loc însă că totul e pierdut.*

În Februarie 1933 Partidul Comunist german era amenințat de a fi interzis. Presa comunistă a fost interzisă și interzicerea Partidului Comunist era așteptată, iar Partidul Comunist avuse în vedere toate aceste lucruri. Se vorbea despre ele și în manifeste și în ziare. Partidul Comunist german știa foarte bine că în multe țări partidele comuniste sunt interzise, dar că în ciuda interzicerii, ele își continuă munca și lupta. Partidele comuniste sunt interzise în Polonia, Bulgaria, Italia și în alte țări. Pot vorbi despre acest lucru în baza experienței Partidului Comunist din Bulgaria. După insurecția din 1923, Partidul Comunist a fost interzis, el a continuat însă să activeze și cu toate că această activitate l-a costat multe jertfe, el a devenit mai puternic decât era înainte de 1923.

Acest lucru îl înțelege orice om, care gândește în mod critic.

Dacă s'ar ivi o situație potrivită Partidul Comunist din Germania ar putea să înfăptuiască revoluția chiar ilegal fiind. Lucrul acesta este dovedit de către experiența Partidului Comunist din Rusia. Partidul Comunist din Rusia a fost ilegal, a fost prigonit în chip sângeros; în cele din urmă însă a venit la putere clasa muncitoare în frunte cu Partidul Comunist. Conducătorii Partidului Comunist german nu puteau gândi că totul este pierdut și că se pune chestiunea „ori-ori“, ori insurecție, ori pieire. Conducerea Partidului Comunist german nu putea să aibă gânduri atât de protesti. Partidul Comunist german știa perfect, că munca ilegală va costa multe jertfe, că ea cere abnegație și curaj, dar el știa

totodată, că forțele lui revoluționare se vor întări și el va fi în stare să înfăptuiască sarcinile ce stau în fața lui. Era de aceea cu totul exclus, ca în perioada de atunci Partidul Comunist german să fi jucat *va banque*. *Din fericire comuniștii nu sunt atât de miopi ca adversarii lor. Și ei nu-și pierd capul nici măcar în situațiunile cele mai grele.*

Trebue să adaug că Partidul Comunist german și celelalte partide comuniste sunt secțiuni ale Internaționalei Comuniste. Ce este Internaționala Comunistă? Citez Statutul Internaționalei Comuniste (paragraful 1):

„Internaționala Comunistă — organizație internațională a muncitorilor — este unirea partidelor comuniste din diferitele țări într'un partid comunist mondial unic. Internaționala Comunistă, conducătoare și organizatoarea mișcării revoluționare a proletariatului mondial, purtătoarea principiilor și telurilor comunismului, luptă pentru câștigarea majorității clasei muncitoare și a păturilor largi ale țărănimii sărace, pentru instaurarea dictaturii proletariatului în întreaga lume, pentru făurirea Uniunii Mondiale a Republicilor Socialiste Sovietice, pentru lichidarea completă a claselor și pentru înfăptuirea socialismului, această primă treaptă a societății comuniste“. În acest partid mondial al Internaționalei Comuniste, care numără milioane de membri, cel mai puternic este Partidul Comunist din Uniunea Sovietică. Acesta din urmă este partidul de guvernământ al Uniunii Sovietice, cel mai mare stat din lume. Cominternul, partidul comunist mondial, judecă situația politică împreună cu conducerile partidelor comuniste din toate țările. Internaționala Comunistă, în fața căreia sunt răspunzătoare toate secțiunile, nu este o organizație de conspiratori, ci un partid mondial. *Un asemenea partid mondial nu se joacă cu insurecția și revoluția. Un asemenea partid nu poate să spună oficial, în fața milioanei de membri ai săi un lucru și în același timp în secret, să facă contrariul. Un astfel de partid, iubite d-re Sack, nu ține contabilitate dublă!*

DR. SACK: Bine, bine, continuați liniștit propaganda d-voastră comunistă.

DIMITROFF: Un astfel de partid procedează cu seriozitate, și cu deplina conștiință a responsabilității sale, când se adresează maselor de milioane ale proletariatului, când ia hotărâri asupra tacticei și sarcinilor sale imediate. Citez din rezoluțiile plenarei a XII-a a Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, dat fiind că aceste rezoluții au fost citate în fața Curții, am dreptul să citesc aici crâmpoie din ele. Conform acestor rezoluții sarcina principală a Partidului Comunist din Germania constă în următoarele:

„Mobilizarea maselor de milioane ale celor ce muncesc întru apărarea intereselor lor vitale împotriva jefuirii lor de către capitalul monopolist,

împotriva fascismului, împotriva legilor excepționale, împotriva național-socialismului și a șovinismului, ca și orientarea maselor, prin deslănțuirea grevelor economice și politice, prin lupta în favoarea internaționalismului proletar, prin demonstrațiuni, spre greva generală politică; cucerirea largilor mase social-democrate, lichidarea energică a slăbiciunilor muncii sindicale. Lozinca principală, pe care Partidul Comunist german trebuie s'o opună lozinței dictaturii fasciste (Imperiul al III-lea), ca și lozinței Partidului social-democrat („Republica II-a”) este lozinca *Republicii muncitorești și țărănești*, adică lozinca Germaniei Socialiste Sovietice, care crează și posibilitatea alipirii voluntare a poporului austriac și a celui din alte regiuni germane“.

Muncă de masă, luptă de masă, rezistență de masă, front unic, evitarea oricărei aventuri — iată alfa și omega tacticei comuniste.

S'a găsit la mine un manifest al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste; presupun, că pot citi pasagii din el. Acest manifest conține două puncte deosebit de importante. Este vorba despre demonstrațiile din diferitele țări în legătură cu evenimentele din Germania. Este vorba despre sarcinile partidelor comuniste în lupta împotriva teroarei național-socialiste, precum și despre apărarea organizațiilor și a presei clasei muncitoare. Acest manifest glăsuiește printre altele:

„Piedica principală în calea formării frontului unic de luptă al muncitorilor comuniști și social-democrați a fost și este politica de colaborare cu burghezia practică de partidele social-democrate, care astăzi au expus proletariatul loviturilor dușmanului de clasă. Această politică de colaborare cu burghezia, cunoscută sub numele de așa zisa politică a „răului mai mic” a dus practic în Germania la triumful reacțiunii fasciste.

Internaționala Comunistă și partidele comuniste din toate țările au declarat de repetate ori că sunt gata a lupta în comun cu muncitorii social-democrați împotriva ofensivei capitalului, a reacțiunii politice și a pericolului de război. Partidele comuniste au fost organizatorii luptei comune a muncitorilor comuniști, social-democrați și fără de partid, împotriva voinței conducătorilor partidelor social-democrate, care au spart în mod sistematic frontul unic al maselor muncitoare. Încă la 20 Iulie anul trecut, după izgonirea guvernului social-democrat din Prusia de către Papen, Partidul Comunist german a propus partidului social-democrat din Germania și Uniunii Sindicatelor Muncitorești din Germania să organizeze o grevă comună împotriva fascismului. Dar partidul social-democrat german și Uniunea Sindicatelor Muncitorești din Germania cu aprobarea întregii Internaționale a II-a au caracterizat această propunere de organizare a grevei comune drept o provocare. Partidul Comunist german a repetat propunerea sa de acțiune comună în

momentul când Hitler a pus mâna pe putere. El a propus conducerii partidului social-democrat și conducerii Uniunii Sindicatelor Muncitorești din Germania să organizeze apărarea împotriva fascismului, dar și de data aceasta propunerea lui a fost respinsă. Ba încă ceva mai mult. Când anul trecut în Noembrie muncitorii rețelei de transport din Berlin au făcut o grevă unanimă împotriva scăderii salariilor, partidul social-democrat german a spart frontul unic de luptă. Întreaga practică a mișcării muncitorești internaționale este plină de asemenea pilde.

După toate acestea Biroul Internaționalei Socialiste Muncitorești a publicat la 19 Februarie a acestui an o declarație în senzul că partidele social-democrate, care fac parte din această Internațională sunt gata să formeze împreună cu comuniștii un front unic de luptă împotriva reacțiunii fasciste din Germania. Această declarație contrazice cu desăvârșire întreaga procedare practică de până acum a Internaționalei Socialiste Muncitorești și a partidelor social-democrate. Întreaga politică și activitate de până acum a Internaționalei Socialiste Muncitorești dau dreptul Internaționalei Comuniste și partidelor comuniste să nu creadă în sinceritatea declarației Biroului Internaționalei Socialiste Muncitorești, care face această propunere în momentul, în care într'un șir de țări și mai ales în Germania, masele muncitorești au luat în mâinile lor organizarea frontului unic de luptă.

Totuși ținând seama de faptul că fascismul atacă clasa muncitoare din Germania și descătușează toate forțele reacțiunii mondiale, Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste îndeamnă toate partidele comuniste să facă încă o încercare de a organiza frontul unic de luptă cu masele de muncitori social-democrați prin mijlocirea partidelor social-democrate. Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste face această încercare cu convingerea fermă că frontul unic de luptă al clasei muncitoare pe tărâmul luptei de clasă poate să sdrobească ofensiva capitalului și a fascismului și să grăbească foarte mult sfârșitul inevitabil al oricărei exploatare capitaliste.

Ținând socoteală de faptul că în virtutea caracterului specific al relațiilor, și sarcinilor concrete de luptă ale clasei muncitoare în fiecare țară în parte, înțelegerea între partidele comuniste și cele social-democrate, în vederea deslănțuirii unor acțiuni determinate împotriva burgheziei poate fi realizată cu cel mai mare succes în cadrul fiecărei țări în parte, Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste recomandă partidelor comuniste din diferitele țări să facă conducerilor centrale ale partidelor social-democrate afiliate la Internaționala Socialistă Muncitorească propuneri de acțiuni comune împotriva fascismului și împotriva ofensivei capitalului. La baza însă a tratativelor dintre

partidele, care încheie o astfel de înțelegere, trebuie să fie așternute premisele cele mai elementare ale luptei comune. Fără un program concret de acțiune împotriva burgheziei orice înțelegere între partide ar fi îndreptată împotriva intereselor clasei muncitoare.

Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste, care face aceste propuneri în fața clasei muncitoare din întreaga lume cheamă toate partidele comuniste și în primul loc Partidul Comunist german ca imediat, fără să aștepte rezultatele tratativelor și înțelegerii de luptă comună împreună cu social-democrația, să înceapă a organiza organe de conducere comune de luptă împreună cu muncitori social-democrați și cu muncitori de orice altă orientare.

Comuniștii au dovedit prin luptele lor de ani de zile că nu numai în vorbe, ci și de fapt ei s'au aflat și se vor afla în primele rânduri ale luptei în favoarea frontului unic în cursul acțiunilor de clasă împotriva burgheziei.

Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste este ferm convins că muncitorii social-democrați și fără de partid fără să țină socoteală de atitudinea pe care o vor fi adoptat conducătorii social-democrați față de crearea frontului unic, vor învinge orice piedici și împreună cu comuniștii vor făuri frontul unic nu în vorbe, ci prin fapte.

Tocmai astăzi, când pentru zdrobirea mișcării muncitorești din Germania, fascismul german a organizat o provocare nemaiauzită — incendiarea Reichstagului, falsificarea de documente cu privire la insurecție, etc.—fiecare muncitor trebuie să-și recunoască datoria de clasă în lupta împotriva ofensivei capitalului și a reacțiunii fasciste...”

Acest manifest nu cuprinde nici un cuvânt relativ la lupta nemijlocită în vederea luării puterii. Nu și-a pus asemenea sarcină nici Partidul Comunist german, nici Internaționala Comunistă. Pot însă spune că manifestul Internaționalei Comuniste prevede totuși insurecția armată. Curtea a tras din acest fapt încheerea, că de vreme ce partidul comunist și-a pus ca țel general insurecția armată, înseamnă că această insurecție a și fost pregătită pentru a izbucni imediat. Acest lucru nu este însă logic, nu este just, ca să nu întrebuițez un cuvânt mai tare. Da, desigur, lupta pentru realizarea dictaturii proletariului este asumată de partidele comuniste din întreaga lume. În aceasta constă principiul nostru, țelul nostru. Acesta însă reprezintă și un program determinat, pentru realizarea căruia e nevoie nu numai de forțele clasei muncitoare, ci și de cele ale altor pături ale poporului muncitor. Toată lumea știe că Partidul Comunist german este pentru revoluția proletară, dar nu aceasta este chestiunea, pe care trebuie s'o rezolve acest proces. Chestiunea ce se pune, este aceea de a ști dacă insurecția în vederea luării puterii a fost

într'adevăr fixată pentru ziua de 27 Februarie în legătură cu incendiul Reichstagului.

Ce a dovedit cercetarea judecătorească, domnilor judecători? Legenda că incendierea Reichstagului ar fi fost opera comuniștilor s'a prăbușit în întregime. Nu vom cita aici multiplele depoziții ale martorilor, precum au făcut ceilalți apărători. Dar această chestiune poate fi socotită pe deplin clarificată pentru orice om cu judecată normală. Incendierea Reichstagului nu are nici cea mai mică legătură cu activitatea Partidului Comunist german, și anume, nu numai cu o insurecție a lui, dar nici măcar cu vreo demonstrație, sau grevă, absolut cu nimic de felul acesta. Cercetarea judiciară a dovedit cu prisosință acest lucru. Incendiul Reichstagului n'a fost conceput de nimeni — nevorbind de criminali și psihopați — ca un semnal al insurecției. Nimeni n'a observat vreun fapt, act, încercare de insurecție în legătură cu incendiul Reichstagului. Nimeni n'a auzit ceva în legătură cu acest fapt. Povestile de acest soi au o dată cu mult mai târzie. Muncitorimea era atunci în stare de apărare împotriva fascismului aflat în ofensivă. Partidul Comunist german a încercat să organizeze rezistența maselor, apărarea. S'a dovedit însă, că incendiul Reichstagului a fost pretextul, a fost semnalul începerii unei campanii de nimicire de proporții mari împotriva muncitorimii și a avangardei ei, Partidul Comunist german.

S'a dovedit în mod incontestabil, că în zilele de 27 și 28 Februarie reprezentanții de răspundere ai guvernului nu se gândeau de loc la o insurecție apropiată a comuniștilor. Am pus în legătură cu aceasta foarte multe întrebări martorilor citați. L-am întrebat mai ales pe Heller, pe celebrul Karwahne (râsete în sală), pe Frey, pe contele Helldorf și pe funcționarii de poliție. Deși în diferite variante, toți au răspuns însă că nu știu nimic, n'au auzit nimic relativ la o insurecție comunistă apropiată. Rezultă din toate acestea că din partea ~~comunilor~~ guvernametale n'au fost luate nici un fel de măsuri.

(Președintele arată că i s'a înaintat Curții o depoziție a șefului poliției sectorului de Vest în această chestiune.)

DIMITROFF: Șeful poliției arată în comunicarea sa că Göring l-a chemat la el, și că i-a dat verbal instrucțiuni pentru lupta împotriva Partidului Comunist german, adică pentru lupta împotriva întrunirilor, grevelor, demonstrațiilor și a campaniei electorale comuniste, etc. Dar nici relatarea aceasta nu pomeneste că s'ar fi luat măsuri împotriva unei insurecții comuniste iminente.

Și apărătorul Seuffert a vorbit ieri despre acest lucru. Seuffert a tras concluzia că în acel moment în cercurile guvernamentale nimeni nu aștepta ivirea unei insurecții. El s'a referit la Goebbels, arătând toto-

dată că acesta n'a dat crezare comunicatului asupra incendiului Reichstagului. Dacă lucrurile s'au petrecut într'adevăr așa, aceasta este o altă chestiune.

În acelaș senz depune mărturie și legea excepțională a guvernului german din 28 Februarie 1933. Ea a fost publicată imediat după incendiu. Citiți acest document. Ce se spune în el? Se spune că articolele cutare și cutare din constituție, anume articolele asupra libertății de organizare, asupra inviolabilității persoanei, a locuinței, etc. sunt suspendate. Campania întetită împotriva clasei muncitoare — iată ce prezintă în esență legea excepțională, al doilea paragraf al ei.

PREȘEDINTELE (*întrerupe pe Dimitroff*): Nu împotriva clasei muncitoare, ci împotriva comuniștilor.

DIMITROFF: Trebuie să spun că pe baza acestei legi excepționale au fost arestați nu numai comuniștii, ci și muncitori social-democrați, și muncitori creștini, ale căror organizații au fost disolvate. Vreau să subliniez, că această lege excepțională n'a fost îndreptată numai împotriva partidului comunist german, chiar dacă în primul rând era îndreptată împotriva lui, ci și împotriva celorlalte partide și grupuri de opoziție. Această lege era necesară pentru proclamarea, justificarea stării excepționale. Și ea se află în nemijlocită, organică legătură cu incendiarea Reichstagului.

PREȘEDINTELE: Dacă atacați guvernul german, vă retrag cuvântul.

DIMITROFF: În acest proces a rămas complet neclarificată o chestiune.

PREȘEDINTELE: Trebuie să vă adresați judecătorilor și nu sălii, altfel cuvântarea d-voastră ar putea fi socotită curată propagandă.

DIMITROFF: O chestiune n'a fost lămurită nici de acuzare, nici de apărare. Nu mă miră că ele n'au socotit necesar s'o facă. Ambele se tem foarte mult de această chestiune. Este vorba de următorul lucru: care era situația politică din Germania în Februarie 1933. Trebuie să mă opresc aici asupra acestei chestiuni. La sfârșitul lunii Februarie situația politică era caracterizată prin faptul, că în lagărul frontului național se desfășura evidentă luptă.

PREȘEDINTELE: Intrați într'un domeniu, de care v'am interzis de mai multe ori să vă ocupați.

DIMITROFF: Vreau să amintesc Curții propunerea mea de a se cita o serie de martori: Schleicher, Brüning, Papen, Hugenberg, pe al doilea vicepreședinte al Căștilor de Oțel, Düstenberg și alții.

PREȘEDINTELE: Curtea a respins însă citarea acestor martori. De aceea nu vă este îngăduit să vă opriți asupra acestei chestiuni.

DIMITROFF: Știu acest lucru și-i știu și cauza.

PREȘEDINTELE: Mi-e foarte neplăcut să vă întrerup mereu acum, când aveți ultimul cuvânt, dar trebuie să respectați dispozițiunile date de mine.

DIMITROFF: Această luptă internă din sânul lagărului național era legată de lupta ce se dădea în culise în cercurile conducătoare economice germane. Pe de o parte erau cercurile lui Thyssen și Krupp (industria de războiu), care au finanțat ani de-a rândul mișcarea național-socialistă, iar de cealaltă parte concurenții lor, care trebuiau să fie împinși pe planul al doilea. Thyssen și Krupp voiau să instaureze în întreagă țară sub conducerea lor practică principiul dominației monopoliste și al stăpânirii ei absolute, să reducă simțitor nivelul de trai al muncitorilor, pentru care fapt proletariatul revoluționar trebuia să fie doborât. Partidul comunist se străduia în această perioadă să făurească frontul unic, spre a strânge laolaltă toate forțele, spre a organiza apărarea împotriva încercărilor național-socialiștilor de a nimici mișcarea muncitorească. O parte din muncitorii social-democrați simțea necesitatea frontului unic al clasei muncitoare, și a înțeles această necesitate. Mii și mii de muncitori social-democrați au trecut în rândurile Partidului Comunist german. Dar în Februarie și Martie sarcina făuririi frontului unic nu însemna de loc insurecția și pregătirea acesteia, ci însemna numai mobilizarea clasei muncitoare împotriva campaniei tâlhărești a capitaliștilor și împotriva violenței național-socialiștilor...

PREȘEDINTELE (*întrerupe pe Dimitroff*): Ați subliniat tot timpul că vă interesează numai situația politică din Bulgaria. Cele însă spuse de d-voastră acum dovedesc că ați purtat foarte mare interes chestiunilor politice din Germania.

DIMITROFF: Domnule Președinte, îmi faceți evident un reproș. Pot da următorul răspuns: Mă interesez ca revoluționar bulgar de mișcarea revoluționară din toată lumea. Mă interesez de pildă, între altele, de chestiunile politice din America de Sud și le cunosc poate nu mai rău decât pe cele din Germania, deși n'am fost niciodată în America. Și acest fapt nu înseamnă de loc, că dacă în America de Sud ar arde clădirea vreunui parlament, eu ași fi de vină.

În cursul desbaterilor judiciare ale procesului, am învățat multe. Și datorită simțului meu politic multe amănunte mi s'au limpezit pe deplin. În situația politică din acea perioadă dominau doi factori principali. Era întâiu tendința național-socialiștilor de dominație monopolistă, iar într'al doilea rând, contraponderea acestei tendințe, — activitatea partidului comunist, care avea ca țel crearea frontului unic al muncitorilor. După părerea mea, acest fapt a ieșit la iveală și în cursul procesului, în cursul cercetărilor judiciare. Național-socialiștii aveau nevoie de o manevră de diversiune spre a distrage atențiunea dela greutățile interne ale lagărului național și a sparge frontul unic al munci-

torilor. „Guvernul național“ avea nevoie de un pretext impresionant pentru edictarea legilor sale excepționale din 28 Februarie, care au desființat libertatea presei și a persoanei, și care au inaugurat sistemul prigoanei polițienești, al lagărelor de concentrare și al altor mijloace de luptă împotriva comuniștilor.

PREȘEDINTELE: Asta e culmea. Faceți aluzii.

DIMITROFF: Vreau să clarific doar situația politică din Germania în ajunul incendiului Reichstagului, așa cum o înțeleg eu.

PREȘEDINTELE: Nu pot fi făcute în acest loc aluzii la adresa guvernului și afirmațiuni desmințite de mult.

DIMITROFF: Clasa muncitoare trebuia să se apere cu toate forțele și de aceea Partidul Comunist german a încercat să organizeze frontul unic, în ciuda rezistenței lui Wels și Breitscheid, care acum scot țipete isterice în străinătate.

PREȘEDINTELE: Trebuie să treceți la apărarea d-voastră, dacă vreți s'o faceți. Altfel nu veți avea timp suficient pentru ea.

DIMITROFF: Am mai declarat că sunt de acord cu actul de acuzare într'un punct, și trebuie să repet acum acest lucru. E vorba de chestiunea dacă Lubbe a dat foc *singur* sau a avut complici. Reprezentantul acuzării, Parrisius, a declarat în această încălț, cã soarta acuzaților depinde de felul cum se va răspunde la întrebarea: Lubbe a avut complici sau nu? Răspund la această afirmație: nu, de o mie de ori nu, această concluzie a acuzării nu este logică. *Părerea mea este că de fapt Lubbe n'a dat singur foc Reichstagului.* Pe baza încheerilor experților și a rezultatelor cercetărilor judiciare trag concluzia că focul din sala de ședințe plenare a Reichstagului a fost de altă natură decât focul din restaurant, din etajul de jos, etc. Sălii de ședințe plenare i-au dat foc alți oameni și cu alte mijloace. Incendiile provocate de Lubbe și cel din sala de ședințe plenare coincid numai în timp, încolo sunt *fundamental deosebite*. E cât se poate de probabil că Lubbe este o unealtă inconștientă, de care au abuzat anumiți oameni. Van der Lubbe n'a spus ce știe. El stăruiește și acum în tăcerea sa. Deslegarea acestei probleme nu hotărăște soarta acuzaților. Lubbe n'a fost *singur*, dar cu el n'au fost nici Torgler, nici Popoff, nici Taneff, nici Dimitroff. Nu încapă îndoială că Lubbe s'a întâlnit la 26 Februarie la Hennigsdorf cu un om și i-a povestit despre încercările sale de a incendia primăria și Palatul. Acest om i-a spus că toate aceste incendieri încercate de el până acum sunt numai jocuri copilărești. O ispravă adevărată ar fi incendiarea Reichstagului în timpul alegerilor. Astfel, din asocierea tăinuită dintre provocățiunea politică și nebunia politică a luat naștere incendiarea Reichstagului. Coasociatul care înfățișează nebunia politică stă pe banca acuzării. Coasociații cari reprezintă provocățiunea politică

sunt în libertate. Prostul de van der Lubbe nu putea să știe că în timp ce el făcea nedibacele sale încercări de incendiere în restaurant, în coridor, și în etajul de jos, necunoscutul, întrebuițând lichidul inflamabil, despre care a vorbit dr. Schatz, provoca incendiul în sala de ședințe plenare. (*Van der Lubbe începe să râdă. Tot trupul lui este sguđuit de un râs tăcut. În acest moment atențiunea întregii săli, a judecătorilor ca și a acuzaților este concentrată asupra lui van der Lubbe*).

DIMITROFF (*arătând spre van der Lubbe*): • Provocatorul necunoscut a avut grijă de toate pregătirile cerute de incendiere. Acest Mephisto a știut să dispară fără urme. Și acum șade aici unealta cea proastă, bietul Faust, dar Mefistofeles a dispărut. La Hennigsdorf a fost aruncată, după toate probabilitățile, puntea dintre Lubbe și reprezentanții provocățiunii politice, agenți ai dușmanilor clasei muncitoare.

Procurorul general al Imperiului Werner, a spus ieri că van der Lubbe este comunist. El a spus mai departe că Lubbe, chiar dacă nu este comunist, a săvârșit însă fapta sa în interesul partidului comunist și în legătură cu el. Această afirmațiune este falsă. Ce este van der Lubbe? Comunist? De fel. Anarhist? Nu! El este un muncitor de clasă, un lumpen-proletar rebel, o creatură de care s'a abuzat, care a fost folosită împotriva clasei muncitoare. Nu, el nu este comunist! El nu este anarhist! Niciun comunist din lume, niciun anarhist nu s'ar ține în fața judecății ca van der Lubbe. Adevărații anarhiști săvârșesc acte absurde, dar în fața judecății ei răspund și își lămuresc țelurile. Dacă un comunist ar fi făcut un lucru ca acesta, el n'ar fi tăcut în fața judecății, atunci, când pe banca acuzații stau oameni nevinovați. Nu, Lubbe nu este comunist, nu este anarhist, el este o unealtă de care a abuzat fascismul.

Cu acest om, cu această unealtă, de care s'a abuzat, care a fost întrebuințată în dauna comunismului — cu ea nu au nimic de a face nici președintele fracțiunii comuniste din Reichstag, nici comuniștii bulgari.

Trebue să amintesc aici, că Göring a publicat în dimineața zilei de 28 Februarie un comunicat asupra incendiului. În acest comunicat se spune că la ora 10 seara Torgler și Koenen au fugit din clădirea Reichstagului. Această știre a fost răspândită în toată țara. În acest comunicat se afirmă că incendiul l-ar fi provocat comuniștii. În acelaș timp însă urmele lui van der Lubbe la Hennigsdorf nu au fost cercetate. Omul, care a petrecut noaptea împreună cu van der Lubbe la azilul din Hennigsdorf n'a fost nici căutat, și nici găsit.

PREȘEDINTELE: Când intenționați să vă terminați cuvântarea?

DIMITROFF: Ași vrea să mai vorbesc o jumătate de ceas. Eu trebue să-mi spun părerea asupra acestei chestiuni.

PREȘEDINTELE: Nu puteți vorbi fără sfârșit.

DIMITROFF: În cursul celor 3 luni de zile, cât a durat procesul, mi-ați impus de nenumărate ori să tac, domnule președinte, asigurându-mă că la sfârșitul procesului voi putea vorbi pe larg în apărarea mea. Suntem la sfârșit, dar contrar propriilor d-voastră promisiuni, îmi limitați dreptul de a vorbi.

Chestiunea Hennigsdorf este deosebit de importantă. Waschinski, persoana care a petrecut noaptea cu van der Lubbe, n'a fost găsit; propunerea mea că ea să fie căutată a fost considerată ca fără de rost. Afirmațiunea că la Hennigsdorf van der Lubbe ar fi fost în tovărășia unor comuniști este o minciună, care a fost construită aici de către martorul național-socialist, meșterul frizer Grawe. Dacă van der Lubbe ar fi fost într'adevăr la Hennigsdorf în tovărășia unor comuniști, acest fapt ar fi fost demult cercetat, domnule președinte! Dar să-l găsească pe Waschinski, nimeni nu arată interes.

Civilul, care a dat gărzii dela Brandenburg prima știre despre incendiul Reichstagului n'a fost căutat, nu i s'a stabilit identitatea, a rămas necunoscut până astăzi. Cercetarea a fost făcută într'o direcțiune falsă. Deputatul național-socialist dr. Albrecht, care a părăsit Reichstagul nemijlocit după incendiu, n'a fost interogat. Incendiatorii n'au fost căutați acolo, unde erau, ci acolo unde nu erau. Ei au fost căutați în rândurile partidului comunist și aceasta a fost greșit, acest fapt a dat posibilitate adevăraților incendiatori să dispară. Și atunci, dat fiind faptul că pe adevărații incendiatori nu se pusese și nu era îngăduit să se pună mâna, s'a hotărât să fie luați alții, ca să zicem așa, substituenți ai incendiatorilor Reichstagului.

PREȘEDINTELE: Vă interzic să vorbiți aceste lucruri, vă mai dau zece minute.

DIMITROFF: Am dreptul să fac propuneri în legătură cu sentința și să le motivez. Procurorul general al Imperiului a considerat în discursul său toate depozițiunile martorilor comuniști ca neverosimile. Nu adopt acest punct de vedere. Eu nu pot afirma, de pildă, că toți martorii național-socialiști sunt niște mincinoși. Cred că între milioanele de național-socialiști sunt și oameni cinstiți.

PREȘEDINTELE: Vă interzic astfel de atacuri răuvoitoare.

DIMITROFF: Dar nu este oare semnificativ faptul că toți martorii principali ai acuzării sunt deputați și ziariști național-socialiști precum și partizani ai național-socialismului? Deputatul național-socialist Karwahne a spus doară că el l-a văzut pe Torgler cu van der Lubbe în clădirea Reichstagului. Deputatul național-socialist Frey a declarat că ar fi văzut pe Popoff cu Torgler în clădirea Reichstagului. Chelnerul Hellmer, național-socialist, a spus că a văzut pe Lubbe cu Dimitroff.

Ziaristul național-socialist Weberstedt l-a văzut pe Taneff cu Lubbe. Ce este aceasta? O simplă întâmplare? Dr. Dröscher care a fost ascultat aici ca martor și care colaborează la ziarul „Völkischer Beobachter” sub numele de Zimmermann (*Președintele întrerupe*: Acest lucru nu este dovedit!) a afirmat că Dimitroff a fost organizatorul atentatului dela catedrala din Sofia, fapt care a fost desmințit și că el m’ar fi văzut cu Torgler în Reichstag! Declar cu o certitudine de sută la sută că Dröscher și Zimmermann sunt identici.

PREȘEDINTELE: Resping această afirmație, e un lucru ce n’a fost dovedit.

DIMITROFF: Polițistul Heller a citat aici o poezie comunistă dintr’o carte apărută în 1925 pentru a dovedi că în 1933 comuniștii au incendiat Reichstagul. Imi permit să citez și eu aici o poezie, însă o poezie scrisă de cel mai mare poet german, Goethe:

Invață la timp să fii înțelept.
La marele cântar al norocului
Rar stă cumpăna în loc;
Ea trebuie să urce, ori să coboare,
Tu trebuie să domnești și să câștigi,
Sau să fii slugă și să pierzi.
Trebuie să suferi sau să triumfezi,
Să fii nicovală sau ciocan.

Da, cine nu vrea să fie nicovală, trebuie să fie ciocan! Acest adevăr clasa muncitoare din Germania în *totalitatea* ei nu l-a înțeles nici în 1918, nici în 1923, nici în 20 Iulie 1932 și nici în Ianuarie 1933. Conducătorii social-democrați, Welșii, Severingii, Braunni, Leipartii și Grasmannii sunt vinovați de aceasta. Acum muncitorii germani vor putea desigur să înțeleagă acest lucru.

Aici s’a vorbit foarte mult despre dreptul german și așa vrea să-mi spun și eu părerea în această chestiune. Hotărârile unei Curți de Justiție sunt fără îndoială totdeauna înrăurite de constelațiunile politice din acel moment, ca și de tendințele politice dominante. Ministrul justiției, Kerrl, este un martor cu autoritate pentru curte. Citez:

„Este o prejudecată a dreptului liberalist formal că idolul jurisdicțiunii trebuie să fie *obiectivitatea*. Ajungem astfel la *izvorul distanțării* dintre *popor și justiție* și de această distanțare *vinovată* este la urma urmei *totdeauna justiția*. Ce este oare *obiectivitatea* în momentul luptei pentru viață a unui popor? Știe soldatul, care luptă, știe armata înclăștată în bătălie ce este *obiectivitatea*? Soldatul și armata știu numai un singur lucru, *un singur îndreptar*, o singură chestiune: cum lupt eu pentru a salva libertatea și cinstea? Cum lupt eu pentru a salva națiunea? Se

înțelege astfel dela sine, că *justiția* unui popor care luptă pe viață și pe moarte nu se poate da *adorării obiectivității* moarte. *Măsurile justiției, parchetului și corpului de avocați* trebuie să aibă un singur îndreptar: ce aduce folos vieții națiunii?

Nu obiectivitatea lipsită de direcțiune, care înseamnă stagnare și odată cu aceasta încremenire, distanțare de popor, trebuie să domine. Nu, toate acțiunile, toate măsurile totalității și ale indivizilor trebuie să fie supuse nevoilor vitale ale poporului, ale națiunii.

Dreptul este deci o noțiune relativă.

PREȘEDINTELE: Toate acestea nu au legătură cu tema desbătută. Trebuie să prezentați acum propunerile d-voastră.

DIMITROFF: Domnul procuror general al Imperiului a propus ca acuzații bulgari să fie achitați din lipsă de dovezi. Nu mă declar însă de loc mulțumit cu acest lucru. Chestiunea aceasta nu este atât de simplă. Asemenea sentință n'ar înlătura bănuiala. Nu, în cursul procesului s'a dovedit că noi nu avem nimic de a face cu incendierea Reichstagului și de aceea nu poate fi loc pentru nici o bănuială. Noi Bulgarii, ca și Torgler, trebuie să fim achitați nu din lipsă de dovezi, ci pentru că noi, în calitate de comuniști, nu am avut și nu puteam să avem nimic de a face cu această faptă *anticomunistă*.

Propun următoarea hotărîre:

1. Curtea de Justiție a Imperiului recunoaște nevinovăția noastră în această faptă și recunoaște acuzarea noastră ca nedreaptă; aceasta se referă la toți ceilalți, Torgler, Popoff și Taneff;

2. Van der Lubbe să fie considerat ca o unealtă, de care au abuzat dușmanii clasei muncitoare;

3. Să fie trași la răspundere cei ce sunt vinovați de acuzarea nedreaptă - ce ne-a fost adusă nouă:

4. Să ni se recunoască dreptul la despăgubiri corespunzătoare pe socoteala acestor vinovați pentru timpul pierdut, sănătatea vătămată și suferințele îndurate.

PREȘEDINTELE: Curtea va ține seamă de aceste, așa zise propuneri ale d-voastră când va delibera asupra sentinței.

DIMITROFF: Va veni timpul când aceste propuneri vor fi înlăptuite cu dobândă. În ceea ce privește facerea luminii depline în chestiunea incendiarii Reichstagului și identificarea adevăraților incendiatori, acest lucru rămâne desigur, *rezervat* judecății populare a viitoarei dictaturi a proletariatului.

În secolul al 17-lea în fața asprului tribunal al inchiziției a stat întemeietorul fizicei, *Galileo Galileu*, care urma să fie condamnat la moarte ca eretic. El a exclamat cu cea mai adâncă convingere și hotărîre:

„Și totuși pământul se învârteste!“ Și această teză științifică a devenit mai târziu patrimoniul comun al întregii omeniri.

(Președintele întrerupe cu vehemență pe Dimitroff, se ridică, ia actele și vrea să plece.)

DIMITROFF *(continuă)*: NOI COMUNIȘTII PUTEM SĂ SPUNEM ASTĂZI CU TOT ATÂTA HOTĂRÎRE CAȘI BĂTRÂNUL GALILEU:

SE ÎNVÂRTEȘTE TOTUȘI! ROATA ISTORIEI SE ÎNVÂRTEȘTE ÎNAINTE SPRE O EUROPĂ SOVIETICĂ, SPRE O UNIUNE MONDIALĂ A REPUBLICILOR SOVIETICE!

ȘI ACEASTĂ ROATĂ MÂNATĂ DE CĂTRE PROLETARIAT SUB CONDUCEREA INTERNAȚIONALEI COMUNISTE NU VA PUTEA FI OPRITĂ PRIN NICIUN FEL DE MĂSURI DE EXTERMINARE, PRIN NICIUN FEL DE PEDEPSE CU ÎNCHISOAREA ȘI CONDAMNĂRI LA MOARTE. EA SE ÎNVÂRTEȘTE ȘI SE VA ÎNVÂRTI PÂNĂ LA VICTORIA DEFINITIVĂ A COMUNISMULUI!

(Politia îl înșfacă pe Dimitroff și îl așează cu forța pe banca acuzării. Curtea se retrage pentru a delibera asupra faptului dacă să i se permită lui Dimitroff să vorbească mai departe. Ea își face apariția spre a anunța că lui Dimitroff i s'a retras definitiv cuvântul).

III

ÎNCEPUTUL NOII ETAPE A LUPTEI ÎMPOTRIVA FASCISMULUI

INTERVIEW ACORDAT DE DIMITROFF PRESEI STRĂINE ȘI SOVIETICĂ ÎN ZIUA SOSIRII LUI LA MOSCOVA

În dimineața zilei de 27 Februarie, autoritățile închisorii i-au dat lui Dimitroff dispoziția de a-și împacheta lucrurile și i-au dus la aerodrom. Aici i s'a comunicat că este expulzat în Uniunea Sovietică. Toată procedura expulzării s'a făcut în cea mai mare grabă și în toată taina. Despoților fasciști li era teamă că plecarea lui Dimitroff s'ar fi putut preface într'o mare demonstrație antifascistă, dacă masele ar fi aflat acest lucru.

La 27 Februarie Dimitroff a fost transportat din Berlin cu un avion special. Seara el a sosit la Moscova și acolo a fost primit cu bucurie de reprezentanții Internaționalei Comuniste și de delegațiunile muncitorilor care aflaseră în ultimul moment despre sosirea lui.

Eliberarea lui Dimitroff din închisoarea fascistă a constituit o victorie a solidarității internaționale a proletariatului și o demonstrație concretă a forțelor clasei muncitoare și ale maselor întregului popor muncitor, precum și ale frontului lor unic în luptă împotriva fascismului.

Din prima zi a eliberării sale Dimitroff a continuat lupta împotriva fascismului: „*Sunt un soldat al revoluției proletare, un soldat al Cominternului. Îmi voi îndeplini aici datoria până la ultima răsuflare*“, a declarat el în interviewul acordat reprezentanților presei.

Prima convorbire cu ziariștii a avut loc în seara sosirii la Moscova. În perioada imediat următoare au fost date câteva interview-uri și au fost ținute câteva discursuri, care se referă la procesul din Leipzig.

În cele ce urmează dăm unele declarații ale lui Dimitroff din acest timp, care au legătură nemijlocită cu procesul din Leipzig.

În primul rând vrem să exprimăm nemărginita noastră recunoștință proletariatului internațional, celor mai largi pături ale poporului muncitor din toate țările, intelectualilor cinstiți, care au luptat pentru eliberarea noastră. Și înainte de toate, mulțumirile noastre muncitorilor și colhoznicilor din Uniunea Sovietică, *Patria noastră*.

Pot să declar cu deplină convingere că fără această mobilizare minunată a opiniei publice în favoarea apărării noastre, n'am fi putut vorbi aici cu d-voastră. Fascismul german își pusese în gând să ne distrugă moralicește și fizicește.

Despre campania măreață desfășurată în lumea întreagă pentru eliberarea noastră, eu și tovarășii mei am aflat din nefericire, foarte târziu. Abia acum, câteva ore după sosirea noastră aici, am aflat din convorbirile

avute cu tovarășii noștri multe din cele ce s'au petrecut în tot acest timp în jurul procesului nostru. Sunt ferm convins că această campanie nu ne-a salvat numai pe noi, ci că ei îi datorăm și zădărnicierea provocăției plănuită a fascismului german, provocăție care avea ca țel nimicirea multor mii de proletari. Această campanie a răpit fasciștilor posibilitatea de a pune la cale o nouă provocăție în vederea exterminării cadrelor conducătoare ale proletariatului revoluționar din Germania.

Vorbind pe scurt: *procesul a fost o provocăție*, tot așa precum provocăție a fost și incendierea Reichstagului. Prin proces trebuiau să fie acoperiți incendiatorii. Se urmărea să se arunce propria vină asupra altora. Dar conform legilor dialecticii, conform legilor luptei de clasă a proletariatului procesul s'a transformat în contrariul lui. Din proces anticomunist el a devenit o măreață demonstrațiune antifascistă și un fiasco rușinos al fascismului. Prin incendierea Reichstagului poporul german urma să fie convins, că incendiatorii sunt comuniști, procesul însă l-a convins că această susținere este o legendă.

A trecut un an și cu toate că Germania fascistă înfățișează o închisoare izolată de lumea întreagă, puțini oameni sunt în Germania, care cred că Reichstagul a fost incendiat de comuniști. Până și între simplii membri ai partidului național-socialist sunt mulți, care sunt convinși că incendierea Reichstagului a fost opera conducătorilor fasciști.

Viitorul Tribunal Suprem al poporului german va clarifica toate acestea în toate amănuntele. Fără îndoială că organizatorii incendierii trebuie căutați în cercurile cârmuitoare ale fascismului german.

Am fost achitați, dar nu și eliberați. Am fost duși la Berlin, în catacombele Gestapo-ului german și, spre a vorbi deschis, n'ar fi de loc rău să vedem în aceste catacombe pe dușmanii cei mai crunți ai clasei muncitoare din Germania!

Am părăsit Germania plini de ură adâncă împotriva fascismului german, dar și însuflețiți de mare dragoste, de caldă simpatie pentru muncitorii și comuniștii germani. În urma izolării noastre stricte n'am putut ști precis tot ce au ei de suferit și cum luptă ei. Dar până și în închisoare, și chiar și în fața curții simțeam că marele Partid Comunist german stă neclintit la postul său. Mărturie a credinței, a devotamentului față de partidul lor a fost ținută în fața Curții a muncitorilor martori, aduși din lagărele de concentrare. Lupta dusă pentru eliberarea noastră trebuie continuată pentru a se obține eliberarea din închisorile fasciste a miilor de proletari închiși.

Ce voi face aici? Este cât se poate de clar...

Sunt un soldat al revoluției proletare, un soldat al Cominternului. Aceasta a fost atitudinea mea și în fața Curții. Ca atare soldat îmi voi îndeplini aici datoria, mi-o voi îndeplini și mai departe, până la ultima suflare.

CE MI-A SPUS DIMITROFF

INTERVIEWUL ACORDAT DE DIMITROFF CORESPONDENTULUI ZIARULUI FRANCEZ „INTRANSIGENT”*

Nu de mult un ziar a scris:

„E uimitor că Dimitroff tace. Fără îndoială că acest fapt are semnificația unei înțelegeri germano-sovietice. Viața lui Dimitroff a fost cumpărată cu prețul tăcerii lui”.

Dimitroff, însă, a vorbit.

Dimitroff și închisoarea — aceste două noțiuni par a fi contradicții diametral opuse. Urmaș al unei familii de revoluționari, el întruchipează libertatea, care sfărâmă orice gratii. Dar, ca orice forță adevărată, el este liniștit, de o liniște de nesdruncinat. Despre Göring el spune:

„Göring se înfurie, deci este slab”.

El, Dimitroff, nu ridică tonul nici o clipă, nici când vorbește despre tratamentul său din închisoare, nici când își rostește judecata asupra conducătorilor național-socialiști. O singură dată în cursul interview-ului a devenit vehement, când a vorbit despre Thälmann:

„Thälmann trebuie salvat cu orice preț. El este unul din cei mai buni dintre noi. El este un caracter luminos. Nu înțeleg cum mai poate un singur intelectual din lume să doarmă liniștit, atât timp cât Thälmann este zilnic în primejdie de moarte”.

Dimitroff este un luptător, care a luptat totdeauna pentru alții. Din Octombrie 1913 el devine deputat bulgar și unul din conducătorii partidului comunist din Bulgaria (fostul partid al socialiștilor „strâmți”, „Tesniați”), care duce lupta politică împotriva războiului. În 1918 el este condamnat, după războiu însă amnistiat. Dar el nu încetează lupta, participă la *răscoala din Septembrie*, în 1924 este condamnat la moarte și de atunci trăiește în exil.

„Tratamentul din închisorile bulgare, care este foarte brutal, nu poate fi însă nici măcar comparat cu ceea ce a trebuit să sufăr în închisorile germane”.

„Adevărat”, spun eu, „istorisiți-mi, vă rog, relativ la închisorile germane. Când cu respirație oprită noi urmăream de departe procesul d-voastră, au ajuns la noi foarte multe zvonuri contradictorii”.

* Interview-ul a fost acordat într-o clinică din Moscova, în care Dimitroff era tratat după procesul din Leipzig.

Și Dimitroff povestește pe același ton liniștit:

„Am fost arestați în momentul, în care campania național-socialiștilor împotriva muncitorilor și a mișcării comuniste atinsese un punct culminant. Închisoarea Prefecturii Poliției din Berlin era plină de deținuți politici, comuniști și alți luptători activi. Dela 9 Martie până la 28 Martie 1933 în cursul nopților, auzeam ore întregi de-a rândul din coridoare și din curte înjurături grozave, lovituri de râncă, strigăte sfâșietoare. De ambele părți când am fost dus la doctor, am văzut șiruri întregi de arestați în haine pătate de sânge, bandajați la cap și mâini, cu ochii holbați și răni deschise. Erau urmele torturilor suferite“.

„Ați întâlnit printre cei arestați, pe vreunul din prietenii d-voastră?“

„Da, în Mai l-am văzut pe Ernst Thälmann. Am fost înainte împreună cu el la diferite congrese. El este unul din cei mai buni prieteni personali ai mei. Il socotesc drept unul dintre capetele cele mai limpezi ale mișcării revoluționare internaționale. Mai târziu l-am văzut încă de două ori în închisoarea din Moabit. Urmele chinurilor morale, îndurate de el, erau foarte vizibile. Dar curajul lui nu era frânt. Mai târziu, în închisoarea poliției secrete a statului, am aflat că el a fost transferat acolo cu două săptămâni înaintea mea, în Ianuarie 1934. Fără îndoială, că aici în acest beciu înfiorător voiau să-l supună unei presiuni deosebite. Acolo a venit la el Göring personal. Era aceasta pe timpul, când fostul președinte al Reichstagului, social-democratul Löbe, și fostul ministru de interne al Prusiei, Severing, se pregăteau să capituleze pe toată linia. Nu este exclus, ca Göring să fi fost atât de naiv și să fi crezut că și conducătorii comuniștilor, chiar dacă nu vor da declarații atât derușinoase, ca cele ale social-democraților, vor da totuși ceva asemănător, ceva care ar produce zăpăceală și descurajare în rândurile maselor antifasciste din Germania. Dar îl cunosc pe Thälmann. Nu este în firea lui de a se arăta slab în fața dușmanului“.

„Și cum ați fost tratat d-voastră?“

„La închisoarea poliției din Berlin am avut o celulă peste măsură de mică. Abia era loc pentru laviță. Când mă întorceam, mă temeam să nu mă lovesc de zid. Mi-au luat toți banii ce aveam“.

„Vi s'a dat înapoi acești bani când ați fost puși în libertate?“

„Nu, nu mi au fost înapoiăți nici banii, nici biblioteca mea, care valora 2000 de mărci, nici alte lucruri ce mi-au fost confiscate“.

„Cum era hrana?“

„Un lichid, botezat cafea, fără zahăr, desigur, și o bucată de pâine. Seara o mâncare de fasole, mazăre, sau fiertură de griș. În primele zile n'am fost lăsat nici măcar să ies la plimbare. Abia mai târziu mi s'a permis să mă plimb un sfert de oră în curte. De fiecare dată, când adresam cea

mai neînsemnată întrebare gardianului, primeam răspunsuri brutale. Odată, când eram dus la cabinetul antropometric, unul dintre funcționari, care conducea ancheta relativă la incendierea Reichstagului, a spus cu glas tare în prezența mea și a polițistului care mă escorta: «Acest individ a scăpat de executare în Bulgaria, deși a fost condamnat la moarte, dar aici va fi cu siguranță spânzurat».

„Și cum s’au prezentat lucrurile după transferarea d-voastră la închisoarea Moabit?”

„Am fost băgat într’o celulă, care era destinată celor mai feroși criminali. Celula aceasta avea trei rânduri de gratii la ferestre, trei zăvoare la ușă și dușumeaua de ciment. Mi s’au luat hainele și am fost îmbrăcat în haine vărgate de pușcăriaș. La 3 Aprilie a început instrucția judecătorească preliminară. Din ordinul judecătorului mi-au fost atunci puse cătușe la mâini... Nu mi s’a dat nici o explicație cu privire la această măsură. *Până la 31 August am fost ținut fără întrerupere, zi și noapte în cătușe.* Numai când mâncam și când mă desbrăcam pentru a mă culca mi se scoteau cătușele”.

„Ce fel de cătușe erau acestea?”

„Ele constau dintr’un cerc de oțel închis cu un lacăt, care era tras peste încheeturile mâinilor așezate una peste alta. De bunul plac al gardianului care îmi puneă cătușele depindea dacă ele intrau mai tare sau mai puțin tare în carnea mâinilor. În special noaptea cătușele mă strângeau atât de tare încât îmi amorțeau mâinile. Nu vă puteți închipui ce înseamnă aceasta pentru sistemul nervos și pentru sănătate. Aceste cătușe, care freacă zi și noapte fără întrerupere încheieturile mâinilor, sunt mai rele decât toate torturile evului mediu și ale închiziției”.

„Se obișnuiește în Germania ca deținuții să fie încătușați?”

„De loc. Am aflat în urmă că încătușarea este permisă numai în următoarele cazuri: încercări de evadare, de sinucidere, violențe împotriva funcționarilor închisorii sau împotriva altor deținuți. Nu eram în situația nici unuia din aceste cazuri. Toate protestele mele au rămas însă fără rezultat. Am aflat apoi că uneori celor condamnați la moarte li se puneau cătușe, dar numai noaptea. Am cerut ca cel puțin să nu fiu tratat mai rău decât condamnații la moarte. Răspunsul judecătorului de instrucție a glăsuț: «In ceea ce privește cătușele nu poate interveni nici o schimbare».

În August mi s’a pus la dispoziție actul de acuzare. Trebuia să mă pregătesc în vederea apărării, să scriu. Am cerut ca în interesul acestei apărări să mi se scoată cătușele cel puțin două ore pe zi. Din nou acelaș răspuns negativ. A trebuit să scriu cu mâinile încătușate adesea, cu dureri de necrezut. Astăzi încă am dureri nervoase, în special la mâna dreaptă”.

„Care au fost motivele pentru care s'a hotărît la 31 August să vi se scoată cătușele?”

„Această măsură a fost luată în legătură cu o scrisoare, pe care am scris-o lui Romain Rolland și prin care îi mulțumeam pentru curajoasa lui intervenție, în favoarea nevinovăției mele. Despre această intervenție am aflat din răspunsul dat de procuror lui Romain Rolland. În închisoare m'am referit la faptul că mă aflu în închisoare de 5 luni de zile cu mâinile încătușate. Această scrisoare a fost prezentată președintelui Curții din Leipzig, dr. Büniger. După trecere de o săptămână mi s'a comunicat că scrisoarea va fi expediată numai dacă voi schimba pasagiul relativ la cătușe în modul următor: «Cătușele care m'au chinuit timp de 5 luni zi și noapte și care astăzi, conform hotărîrii Curții de Justiție a Imperiului mi-au fost scoase...»* Curtea a dat într'adevăr ordin în acest sens”.

„Vă era permis să primiți vizite?”

„Nu mi se permitea să primesc nici vizite, nici colete. Gazda mea, care mi-a trimis fructe și țigări, a fost arestată. Alimentele ce mi le-a trimis din Bulgaria mama mea au fost reținute sub pretextul că alimentele venite de peste graniță nu sunt îngăduite. Am vrut să-mi procur o gramatică germană—mi s'a refuzat acest lucru. Probabil că judecătorul de instrucție era de părere că orice perfecționare a cunoștințelor mele de limbă germană este păgubitoare pentru parchet. Scrisori importante pentru apărarea mea, mi-au fost deasemenea reținute”.

„A fost regimul tot atât de sever și în celelalte închisori?”

„Una din cele mai rele amintiri din viața mea este șederea la închisoarea din München. Pe drum într'acolo, funcționarilor fasciști nu le-a mai fost de ajuns cătușele de la mâini. Și picioarele mi-au fost ferecate de bancă. Printr'un ordin special al judecătorului de instrucție trebuia să fiu tratat deosebit de sever la închisoarea din München; nu existau însă în această închisoare cătușe de mâini. Nu fuseseră niciodată în uz. A fost întrebuintat din această cauză un lanț simplu, care îmi strângea de o mie de ori mai dureros încheeturile mâinilor, decât cătușele dela închisoarea Moabit. Aceste cătușe improvizate au provocat senzație în toată închisoarea. Toți funcționarii închisorii, toți gardienii și nenumărați membri ai detașamentelor SA și SS au venit dela zeci de kilometri depărtare în mizerabila mea celulă spre a vedea aceste cătușe. Nu-și credeau ochilor. Această măsură fusese ordonată de către judecătorul de instrucție Vogt, pe care doresc în special să-l țintuesc la stâlpul infamiei”.

„După achitare ați fost însă probabil mai bine tratat?”

Dimitroff surâse la întrebarea mea naivă.

* Vezi pag. 40. (Scrisoarea din 31 August 1933.)

„Ce eroare! După achitare abia răul tratament a ajuns la culme. Uitați că noi am fost transferați la închisoarea specială a Gestapo-ului (Poliția secretă de stat) din Berlin. Aceasta se află sub controlul direct al lui Göring. Am fost ținuți arestați într'o încăpere ce seamăna cu o catacombă, întunecată, umedă și cu dușumea de ciment. Era beciul fostei Academii de arte a Prusiei“.

„Unde a fost mutată Academia de arte a Prusiei? “ — am întrebat eu mirat.

„Academia de arte a Prusiei a trebuit să-și găsească adăpost într'o căsuță mititică. Clădirea ei a fost transformată într'o mare închisoare. Acest fapt oglindește toată splendoarea regimului. Nu uitați că național-socialiștii au ars cărți în piața Universității și că aduc lui Goethe învinuirea de a fi fost francmason“.

„Ați fost maltratat, bătut?“

„Ași fi preferat să fiu lovit, a răspuns Dimitroff. Durerea unei lovituri de râncă trece repede, pe când inchiziția înceată, tortura zilnică a încetușării istovește mult mai mult forțele. Ceea ce am suferit în închisorile din Germania este inchiziția perfecționată, barbaria rafinată“.

„Care a fost atitudinea d-voastră personală față de gardieni, față de funcționarii inferieri, etc?“

„Cu mici excepții ei s'au purtat față de mine foarte corect, foarte omeneste. Am găsit compătimire și simpatie la funcționarii de poliție și chiar la membrii detașamentelor SA și SS. Acuz sferele înalte, pe funcționarii superiori ai poliției și ai justiției, de pildă, pe judecătorul de instrucție Vogt. Poporul german este un popor bun. Iată, îmi amintesc o întâmplare, care m'a înveselit în închisoare. Dădusem rufe la spălat. După 8 zile am primit cămășile, atât de curat spălate, cu atâta grijă călcate, că abia le-am recunoscut. Vedeți d-voastră, sunt un om, care am trăit mult timp singur. Nu sunt obișnuit cu astfel de îngrijire. Cine putea să-mi spele rufele mele cu atâta dragoste? Totul s'a clarificat foarte simplu. Pe nota de plată pentru spălat era scris jos abia vizibil: «Rot Front!»“

„Și acum, când sunteți pe pământul sovietic și nu mai aveți de ce să vă fie teamă, spuneți-mi, vă rog, care este adevărată d-voastră părere asupra incendierii Reichstagului“.

„Mai poate oare cineva să se îndoiască de faptul că incendiul acesta n'a fost altceva decât o provocare politică? Cine a incendiat Reichstagul? Cine avea interes ca el să ardă? Cine în afară de național-socialiști a avut acest interes? Prin metodele, aplicate în cursul cercetărilor și a desfășurării procesului nu era posibil desigur să fie găsiți adevărații vinovați. Răspunsul la această întrebare va avea să-l dea viitorul tribunal revoluționar al poporului german“.

„Dar van der Lubbe?”

„După deplina mea convingere, el a fost o unealtă iresponsabilă în mâinile provocatorilor național-socialiști. Van der Lubbe nu știa nici el însuși încotro era dus, pentru ce și pentru cine lucra el”.

„Era el bolnav psihicește?”

„Cel puțin politicește, era smintit”, a răspuns Dimitroff.

„In unele ziare s’a exprimat presupunerea că i s’au dat otrăvuri narcotice...”

„Aceasta este foarte posibil. *Van der Lubbe era singurul dintre noi cei arestați, căruia i se aducea adesea mâncăruri special gătite.* Nouă, celorlalți, de pildă, ni se băga prin vizetă o făfurie cu felii de pâine. Noi puteam să ne alegem singuri bucata ce o voiam. Van der Lubbe însă primea pâinea lui învelită într’o hârtie, pe care era scris «lui van der Lubbe». Date fiind aceste fapte este foarte posibil ca în mâncarea lui să fi fost puse otrăvuri narcotice. În orice caz el ședea foarte des la ședințe absent la tot ce se petrecea. Reflexele lui nu mai funcționau. Ii curgeau muci din nas. Polițistul care-l însoțea trebuia să-i șteargă nasul ca unui copil. El i-a declarat odată președintelui: «Aud glasuri!»”.

„El a incendiat după părerea d-voastră Reichstagul?”

„Văd că vă conduceți de versiunea oficială. Lucrurile stau însă astfel: în Reichstag au fost două incendii. Primul a izbucnit în restaurantul Reichstagului. Acesta a fost un incendiu mic, un foc «de copil». Un incendiu absolut «inofensiv» în urma căruia puteau să ardă cel mult fețele de mese așternute pe mese. Acest foc a fost pus probabil de van der Lubbe. De altfel, nu știa nici el bine pentru ce făcuse acest lucru. Adevăratul incendiu, care a distrus Reichstagul, a izbucnit în sala de ședințe plenare. Acesta, dar, a fost un incendiu organizat metodic, un incendiu demn de luat serios, care cerea mijloace și pregătiri, ce nu au nicio asemănare cu jocul de copii al lui van der Lubbe”.

„Care au fost după părerea d-voastră adevăratele motive?”

„Incendiul Reichstagului a fost provocat de național-socialiști din cinci motive: trebuia abătută întâi atențiunea maselor dela greutățile interne, care în Februarie 1933 scizionau «Frontul național», dela discuțiunile fără sfârșit dintre național-socialiști și «Căștile de Oțel», Hindenburg, Hugenberg. Intr’al doilea rând trebuia făcută o presiune asupra lui Hindenburg și a anturajului său. Național-socialiștii vroiau să devină stăpânii absoluți ai situației. Ei erau stânjeniți de coaliția încheiată cu național-germanii. Ei vroiau să apară ca singuri «salvatori ai patriei». Ei vroiau să-l silească pe Hindenburg să semneze legile excepționale din 28 Februarie, care erau de mult pregătite reprezentând adevărată «revoluție național-socialistă». Incendierea a fost într’al treilea rând repetiția generală a înfăptuirii planului lui Göring și al prietenilor lui. Göring plănuia

demult nimicirea organizațiilor muncitorești, a Partidului Comunist german și a tuturor forțelor antifasciste din Imperiu. Într'al patrulea rând, incendiul trebuia să servească și pentru înșelarea străinătății. Sub pretextul apărării civilizației europene împotriva bolșevismului, național-socialiștii puteau să realizeze înarmarea, pe care, ca militari ce erau, intenționau s'o înfăptuiască. Într'al cincilea rând, incendiul a trebuit să servească drept o justificare bine pregătită a măsurilor de teroare, pe care național-socialiștii voiau să le aplice împotriva a tot ce mai rămăsese liberal în Germania și împotriva oricărei manifestări independente de spirit, chiar pe tărâmul științei, artei și literaturii“.

„Și care este părerea d-voastră cât privește procesul din Leipzig?“ am continuat eu să întreb, devenind tot mai stăruitor și mai puțin modest.

„Procesul a fost o mare desamăgire pentru Göring. Ca și toate faptele săvârșite de național-socialiști, procesul a fost organizat de ei în chip metodic. Dar desfășurarea procesului și rezultatul lui final, le-au scăpat din mâini. Procesul nu urmărea doar desvăluirea adevărului. El trebuia, să servească pur și simplu, drept temelie justificativă a tezelor dictaturii fasciste. El trebuia să dovedească că van der Lubbe a lucrat, instigat fiind de comuniști. El trebuia să creeze posibilitatea condamnării și executării imediate a unor comuniști în locul adevăraților incendiatori. De aceea nici în cursul cercetărilor preliminare, nici în timpul desbaterilor de fond nimeni nu și-a dat osteneala să clarifice laturile cele mai importante ale crimei. Van der Lubbe petrecuse de pildă, noaptea din ajunul incendierii în azilul polițienesc din Hennigsdorf, o suburbie a Berlinului. El a fost acolo cu alți doi inși. Nimeni nu și-a dat osteneala să cerceteze acest fapt. Nimeni nu și-a dat osteneala să caute pe cei doi tovarăși ai lui van der Lubbe. Un alt exemplu: cine a observat cel dintâiu incendiul? Nu garda permanentă a Reichstagului, nici administrația clădirii, ci un cetățean necunoscut, care a atras atenția postului polițienesc dela Brandenburger Tor (Poarta Brandenburg.—N. tr.). Acest cetățean necunoscut n'a fost nici odată căutat și a rămas și până astăzi neidentificat. În sfârșit, mărturia deputatului național-socialist dr. Albrecht este o batjocură la adresa rațiunii omenеști. În momentul izbucnirii incendiului dr. Albrecht a părăsit Reichstagul având diferite lucruri sub palton. În cursul anchetei preliminare dr. Albrecht nu a amintit de acest fapt nici măcar printr'un singur cuvânt. El a ieșit la iveală abia în cursul audierilor din incoadă. Dr. Albrecht a afirmat că el a fugit în timpul incendiului în Reichstag pentru a-și scoate din dulapul său de deputat niște hârtii de familie și un tablou genealogic. Personal eu cred, că el a fost în Reichstag înăă înainte de incendiu și că sub palton a ascuns cu totul altceva decât hârtii de familie și tabloul său genealogic. Veți admite, de altfel, desigur, că dulapul de de-

putat este un loc foarte neobișnuit pentru păstrarea hârtiilor de familie. Curtea a acceptat versiunea dată de dr. Albrecht fără nicio altă cercetare. Când în timpul audierii am pus întrebări doctorului Albrecht, Curtea s'a grăbit să-i spună: „puteți pleca“. E nevoie oare să adaog în chip răspicat că toți martorii acuzării au fost recrutați așa, ca printr'o simplă întâmplare, printre deputații național-socialiști, membrii organizațiilor fasciste și în lumea criminalilor? La unii dintre martori a trebuit să se renunțe, deoarece chiar experții medicali i-au declarat iresponsabili. Această latură a constituit, de altfel, partea veselă a procesului. Cu ajutorul acestor martori falși și printr'o procedură urgentă, opacă, fără de publicitate, național-socialiștii sperau să obțină condamnarea noastră la moarte, iar lovitura dată nouă urma să atingă și comunismul, și să justifice prigoana împotriva clasei muncitoare, a intelectualilor dornici de libertate și a Evreilor“.

„Ce i-a împiedicat oare, s'o facă?“

„În primul rând trezirea opiniei publice mondiale, revolta ce a pus stăpânire pe toți oameni cinstiți de pe întreg globul pământesc atunci când au fost aflate aceste provocări și aceste proceduri nedrepte. Presiunea apoi a maselor largi din însăși Germania. Agitația maselor a crescut și mai mult în cursul procesului. Ea a fost întărită prin propaganda ilegală a partidului comunist, care nu se dă îndărăt dela nici o jertfă. Da, chiar în rândurile național-socialiștilor germani au fost oameni, care nu vroiau să creadă versiunea oficială. Deasemenea au fost de partea noastră și unii cetățeni «loiali». În timpul plimbării prin curtea închisorii am întâlnit deținuți, care au fost arestați pentru faptul de a fi răspândit sau chiar numai de a fi citit manifeste asupra incendierii Reichstagului. Alții care știau tot adevărul, au dispărut fără urme. Astfel, președintele fracțiunii național-germane, Oberfohren, a fost găsit mort lângă șinele de cale ferată. Göring și Goebbels au jurat că el s'ar fi sinucis“.

„Cum? Göring și Goebbels au născocit sinuciderea oamenilor incomozi?“

„Nu vă simțiți jignit în mândria d-voastră națională. Lăsați și pe Nemți să inventeze din când în când câte ceva. Dealtfel, aceste metode de șantaj și silnicie nu sunt totdeauna încununete de succes. Astfel toate încercările de a se stoarce prin torturi declarații false din partea unor membri ai partidului comunist au dat greș, datorită devotamentului comuniștilor față de partidul lor. Autoritățile fasciste au fost *nevoite*, cel puțin pentru străinătate, să dea impresia unei oarecari imparțialități a justiției. Ei n'au putut încă să niveleze cu totul și justiția, precum au procedat cu alte instituțiuni.

A contribuit, însfârșit, la toate acestea și lupta pe care noi, acuzații comuniști, am dus-o în timpul procesului. Procesul a adus astfel fasciștilor contrariul celor ce așteptau ei“.

„Ați fost mulțumiți de apărătorii d-voastră?”

„Am urmărit multe procese politice. Niciodată n’am văzut o apărare atât de mârșavă, demnă de dispreț, făcută cu atâta tâmbălău ca «apărarea» lui Torgler de către dr. Sack. El n’a avut aerul unui avocat, care cu anumite rezerve, în condițiuni anumite, a luat asupra-și sarcina de a apăra pe niște comuniști acuzați pe nedrept. El a procedat ca un politician fascist, care vrea să facă carieră în cercurile fasciste. El a folosit «pledoaria» lui întru apărarea lui Torgler pentru reabilitarea lui Göring. Aceasta a fost cea mai mare sabotare a unei apărări văzute de mine în viața mea. Nu puteam să șed liniștit. Mă apăsa faptul, că nu mi se permitea în cursul desbaterilor să polemizez cu acest avocat. Iată de ce am spus în pledoaria mea în fața Curții: «M’ași lăsa mai curând să fiu executat cu toată nevinovăția mea, decât să fiu apărat conform metodei doctorului Sack».”

În acest moment în camera clinicii a intrat o bătrână. Se ține drept această țărăncă bulgară de 71 de ani. E mama lui Dimitroff. Ea a pierdut deacum trei fii. Primul a murit în Siberia, unde fusese exilat de țar. Al doilea a căzut în războiu. Al treilea a fost omorât de fasciștii bulgari. Dela acești fii nu i-au rămas nici măcar mormintele, la cari ar putea să plângă.

O întreb: „Nu v’ați pierdut cu totul speranța în cursul procesului?”

Ea a răspuns:

„Când am văzut cum s’a purtat Gheorghe în fața Curții m’am gândit: «S’a isprăvit... Mi-l vor răpi și pe acesta». Nu înțeleg nemțește, dar din gesturile lui am înțeles că nu-i păsa de judecători”.

I-am pus o întrebare, la care așteptam alt răspuns, decât cel pe care l-am primit:

„Desigur că l-ați sfătuit pe fiul d-voastră să vorbească blând cu judecătorii dela Leipzig?”

„Cum puteți gândi una ca asta? Gheorghe știe singur ce are de făcut. Dacă el i-a ocărit pe judecători, înseamnă că ei au meritat acest lucru. El face ceea ce se cuvine. El își face numai datoria. N’am să-l împiedic eu să-și facă datoria”.

Toate acestea le-a spus ea atât de simplu, încât am rămas uimit.

M’am adresat din nou fiului:

„Da d-voastră n’ați disperat în cursul procesului?”

„Nu credeam că mă vor condamna la moarte, mai ales când am văzut ce întorsătură a luat procesul. Mă temeam însă de un atentat al fasciștilor germani. Eram convins că voi muri la închisoare. Nu uitați că Göring mi-a declarat în fața curții: «Chiar dacă vei fi achitat aici, vom ști noi să te găsim». În această privință te poți bizui pe fasciști: ei sunt regisori și reji. Oamenii, care s’au priceput să organizeze incendierea Reichstagului,

s'ar fi priceput deasemenea să organizeze și un pretins atentat nereușit împotriva unuia din conducătorii fasciști, care, bineînțeles, ar fi fost atribuit comuniștilor. Ași fi putut atunci urma partea a doua a spectacolului: o haită setoasă de răzbunare m'ar fi ucis în închisoare. Era posibilă și o «sinucidere»... Singurul lucru ce-l puteam spera era că Uniunea Sovietică, al cărei cetățean devenisem, va exercita asupra autorităților fasciste o presiune atât de puternică, încât ele nu vor mai avea în cele din urmă interes a mă ucide“.

„Ați rămas adică în viață, pentru că nu aveau nici o posibilitate de a proceda altfel?...“

Dimitroff mă întrerupse:

„Acum nu demult, Göring a spus unui ziarist sovietic: «Voiam să-l invit pe Dimitroff după achitarea lui, la mine la castelul meu de vânătoare pentru a sta de vorbă cu el. Dar am renunțat la aceasta. El ar fi putut să creadă că vreau să-l atrag într'o cursă. Dimitroff ar fi putut, de pildă, cădea din automobilul meu și toți ar fi crezut că el a fost omorât de mine»!

Göring a spus apoi: «Eu nu i-am spus nimic despre plecarea la Moscova. Voiam să evităm ca la Moscova să i se pregătească o primire princiară». Astfel vorbește numai un om, care este foarte supărat. Vedeți d-voastră, pentru mine opinia publică a făcut totul. Ași dori ca opinia publică să intervină acum și pentru Thälmann. Nu trebuie îngăduit ca el să fie omorât în închisoare.

Thälmann trebuie salvat. Aceasta este o necesitate imperioasă. Astăzi el nu este decât un om viu băgat în mormânt“.

„N'ați fost mișcat de simpatia morală, pe care v'au arătat-o în cursul procesului Parisul, Londra și New Yorkul? Știu de altfel că d-voastră, prin întreruperile, întrebările și pledoaria d-voastră v'ați fost cel mai bun apărător“.

„Întreaga mea luptă în fața Curții, mi-a declarat Dimitroff, ar fi avut mai puțin succes, dacă nu existau simpatiile și sprijinul moral, pe care le simțeam în jurul meu. De fiecare dată, când, după excluderi, eram din nou lăsat să asist la ședințele Curții, în special în timpul depozițiilor lor Göring și Goebbels știam că opinia publică este de partea mea. Odată Büniger, președintele Curții mi-a strigat „In străinătate lumea crede că nu eu, ci d-voastră conduceți desbaterile“. Am simțit atunci că milioane de oameni de pe întregul glob pământesc urmăresc procesul: și fac din procesul meu o cauză a lor. Acest fapt la rândul lui mi-a îngăduit să-mi fac până la capăt datoria de revoluționar în fața Curții fasciste. Cei mai de seamă reprezentanți ai științei, ai justiției, ai literaturii și ai artei din Franța, Anglia, America deși n'au nimic comun cu comunismul și-au manifestat pretutindeni simpatia pentru mine. În spatele nostru stăteau nu numai

tovarășii noștri de idei, ci tot ce este cinstit și drept în lume. De acest lucru m'am convins și mai mult acum când am răsfoit ziarele național-socialiste. În curs de 10 luni de zile ele n'au putut să publice nicio singură declarație favorabilă acuzării și defavorabilă nouă. Nicio singură declarație a unei personalități cunoscute, a unei mari organizațiuni, și nici măcar o singură declarație din cercurile fasciștilor italieni sau unguri, care să fi fost îmbucurătoare pentru Germania. Guvernul național-socialist era moralmente izolat. Acesta este elementul cel mai important al procesului din Leipzig“.

Mă interesa viitorul lui Dimitroff. L-am întrebat care îi sunt planurile.

„Care sunt planurile d-voastră cât privește viitorul mai depărtat?“

„Ce planuri poate să aibă un revoluționar? Bine înțeles că-mi voi încorda toate forțele pentru a contribui la biruința revoluției proletare. În deosebi însă vreau să-mi închin activitatea patriei mele. Eu nu uit că sunt fiu al poporului bulgar. Uniunea Sovietică, Patria tuturor oamenilor muncii, m'a salvat. Cu conștiința mândră că sunt cetățean sovietic mă simt cu atât mai mult îndatorat, să ajut la eliberarea poporului muncitor bulgar“.

„O ultimă întrebare, cea mai nemodestă dintre toate, poate și cea mai nepăcută, dar care dă cea mai bună idee despre om. Știu că d-voastră sunteți sincer și drept, deaceia nu mă pot opri de a vă pune următoarea întrebare: „Ce gândiți despre dușmanii d-voastră? Ii cunoașteți. Spuneți-mi, vă rog, ce părere aveți despre conducătorii germani?“

„Cred că viața lor particulară nu exercită o influență hotărâtoare asupra politicii germane. Dacă felul de traiu al cutăruia sau cutăruia dintre ei este destul de ciudat, dacă cutare sau cutare a și fost odată într'o casă de nebuni, dacă cutare sau cutare este degenerat fizicește sau se intoxică cu morfină, toate acestea nu sunt temeiuri suficiente pentru a explica un regim. Judecând după Goebbels, Göring și alți național-socialiști, pe care i-am văzut în cursul desbaterilor judiciare și cari ocupă locuri mai mult sau mai puțin de frunte, conducătorii național-socialiști constituie, după părerea mea, un grup de reprezentanți fără scrupule, brutali, militariști ai celor mai extremiste, tâlhărești, agresive, ai celor mai șoviniste și necruțătoare păături superioare ale burgheziei și nobilimii moșierești germane. Eu nu-i socotesc nici deosebit de inteligenți, nici deosebit de pătrunzători. Ei sunt numai organe executive. Ei nu sunt adevărații stăpâni ai țării. În spatele lor se ascund adevărații stăpâni, regii tunurilor, domnitorii industriei grele, Kruppilor, Thyssenilor ș. a. m. d. Dar ca executori ai voinții stăpânilor lor ei merg până la extrem. Ei nu se dau îndărăt nici în fața vărsării de sânge în țara lor proprie, nici în fața războiului cu lumea de dincolo de graniță.

Adversarii mei din cursul desbaterilor judiciare au fost doi din cei mai mari «eroi» ai Germaniei de azi: Göring cu sabia și securea, Goebbels cu botul și cu smocul lui de păr. Göring a vorbit cu o francheță brutală, ca un campion al reacțiunii. El a făcut cel puțin încercarea de a răspunde direct la întrebările mele, care îi erau evident neplăcute. Poate că el a înțeles mai târziu, prea târziu, că răspunsurile lui au constituit cea mai bună propagandă în folosul comunismului, cu a cărui pretinsă nimicire se făcea el. Goebbels a început cu declarația că va răspunde la toate întrebările mele, dar la toate întrebările, cu excepția uneia singure el a evitat să dea răspuns. N'a dat nicio răspuns clar. Goebbels este un scamator. Pontiful suprem al purității rasei ariene este mic, negricios, degenerat, cu un cuvânt o mostră de om în vinele căruia cu siguranță curge sânge amestecat. El este o dovadă vie a stupidității «teoriei» raselor.

O VICTORIE A SOLIDARITĂȚII PROLETARE

FRAGMENT DIN ARTICOLUL PUBLICAT DE DIMITROFF
IN ZIARUL „PRAVDA” DIN 4 MARTIE 1934.

Incendiul Reichstagului a fost conceput ca semnal al începerii campaniei de teroare a fascismului german împotriva mișcării revoluționare a proletariatului și a și servit de fapt ca atare. Provocația fascistă din 27 Februarie 1933 trebuia să fie semnalul „distrugerii marxismului”, prin marxism înțelegându-se mișcarea revoluționară a proletariatului din Germania. Paiatele fasciste voiau să pue în mișcare toate forțele contrarevoluționare și antisovietice și să demonstreze „rolul istoric” al fascismului german, rol de jandarm împotriva revoluției proletare din Europa capitalistă.

Incendierea provocatoare a Reichstagului de către fasciști a servit drept introducere a perioadei de nenumărate grozăvii, a zilelor sângeroase din Martie 1933 din Germania, care au ridicat într'un singur front împotriva dictaturii fasciste pe toți oamenii muncii din întreaga lume.

Procesul provocator din Leipzig, cel mai mare proces de felul acesta din istoria politică a timpurilor recente, a fost urzit de către conducerea fascistă pentru a face în fața întregii lumi dovada că la sfârșitul lui Februarie 1933 călăii fasciști „au salvat Europa de bolșevism”.

Fascismul german vroia să obțină la Leipzig recunoașterea generală a menirii lui de „salvator”. Din actul de acuzare, care a fost ținut în strict secret, atât în timpul procesului, cât și în timpul instrucției judiciare, care a durat trei luni de zile, se vede clar că procesul a fost îndreptat nu numai împotriva comunismului din Germania.

La începutul procesului presa fascistă germană nici n'a socotit necesar să facă un secret din acest fapt. Mie și tovarășilor mei ni se punea în sarcină, după cum s'a susținut fățiș și în actul de acuzare, cum că suntem „emisarii Partidului Comunist rus din Moscova” pentru organizarea unei insurecții armate în Germania, care insurecție, trebuia să înceapă prin incendierea Reichstagului și care își punea ca țel sovietizarea întregii Germanii. În acord deplin cu dorințele fasciștilor, martorii falși aduși de către parchet, au afirmat în cursul anchetei preliminare că „această acțiune”, incendierea Reichstagului, trebuia să fie urmată de incendieri asemănătoare la Varșovia, Viena și Praga pentru ca „focul să fie întins asupra întregii Europe”.

Ce țeluri concrete și-a pus fascismul german, când a înscenat procesul din Leipzig?

În primul rând, să reabiliteze în lăuntrul și în afara țării pe incendiatorii și călăii fasciști, să acopere pe adevărații vinovați și să arunce vina asupra comuniștilor.

În al doilea rând, să justifice teroarea barbară și nemaiauzita prigoană deslănțuită împotriva proletariatului revoluționar. Să justifice în ochii întregii lumi nimicirea barbară a enormelor valori culturale, campania împotriva științei, nimicirea fără milă până și a „gândirii libere” burgheze de stânga, pogromurile de masă, omorurile, etc.

Într'al treilea rând, procesul trebuia să furnizeze material pentru o nouă campanie anticomunistă. El trebuia să servească drept bază pentru un nou „proces monstru” împotriva partidului comunist din Germania.

Într'al patrulea rând, procesul trebuia să dovedească că guvernul fascist luptă „victorios” împotriva comunismului mondial și a salvat la timp Europa de pericolul comunist. Capetele celor patru comuniști acuzați erau socotite de către fasciști drept monedă de schimb în târgurile, care aveau să urmeze cu țările imperialiste. Drept răsplată pentru „meritele istorice” ale lui Hitler, acestea trebuiau să facă concesii în chestiunea „egalității de drepturi”, în ce privește înarmările, etc. Fasciștii germani atribuiau acestui proces o importanță politică externă excepțional de mare.

Pregătirile pentru proces au fost făcute pe o scară neobișnuit de mare. Fasciștii au pus în mișcare toate mijloacele, care le stăteau la îndemână. Întregul aparat a fost pus în mișcare: atât aparatul poliției cât și cel al justiției, aparatul central al național-socialiștilor și uriașul aparat foarte ramificat al ministrului propagandei. Și toate acestea au fost puse în joc nu numai spre a se fabrica actul de acuzare, ci mai ales pentru a se găsi cu orice preț, martori „potrivți”. Aproape o jumătate de an s'a cheltuit în căutări febrile și disperate de martori.

Fasciștii erau foarte interesați să găsească martorii doriți de ei tocmai în cercurile muncitorești, între comuniști și funcționari, din conducerea mișcării comuniste. După planul incendiatorilor fasciști acești martori trebuiau să spună că Partidul Comunist din Germania și Uniunea Luptătorilor Frontului Roșu (Rote Frontkämpferbund) pregăteau insurecție armată în Februarie-Martie 1933, că directivele corespunzătoare fuseseră date și că incendierea Reichstagului fusese semnalul acestei insurecții. Fasciștii nu s'au oprit în fața nici unei crime spre a-și procura astfel de martori. Mii și mii de comuniști și muncitori revoluționari au fost supuși în închisori și în lagărele de concentrare celor mai bestiale chinuri morale și corporale, spre a fi prefăcuți în martori docili, care să fie gata a confirma tot ce cereau tezele provocatorului act de acuzare.

Fasciștii au suferit însă un eșec complet. În ciuda tuturor eforturilor lor, martorii decizivi din punctul de vedere al acuzării au fost exclusiv deputați național-socialiști, ziaristi fasciști, criminali ordinari, falsificatori de monede, hoți de profesie, alienați și morfinomani.

Fasciștii n'au reușit să aducă în fața Curții nici măcar un singur martor, care să fi provenit din cercurile muncitorești, care să fi fost membru activ al mișcării proletare din Germania sau funcționar responsabil al partidului comunist. Acesta a fost călcâiul lui Ahile, pe care l-a avut acuzarea. Pe de altă parte prin acest fapt s'a demonstrat în modul cel mai strălucit în fața întregii lumi spiritul neînfrânt, credința și devotamentul nemărginit al muncitorilor germani față de cauza revoluției proletare, a comunismului și a Internaționalei Comuniste.

Procesul din Leipzig a constituit debutul fascismului german ca jandarm al Europei împotriva comunismului. Pentru fasciști acest debut s'a terminat printr'o catastrofă. După un cunoscut proverb bulgar s'ar putea spune că fascismul german s'a dus la Leipzig mândru ca un leu, întorcându-se de acolo scuipat din cap până în picioare.

Procesul a constituit o piatră de încercare pentru partidul comunist și clasa muncitoare, ai cărei cei mai buni fii zac în lagărele de concentrare și în alte temnițe fasciste. Și el s'a transformat într'o demonstrație strălucită a credinței lor față de propriul lor steag, a îndeplinirii fără preget a datoriei, a disciplinei proletare.

Simpatiile calde pe cari ni le-au manifestat masele muncitoare din Germania în cursul procesului, solidaritatea manifestată de ele față de atitudinea mea, care a servit la demascarea incendiatorilor fasciști, simpatiile pe care le simțeam în sala de judecată și pretutindeni unde apăream sub pază, ba chiar și în închisoare, simpatiile exprimate prin scrisori, saluturi, acte de solidarizare, și cari pe căi pe care nici nu le bănuiam, treceau prin toate barierele poliției și ajungeau la mine — toate acestea sunt mărturii indiscutabile că în ciuda loviturilor teribile primite din pricina trădării social-democrației, clasa muncitoare din Germania nu și-a pierdut capul, nu și-a pierdut spiritul de luptă și își continuă lupta în condițiuni neauzit de grele.

Procesul a arătat apoi ce forță uriașă este solidaritatea internațională a maselor.

Fascismul, și în special „clasicul“ fascism german, întruchipează naționalismul și șovinismul războinic fără frâu. Pe steagul lui e scris războiul, războiul împotriva proletariatului din propria țară și războiul în vederea unor noi cuceriri în afară. Toată activitatea ideologică a național-socialiștilor — și ea este colosală — își pune ca țel să stârpească și să nimească spiritul solidarității internaționale în sânul clasei muncitoare din Germania. Procesul și tot ceea ce s'a întâmplat dincolo de zidurile Curții

de Justiție a Imperiului în toată lumea au dovedit însă că solidaritatea internațională trăește și este o forță enormă. Prin eforturile neprecupețite depuse de masele muncitoare din Germania și de proletariatul din întreaga lume, ca și de clasa muncitoare din Uniunea Sovietică, și de toți oamenii cinstiți din întreaga lume procesul din Leipzig a fost prefăcut într'un câmp de luptă, iar lovitura îndreptată împotriva comunismului s'a întors cu o forță nimicitoare împotriva fascismului german.

Această solidaritate internațională a ieșit în mod concret la iveală în lupta dusă de proletariatul german în timpul procesului. Ea și-a găsit vădită expresie și în alte țări. Ea a creat nu numai premisele victoriei repurtate în contra fascismului la Leipzig, în sensul că acei comuniști, care fuseseră destinați ghilotinei au fost salvați și-și vor putea continua lupta. Ea a dat totodată o lovitură mortală viitoarelor planuri provocatoare ale fasciștilor.

Între banca acuzării de pe care noi luptăm împotriva fascismului și lupta proletariatului din Germania și din alte țări exista o legătură permanentă și indisolubilă, pe care noi o simțeam mereu. Acest lucru a fost dovedit nu numai de ecoul pe care l-a găsit lupta noastră în lumea întreagă și de simpatia care s'a manifestat față de noi în alte țări. Prin noi, acuzații din proces, lupta împotriva fascismului proletariatul revoluționar din Germania și lupta lui a pus în mișcare proletariatul din lumea întreagă. El a însuflețit lupta muncitorilor din Austria împotriva fascismului, lupta muncitorilor din Franța: el a fost un imbold pentru ascuțirea luptei împotriva fascismului în toată lumea. Tot așa precum noi, acuzații din proces sorbeam puteri și siguranță din conștiința că suntem sprijiniți de milioane de muncitori, din lăuntrul și din afara Germaniei, tot așa și muncitorii din Germania și din întreaga lume sorbeau puteri și siguranță din lupta pe care noi o duceam împotriva fascismului în sala de judecată.

Dar lupta continuă și ea trebuie să fie intensificată. Opinia publică antifascistă mondială nu trebuie să se declare mulțumită cu această victorie. Lupta pentru eliberarea lui Ernst Thälmann, conducătorul muncitorilor revoluționari din Germania, lupta pentru eliberarea miilor de victime ale fascismului este o cauză de onoare a mișcării internaționale antifasciste.

Gh. D i m i t r o f f

CONȚINUT

I.

LUPTA PÂNĂ LA PROCES

	pag.
DELA EDITURĂ	3
DECLARAȚIE FĂCUTĂ ÎN FAȚA ORGANELOR DE CERCETARE POLIȚIENEASCĂ (20 Martie 1933)	7
SCRISOARE CĂTRE HENRI BARBUSSE (5 Aprilie 1933)	11
SCRISOARE CĂTRE MARCEL CACHIN (22 Aprilie 1933)	13
SCRISORI ADRESATE JUDECĂTORULUI DE INSTRUCȚIE VOGT (26 Aprilie și 4 Mai 1933)	15
SCRISORI ADRESATE RUDELOR ȘI CUNOSCUȚILOR (10 Mai, 22 Iunie, 12 Septembrie și 16 August 1933)	17
DECLARAȚIE ADRESATĂ ORGANELOR DE INSTRUCȚIE JUDICIARĂ (30 Mai 1933)	23
SCRISORI CĂTRE AVOCATUL DR. TEICHERT (1, 4, 8, 10, 12, 17, și 18 August 1933)	27
SCRISORI ADRESATE AVOCATULUI DR. TEICHERT ȘI PREȘEDIN- TELUI SECȚIUNII PENALE (18, 24 și 28 August 1933)	37
SCRISOARE ADRESATĂ LUI ROMAIN ROLLAND (31 August 1933)	40
SCRISORI ADRESATE AVOCATULUI DR. TEICHERT (6, 18 Septembrie 1933)	42

LUPȚA DIN TIMPUL PROCESULUI

NOTE PENTRU PRIMA CUVÂNTARE ÎN FAȚA CURȚII (23 Septembrie 1933)	47
SCRISORI ADRESATE AVOCATULUI DR. TEICHERT ȘI PREȘEDINTELUI SECȚIUNII PENALE (25 Septembrie și 8 Octombrie 1933)	53
SCRISORI ADRESATE PREȘEDINTELUI SECȚIUNII PENALE (28 și 30 Septembrie și 12 Octombrie 1933)	55
PROPUNERI PENTRU CHEMĂRI DE MARTORI ȘI PROCURĂRI DE MATERIALE PENTRU PROBE (30 Octombrie și 25 Noembrie 1933)	61
PROPUNERI PENTRU CHEMĂRI DE MARTORI (1, 2, 27 și 20 Noembrie 1933)	64
SCRISORI ADRESATE PREȘEDINTELUI SECȚIUNII PENALE (15 Octombrie și 15 Noembrie 1933)	68
PROPUNERI DE CITĂRI DE MARTORI (3 Noembrie 1933)	70
PROPUNERI PENTRU PROCURĂRI DE DOCUMENTE (6 Noembrie 1933)	72
PROPUNERI PENTRU CITĂRI DE MARTORI (16, 27, 29 Noembrie și 2 Decembrie 1933)	74
INTREBĂRI DE PUS MARTORILOR ACUZĂRII LÖSCHE ȘI HELLER, ȘI PROPUNERI DE CITARE DE MARTORI (29 Noembrie și 4 Decembrie 1933)	80
ZECE ÎNTREBĂRI ADRESATE FUNCȚIONARILOR DE POLIȚIE (1 Decembrie 1933)	82
INTREBĂRI ADRESATE MUNCITORILOR MARTORI (3-5 Decembrie 1933)	84
CARACTERIZAREA MARTORILOR ACUZĂRII	86
PROPUNERE ÎN VEDEREA ASCULTĂRII INTERPRETULUI (5 Decembrie 1933)	87
SCRISOARE CĂTRE AVOCATUL dr. WILLE (8 Decembrie 1933)	89
DIN STENOGRAMELE PROCESULUI	91
Din interogatorul acuzatului van der Lubbe (26 Septembrie 1933)	92
Din stenograma desbaterilor din 11 Octombrie 1933	94
Din audierea expertului Josse (23 Octombrie 1933)	95

Din audierea martorului Karwahné (25 Octombrie 1933) . . .	97
Din audierea martorului Kroyer (27 Octombrie 1933) . . .	98
Din audierea martorului Lebermann (31 Octombrie 1933) . . .	98
Din audierea lui Göring (4 Noembrie 1933)	100
Din audierea lui Goebbels (8 Noembrie 1933)	103
Din audierea martorului Grawe (13 Noembrie 1933)	107
Intrebări către van der Lubbe (13 Noembrie 1933)	109
Din audierea martorului Gärtner (13 Noembrie 1933)	111
Din audierea martorului Albrecht (13 Noembrie 1933)	113
Din stenograma desbaterilor din 15 Noembrie 1933	114
Din interogatorul acuzatului van der Lubbe (23 Noembrie 1933)	116
Din audierea martorului Weinberger (24 Noembrie 1933)	118
Din audierea martorului Meyer (25 Noembrie 1933)	119
Din audierea martorului Heller (28 Noembrie 1933)	120
Din audierea martorului Mallach (27 Noembrie 1933)	123
ULTIMUL CUVÂNT ÎN FAȚA CURȚII (16 Decembrie 1933)	124

III.

ÎNCEPUTUL NOII ETAPE A LUPTEI ÎMPOTRIVA FASCISMULUI

INTERVIEW ACORDAT DE DIMITROFF PRESEI STRĂINE ȘI SOVIE- TICE ÎN ZIUA SOSIRII LUI LA MOSCOVA (27 Februarie 1934) . . .	147
CE MI-A SPUS DIMITROFF (interview acordat de Dimitroff correspon- dului ziarului francez „Intransigeant”)	149
O VICTORIE A SOLIDARITĂȚII PROLETARE (Fragment din articolul publicat de Dimitroff în ziarul „Pravda” din 4 Martie 1934) . . .	161

A8809

Подписано к печати 29/VIII 1944г.

Заказ 394. Тираж 4100.

Формат 60×92 $\frac{1}{16}$. Объем 10 $\frac{1}{2}$ п.л.

**Типография „Искра революции“
Москва**

Г. ДИМИТРОВ • Лейпцигский процесс

На румынском языке

Цена 6 руб.